

Samhällets krisberedskap 2005 Planeringsunderlag

KRISBEREDSKAPS
MYNDIGHETEN

Planeringsprocessen 2004:1

Samhällets
krisberedskap
2005

Planeringsunderlag

Titel: Samhällets krisberedskap 2005 – Planeringsunderlag
Utgiven av Krisberedskapsmyndigheten (KBM)
Original: West Studios AB
Upplaga: 1500 exemplar

ISSN 1651-9299
ISBN: 91-85053-43-0
KBM:s dnr: 0812/2003
Tryck: Elanders Gotab AB, Stockholm, mars, 2004

Skriften kan erhållas kostnadsfritt från
Krisberedskapsmyndigheten
E-post: bestallning@krisberedskapsmyndigheten.se

Skriften kan laddas ned från Krisberedskapsmyndighetens webbplats
www.krisberedskapsmyndigheten.se

Planeringsprocessen 2004:1

Innehållsförteckning

Summary	5
Sammanfattning	7
1 Inledning	9
1.1 Uppdrag och målbild	9
1.2 Läsanvisning	9
2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	10
2.1 Förslag till fördelning per samverkansområde	12
2.2 Remissynpunkter	20
2.3 Fördelning av föreslagna åtgärder per verksamhetsområde	20
2.4 Förslag till bemyndigande per samverkansområde	22
2.5 Förslag till investeringsplan per samverkansområde	23
2.6 Förslag till avgiftsuttag	24
3 Analys och jämförelser	25
3.1 Utvecklingen mellan 2003 och 2005	25
3.2 2005 års satsningar	28
3.3 Ambitioner inför 2006 och det nya försvarsbeslutet	32
4 Samverkansområdet Teknisk infrastruktur	34
4.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	34
4.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet	34
4.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	36
4.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstilldelning	40
4.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	41
4.6 Förslag till bemyndigande	47
4.7 Förslag till investeringsplan	49
5 Samverkansområdet Transporter	50
5.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	50
5.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet	50
5.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	51
5.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstilldelning	53
5.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	55
5.6 Förslag till bemyndigande	59
5.7 Förslag till investeringsplan	60
6 Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen	63
6.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	63
6.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet	63
6.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	65
6.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstilldelning	69
6.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	69
6.6 Förslag till investeringsplan	79
7 Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet	82
7.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	82
7.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet	82

7.3	Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	83
7.4	Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstillelning	85
7.5	Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	85
7.6	Förslag till investeringsplan	89
8	Samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information	91
8.1	Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	91
8.2	Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet	91
8.3	Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	92
8.4	Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstillelning	95
8.5	Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	95
8.6	Förslag till bemyndigande	100
8.7	Förslag till investeringsplan	101
9	Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård	103
9.1	Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet	103
9.2	Anspråk och förslag per myndighet inom samverkansområdet	103
9.3	Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005	105
9.4	Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstillelning	107
9.5	Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag	108
9.6	Förslag till bemyndigande	118
9.7	Förslag till investeringsplan	119
10	Områdesansvariga aktörer	121
10.1	Lokal nivå – kommunerna	121
10.2	Regional nivå – länsstyrelserna	123
11	Landsting och regioner	126
12	Frivilliga försvarsorganisationer	127
13	Driftvårn	129
14	Planeringsförutsättningar	131
14.1	Mål för politik- och verksamhetsområden	131
14.2	Planeringsinriktning för beredskapsåtgärder 2005 (utdrag)	132
	Bilaga 1 Finansieringsprinciper	137

Summary

On 27 November 2003 the Swedish government commissioned the Swedish Emergency Management Agency to develop a planning proposal in consultation with the relevant authorities concerned. The Swedish Emergency Management Agency has based its proposals for how funds are to be allocated partly on the general precedence lines that are described in the Planning Guideline for emergency management planning 2005.

The Planning Guideline gives a high priority to measures aimed at strengthening the technical infrastructure. In line with this, the Swedish Emergency Management Agency has prioritised activities designed to increase emergency preparedness that are planned in the co-ordination area Technical Infrastructure. A budget of MSEK 623 is proposed for preparedness measures within this area of co-ordination.

Crisis management capabilities have also been prioritised in the Planning Guideline. The Swedish Emergency Management Agency therefore proposes that MSEK 519.7 should be allocated for preparedness measures within the co-ordination area Co-ordination, interaction and information by area. Preparedness measures within county administrative boards and municipalities areas of responsibility have high priority in particular.

Another prioritised area in the Planning Guideline is preparedness against the spread of hazardous materials. It is therefore proposed that the co-ordination area Spreading of toxic substances should be allocated funding of around MSEK 166.8. This is an increase in funds compared to 2004.

The co-ordination area Protection, Rescue and Care, has not been given the same priority as the co-ordination areas above. However, this is a cost-intensive area of co-ordination. It is therefore proposed that this area of co-ordination should receive funding of MSEK 438.2. These high costs reflect e.g. remaining emergency stockpiling needs within healthcare plus remaining costs for civil conscript training. For instance, the cost of training civil conscripts for rescue service and ammunition disposal duties is estimated at MSEK 41 for 2005. In other respects, emergency preparation activities are in line with the Planning Guideline which means that measures that increase police, rescue service and healthcare capabilities, are to be prioritised.

A budget level of MSEK 95.6 is proposed for operations within the co-ordination area Transport. This is a reduction in funding compared to 2004. Measures that are to be prioritised mainly concern creating back up to normal telecommunications and power supply and to reduce vulnerability in socially critical transport and goods distribution systems. This is in line with Planning Guideline assumptions.

A funding allocation of MSEK 26.8 is proposed for the co-ordination area Economic Security. In accordance with the Planning Guideline the main aim of this area is to reduce vulnerability and increase the robustness of payment services and securities trading plus transfer systems critical to society.

Sweden's civil resources should be able to support other countries that find themselves in a state of serious crisis. However, this only applies to assistance in countries that are not categorised as aid recipients by Swedish International Development Cooperation Agency. The Swedish Emergency Management Agency therefore proposes that MSEK 15 should be allocated for acute international assistance operations. The use of such funds is subject to the prior approval of parliament, and will be released to the authority concerned in association with such operations.

Proposal for the allocation of funds per co-ordination area/ budget entries 2005, SEK '000s

Co-ordination area/ budget entry	Proposal 2005
Technical infrastructure	623 076
Transport	95 630
Spreading of toxic substances	166 794
Economic Security	26 765
Co-ordination, interaction and information by area	519 688
Protection, Rescue and Care	438 239
International operations	15 000
Total	1 885 192

Sammanfattning

Regeringen uppdrog den 27 november 2003 åt Krisberedskapsmyndigheten att i samverkan med berörda myndigheter utarbeta ett planeringsunderlag. Vid förslaget till medelsfördelning har Krisberedskapsmyndigheten bland annat utgått från de generella prioriteringar som finns beskrivna i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005.

I planeringsinriktningen ges hög prioritet åt åtgärder som syftar till att stärka den tekniska infrastrukturen. Med anledning av detta prioriterar Krisberedskapsmyndigheten den beredskapsverksamhet som planeras inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. 623 mnkr föreslås avsättas för beredskapsåtgärder inom detta samverkansområde.

I planeringsinriktningen lyfts även krishanteringsförmågan fram som ett prioriterat område. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 519,7 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom samverkansområdet Områdesvis samverkan, samordning och information. Särskilt beredskapsåtgärder inom länsstyrelsernas och kommunernas ansvarsområde ges hög prioritet.

Ett annat prioriterat område enligt planeringsinriktningen är beredskapen mot spridning av farliga ämnen. Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen föreslås därför tilldelas medel på en nivå om 166,8 mnkr. Detta är en ökad medelstillelning i förhållande till 2004.

Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård är inte lika prioriterat som samverkansområdena ovan. Verksamheten inom samverkansområdet är dock kostnadskrävande. Samverkansområdet föreslås därför tilldelas medel om 438,2 mnkr. De höga kostnaderna beror bland annat på kvarstående beredskapslagring inom sjukvården samt kvarstående kostnader för civilpliktsutbildning. Exempelvis bedöms civilpliktsutbildningen av räddningsmän och ammunitionsröjare uppgå till 41 mnkr för 2005. Beredskapsverksamheten i övrigt följer intentionerna i planeringsinriktningen vilket innebär att åtgärder prioriteras som syftar till att öka insatsförmågan hos polis, räddningstjänst och sjukvård.

Verksamheten inom samverkansområdet Transporter föreslås genomföras på en nivå om 95,6 mnkr. Detta är en minskad ekonomisk tilldelning i förhållande till 2004. De åtgärder som prioriteras avser främst att skapa reservalternativ till ordinarie telekommunikationer och elförsörjning samt att minska sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionsystem. Detta är i överensstämmelse med förutsättningarna i planeringsinriktningen.

Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet föreslås erhålla en ekonomisk tilldelning på 26,8 mnkr. I enlighet med planeringsinriktningen är verksamheten främst inriktad mot att minska sårbarheten och att öka robustheten i betalningsväsendet och värdepappershandeln samt de samhällsviktiga transfereringssystemen.

Sverige skall med civila resurser kunna stötta andra länder som befinner sig i tillstånd av svår påfrestning. Detta gäller dock endast insatser i länder som inte kategoriseras som biståndsmottagare av Sida. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 15 mnkr avsätts för internationella akuta operativa insatser. Dessa medel kan användas först efter regeringsbeslut, och betalas ut till berörd myndighet i samband med insats.

Förslag till fördelning av medel per samverkansområde/anslagspost 2005, tkr

Samverkansområde/anslagspost	Förslag 2005
Teknisk infrastruktur	623 076
Transporter	95 630
Spridning av farliga ämnen	166 794
Ekonomisk säkerhet	26 765
Områdesvis samordning, samverkan och information	519 688
Skydd, undsättning och vård	438 239
Internationell verksamhet	15 000
Summa	1 885 192

1 Inledning

1.1 Uppdrag och målbild

Krisberedskapsmyndighetens (KBM) målbild för den svenska krisberedskapen är att kommuner, landsting, myndigheter, näringsliv och organisationer tillsammans minskar samhällets sårbarhet och förbättrar förmågan att hantera kriser.

Regeringen uppdrog den 27 november 2003 åt Krisberedskapsmyndigheten att i samverkan med berörda myndigheter utarbeta ett planeringsunderlag för år 2005. Planeringsunderlaget skall innehålla ett förslag till hur det under utgiftsområde 6 uppförda anslaget 6:5 Civilt försvar skall fördelas. Fördelningen skall ske per samverkansområde och per åtgärd. Redovisningen skall innehålla en analys av vilka effekter som förväntas uppnås och vara baserad på inkomna anspråk. Av analysen skall det framgå hur föreslagna åtgärder får effekter i förhållande till gällande mål och inriktningar för det civila försvaret och beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred samt mot samhällets behov av förmåga i de båda avseendena. Analysen skall ligga till grund för en prioritering av åtgärder i respektive samverkansområde, och prioriteringsordningen skall tydligt framgå.

Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning skall utgå från den ram som riksdagen anvisat i beslut om 2004 års budgetproposition.

År	2005	2006	2007
6:5 Civilt försvar (tkr)	1 885 000	1 902 000	1 995 000 ¹

1.2 Läsanvisning

I kapitel 2 återfinns Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet under 2005. Syftet med kapitlet är att ge en snabb överblick och sammanfattning av den ekonomiska fördelningen. Kapitlet innehåller förslag, motiveringar och effektresonemang på samverkansområdesnivå. Krisberedskapsmyndigheten redogör här också för de remissynpunkter som inkommit. Kapitel 3 innehåller analyser och jämförelser. Syftet är att visa på trender och tendenser med jämförelser mellan samverkansområdena och mellan olika budgetår. I kapitlen 4 – 9 beskrivs planerad verksamhet och fördelning av ekonomiska medel inom samverkansområdena. Syftet är att mer detaljerat beskriva vilka åtgärder som planeras, hur dessa prioriteras i förhållande till varandra och vilka kostnader som de genererar. Här redovisas också alla myndigheters anspråk. I kapitel 10 beskrivs de satsningar som görs på de områdesansvariga aktörerna, dels de direkta bidragen, men också de indirekta satsningar som sker. I kapitel 11 beskrivs satsningen på landstingen. I kapitel 12 beskrivs planerade satsningar på de frivilliga försvarsorganisationerna och i kapitel 13 beskrivs driftvärnet. I kapitel 14 redogörs slutligen för de planeringsförutsättningar som legat till grund för prioriteringarna.

¹ Förutsätter att de medel som omfördes till RAKEL-finansieringen under perioden 2004–2006 återförs till anslaget.

2 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Då förslaget till medelsfördelning utarbetats har Krisberedskapsmyndigheten bland annat utgått från de generella prioriteringar som finns beskrivna i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005. Sammanfattningsvis har Krisberedskapsmyndigheten utan inbördes rangordning utgått från följande prioriteringar:

- Åtgärder som syftar till att öka säkerheten inom områdena elförsörjning, telekommunikationer och IT skall prioriteras. Även användarna måste beakta och överväga åtgärder som minskar skadeverkningarna om ett långvarigt och omfattande avbrott i elförsörjningen inträffar.
- Vid planering och utformning av resurser skall hänsyn tas till ett relativt sett ökat hot för Sverige, eller svensk personal i utlandstjänst, att utsättas för massförstörelsevapen eller för de konsekvenser som användandet av sådana vapen medför. Förmågan att möta NBC-risker och hot skall stärkas.
- Det är viktigt för de samverkansansvariga myndigheterna att etablera samverkan med kommuner, landsting och näringslivet, både ur ett användar- och ett producentperspektiv, och på lämpligt sätt involvera dessa när det gäller att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser.
- Det är viktigt att samtliga områdes- och sektorsansvariga organ har en egen grundläggande lednings- och handlingsberedskap inklusive informationsförmåga. Detta innebär bland annat att ha personal som alltid är utbildad och övad, ändamålsenliga lokaler samt ett fullgott tekniskt ledningsstöd. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Samverkansansvariga myndigheter inklusive länsstyrelserna skall ha en sådan övningsfrekvens att den utsedda krisledningen har en omedelbar förmåga till intern ledning och extern samverkan. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Samtliga i krisberedskapsförordningen utpekade samverkansansvariga myndigheter inklusive länsstyrelserna, bör i händelse av en fredstida kris, kunna agera i sina roller med en uthållighet i minst en vecka. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Geografiskt skall resurscentrum i form av storstadsregionerna och Gotland prioriteras i planeringen av beredskapsåtgärder.

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 ges hög prioritet åt åtgärder som syftar till att stärka den tekniska infrastrukturen. Med anledning av detta prioriterar Krisberedskapsmyndigheten den beredskapsverksamhet som planeras inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. 623 mnkr föreslås avsättas för beredskapsåtgärder inom detta område.

I planeringsinriktningen lyfts även krishanteringsförmågan fram som ett prioriterat område. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 519,7 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom samverkansområdet Områdesvis samverkan, samordning och information.

Särskilt beredskapsåtgärder inom länsstyrelsernas och kommunernas ansvarsområde ges därför hög prioritet.

Ett annat prioriterat område enligt planeringsinriktningen är beredskapen mot spridning av farliga ämnen. Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen föreslås därför tilldelas medel på en nivå om 163,7 mnkr. Detta är en ökad medelstilldelning i förhållande till 2004.

Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård är inte lika prioriterat som samverkansområdena ovan. Verksamheten inom samverkansområdet är dock kostnadskrävande. Samverkansområdet föreslås därför tilldelas medel om 441,3 mnkr. De höga kostnaderna beror bland annat på kvarstående beredskapslagring inom sjukvården samt kvarstående kostnader för civilpliktsutbildning. Exempelvis bedöms civilpliktsutbildningen av räddningsmän och ammunitionsröjare uppgå till 41 mnkr för år 2005. Beredskapsverksamheten i övrigt följer intentionerna i planeringsinriktningen vilket innebär att åtgärder prioriteras som syftar till att öka insatsförmågan hos polis, räddningstjänst och sjukvård.

Verksamheten inom samverkansområdet Transporter föreslås genomföras på en nivå om 95,6 mnkr. Detta är en minskad ekonomisk tilldelning i förhållande till 2004. De åtgärder som prioriteras avser främst att skapa reservalternativ till ordinarie telekommunikationer och elförsörjning samt att minska sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem. Detta är i överensstämmelse med förutsättningarna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005

Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet föreslås erhålla en ekonomisk tilldelning på 26,8 mnkr. I enlighet med Planeringsinriktningen är verksamheten främst inriktad mot att minska sårbarheten och öka robustheten i betalningsväsendet och värdepappershandeln samt de samhällsviktiga transfereringssystemen.

I förslaget till fördelning av medel har Krisberedskapsmyndigheten också beaktat den förmågebedömning som redovisas i den förenklade årliga uppföljningen av samhällets krisberedskap 2002 (KBM dnr 0014/2003). I den årliga uppföljningen anger fyra myndigheter att verksamheten inom deras ansvarsområde har en icke godtagbar förmåga att motstå svåra påfrestningar på samhället i fred och väpnat angrepp. Dessa myndigheter är Affärsverket svenska kraftnät, Post- och telestyrelsen, Luftfartsverket och Sjöfartsverket.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer den bristande förmågan inom elförsörjnings- och telekommunikationsområdet som särskilt allvarlig. Bristerna inom telekommunikationsområdet gäller främst förmågan att hantera omfattande och långvariga fredstida avbrott i elförsörjningen. Ett annat potentiellt hot mot teleinfrastrukturen är intrång i viktiga informationssystem och manipulation av vitala telekommunikationer. Svenska kraftnät har angivet att bristerna främst gäller elförsörjningens basförmåga. Anslag 6:5 Civilt försvar finansierar dock inte åtgärder för att ge en godtagbar basförmåga utan endast åtgärder som syftar till att åstadkomma en godtagbar grundförmåga. Bristerna

i basförmågan leder därmed till att grundförmågan bedöms vara icke godtagbar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att beredskapsverksamheten inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur ges fortsatt hög prioritet. Post- och telestyrelsen och Svenska kraftnät bör därför tilldelas ekonomiska medel på en hög nivå i syfte att öka robustheten och minska sårbarheten i den tekniska infrastrukturen.

Bristerna inom Sjöfartsverkets ansvarsområde gäller främst verkets förmåga till ledning samt sjötransportsektorns robusthet. Förmågebristerna inom Luftfartsverkets ansvarsområde avser flygtrafikledningssystemet och krisledningsförmågan. Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att bristerna inom samverkansområdet Transporter inte är så allvarliga att det föranleder särskilda åtgärder på kort sikt. Medel föreslås dock tilldelas Luftfartsverket för att minska sårbarheten i flygtrafikledningssystemet.

2.1 Förslag till fördelning per samverkansområde

Tabell 2.1 Förslag till fördelning av medel per samverkansområde/anslagspost 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag 2005
Teknisk infrastruktur	623 076
Transporter	95 630
Spridning av farliga ämnen	166 794
Ekonomisk säkerhet	26 765
Områdesvis samordning, samverkan och information	519 688
Skydd, undsättning och vård	438 239
Internationell verksamhet	15 000
Totalt	1 885 192

Teknisk infrastruktur

I Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges det att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att riskerna för störningar i den tekniska infrastrukturen i samhället minimeras och samhällets grundläggande behov kan tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid väpnat angrepp. Inom samverkansområdet behandlas frågor kopplat till elförsörjning, telekommunikationer, informationssäkerhet, mediedistribution och kommunalteknisk försörjning.

Elsystemet intar en särställning på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner. Elberedskapsåtgärder finansieras sedan 1997 genom att en avgift tas ut av nätooperatörerna. År 2003 höjdes avgiften från 200 mnkr till 250 mnkr efter förslag från Svenska kraftnät och Överstyrelsen för civil beredskap. Samtidigt slog regeringen i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) fast att verksamhetskostnader och avgiftsuttag skall vara i balans när det gäller elberedskapsåtgärder. De elberedskapsåtgärder som avses i detta sammanhang är de som beskrivs i elberedskapslagen.

I enlighet med elberedskapslagen lämnas bidrag för investeringar i viktiga anläggningar inom elförsörjningen. Det gäller främst skapandet av robusta driftcentraler, vidmakthållande av gasturbiner som reservkapacitet samt åtgärder för att öka förmågan till ö-drift. Inom området utbildning och övning planeras ett stort antal aktiviteter i syfte att både öka krishanterings- och krisledningsförmåga i branschen men också för att öka reparationsberedskapen och förmågan att leda denna. Dammsäkerhetsområdet fortsätter att utvecklas.

Åtgärder utöver de som täcks av avgifter är förmånsmedel till de civilpliktiga som utbildas till kraftledningsreparatör, kraftverksoperatör eller ställverksoperatör. En satsning sker också för att skapa ett gemensamt kommunikationssystem som elsamverkansorganisationen skall använda vid störningar och höjd beredskap. Investeringen påbörjas under 2004 och skall vara avslutad 2006. Systemet samfinansieras med branschen. Systemet skall vara kompatibelt med det nya kommunikationssystemet RAKEL (Radiokommunikation för effektiv ledning).

För att utreda säkerhet och hållbarhet i kablar och annan teknisk utrustning finansieras viss forskning på detta område.

Inom HEL-projektet (Helhetssyn i elförsörjningen) planeras ett stort antal aktiviteter med utgångspunkt i det omfattande utredningsarbete som involverat flera myndigheter och organisationer. Förutom fortsatt näringslivssamverkan på olika nivåer planeras åtgärder i elsystemet på främst lokal nivå. Krisberedskapsmyndigheten anser att vissa delar av de planerade åtgärderna först bör förankras ytterligare hos Krisberedskapsmyndigheten, länsstyrelserna och Svenska kommunförbundet för att uppnå önskad effekt.

Planerade åtgärder inom elförsörjningen får stora effekter på samhällets säkerhet och beredskap. Åtgärderna bidrar till att säkerställa en fungerande samverkan inom elenergiområdet för att kunna säkerställa elförsörjningen i hela landet. Förmågan till ö-drift ökar precis som förmågan att snabbt åter kunna få ett fungerande elsystem efter ett avbrott och att tillgodose prioriterade samhällsbehov av el vid långvariga och omfattande störningar i elsystemet. Förmågan att reparera kraftledningar under höjd beredskap ökar. Genom att samhällsviktiga aktörer genomför ett strukturerat arbete för att säkra elförsörjningen och för att förebygga svåra påfrestningar på samhället i fredstid beroende på avbrott i elförsörjningen ökar förmågan att hantera stora störningar inom elförsörjningen.

Samhällets behov av elektronisk kommunikation (telekommunikationer) ökar med den tekniska utvecklingen. Den starkt ökade användningen av olika former av elektronisk kommunikation gör samhället alltmer beroende av säkert fungerande kommunikationer. De tekniska system som används för kommunikation blir alltmer komplexa och sammanlänkade och integrerar i stor utsträckning ljud, bild och data i digital form i samma kanaler. Utslagning av vitala delar av kommunikationerna kan ge stora konsekvenser för samhället. Elberoendet är stort. Behovet av tillförlitlighet, uthållighet och tillgänglighet hos de elektroniska kommunikationerna måste kunna tillgodoses när samhället utsätts för svåra påfrestningar och vid höjd beredskap.

Inom området planeras därför omfattande investeringar i anläggningar för att öka redundansen i nät med hög överföringskapacitet (bredbandsnät). Investeringar planeras även för att minska sårbarheten för avbrott i elförsörjningen. Fortsatta försök med prioriteringsfunktioner planeras precis som att säkerställa Internets funktion ur ett nationellt perspektiv. Övningar och utbildningar planeras även tillsammans med elbranschen.

Effekten av åtgärderna blir att en ökad redundans skapas i telekommunikationerna samt att förmågan att hantera störningar inom systemen förbättras. Sårbarheten i beroendet av fungerande extern elförsörjning minskar efterhand som åtgärder vidtas för att säkra elförsörjningen till viktiga funktioner.

Risken för informationsoperationer och informationskrigföring får inte underskattas. I ett land med stor användning av elektroniska tjänster måste också informations säkerheten vara hög. Utgångspunkten är att den som ansvarar för ett informationsbehandlingssystem även ansvarar för att systemet skall fungera tillfredsställande. Staten har en roll i att beakta hela samhällets behov av informationssäkerhet och vidta de åtgärder som rimligen inte kan åvila den enskilde systemägaren.

Det statliga ansvaret inom informationssäkerhetsområdet är uppdelat på fyra verksamheter: omvärldsanalys, IT-incidenthantering, teknikkompetens och system för evaluering och certifiering. Ansvaret för dessa fyra verksamheter har fördelats på fyra myndigheter: Krisberedskapsmyndigheten, Post- och telestyrelsen, Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk. För närvarande utreder Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06) de särskilda satsningar som staten gör på informationssäkerhetsområdet. I avvaktan på resultatet av utredningen, anser Krisberedskapsmyndigheten att verksamhetens omfattning i princip inte bör förändras. De ambitionsökningar som föreslagits i anspråk till Krisberedskapsmyndigheten bör därför anstå tills vidare.

Inom området planeras främst åtgärder för att föra ut kunskap och information till andra aktörer som har ansvar för samhällsviktiga IT-system. Förmåga till omvärldsanalys, IT-incidenthantering, tillhandahållandet av teknikkompetens och framtagningen av ett system för evaluering och certifiering ökar därmed.

Till den samhällsviktiga infrastrukturen räknas också system för distribution av radio- och TV-program. En vital del av samhällets informationsförmåga vid kriser är förmågan att distribuera information. Massmedia har en viktig roll vid en kris. Deras möjligheter att verka är av mycket stor betydelse för hur medborgarna uppfattar krisförlopp och hur kris hanteringen fungerar. Åtgärder planeras därför för distributionen av radio- och TV-program vilket leder till en ökad redundans inom vissa delar av området.

Försörjningen av dricksvatten är känslig för störningar. Sabotage och oavsiktliga händelser kan snabbt få stora konsekvenser för distribution av vatten. Genom information och utbildning i säkerhetsfrågor och åtgärder i den tekniska infrastrukturen inom vattenförsörjningen, främst i form av investeringar i reservkraft, ökar förmågan att förebygga störningar och att distribuera vatten vid olika typer av störningar.

Utöver beskrivna åtgärder lämnas även bidrag för investeringar, främst reservkraft, i den kommunaltekniska försörjningen. Därmed ökar förmågan att hantera störningar i elförsörjningen.

I planeringen skall också användarna beakta och överväga åtgärder som minskar skadeverkningarna om ett långvarigt och omfattande avbrott i elförsörjningen inträffar. Utöver de medel som satsas inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur satsas ytterligare ca 50 mnkr inom övriga samverkansområden på elförsörjningsområdet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 623 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur.

Transporter

I Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning anges att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att transportsystemen är så utformade att riskerna för störningar minimeras och att de samhällsviktiga transporter som krävs för att samhällets grundläggande behov skall kunna tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid väpnat angrepp.

I enlighet med gällande inriktning samt det faktum att civilpliktutbildningen av flygplatsbrandmän har upphört innebär att ominriktningen inom samverkansområdet Transporter kan fortsätta. Minskad ambitionsnivå gäller framförallt nyinvesteringar i materiel för höjd beredskap och krig.

Det svenska transportsystemet inrymmer i stor utsträckning de krav som kan ställas inom ramen för krisberedskapsarbetet i den fredstida förmågan (basförmågan). En central komponent inom området blir därför förmågan att analysera risker, hot och sårbarheter för samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem samt att identifiera åtgärder för att skapa större utbytbarhet mellan transportslagen. Effekten blir en ökad handlingsfrihet och flexibilitet.

För att minska sårbarheten när det gäller beroendet av fungerande elförsörjning och telekommunikationssystem planeras investeringar i reservalternativ inom alla transportslagen främst vid lednings- och driftledningsfunktioner. Detta förbättrar robustheten och förmågan att genomföra transporter trots störningar inom el- och teleområdet. Förmågan att genomföra fjärrsjuktransporter utvecklas vidare enligt plan och förmågan att kunna lämna stöd till Försvarsmaktens insatsorganisation vidmakthålls.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 95,6 mnkr satsas på verksamhet inom samverkansområdet Transporter.

Spridning av farliga ämnen

I planeringsinriktningen för år 2005 framgår det att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas. Vidare framgår det att samhällets grundläggande behov

av förebyggande verksamhet och förmåga att hantera inträffade händelser vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp tillgodoses.

En beredskap krävs för att på nationell nivå kunna hantera olika typer av händelser som innebär insats eller hot om insats med NBC-stridsmedel eller medvetna utsläpp av nukleära, biologiska eller kemiska substanser som fordrar åtgärder på nationell nivå. Ett oavsiktligt skadligt utsläpp av sådana substanser i såväl fred som krig kan också betraktas som en NBC-händelse om konsekvenserna kräver samordnade åtgärder på nationell nivå. En NBC-händelse är med största sannolikhet antingen en isolerad N-, B- eller C-händelse eller mer osannolikt en kombination av dessa.

NBC-beredskapen omfattar den verksamhet som krävs för att förhindra, begränsa och hantera effekterna på samhället inför hot om eller vid spridning av farliga nukleära, biologiska och kemiska ämnen eller stridsmedel. Beredskapen omfattar också förebyggande insatser och de vårdinsatser som kan krävas liksom de åtgärder som kan behövas för sanering.

Inom området sker investeringar i bland annat laboratorieanalysutrustning, indikeringsutrustning, skyddsutrustning samt i lager av sjukvårds- och räddningsmateriel. Dessutom lämnas bidrag för investeringar i andras anläggningar i form av mobila och fasta saneringsanläggningar. Effekten av investeringarna blir en förbättrad förmåga att hantera en NBC-händelse i fred och vid höjd beredskap.

För att förbättra expertberedskapen vidtas ett flertal åtgärder inom området. Bland annat satsas resurser på kunskapscentra inklusive en hög tillgänglighet på analyskapacitet och experter. Ytterligare expertgrupper inom områdena bioterrorism, epizooti och fältepidemiologi utvecklas. Dessutom vidtas åtgärder för att förbättra den långsiktiga kunskapsförsörjningen. Sammantaget innebär detta en förbättrad expertberedskap och därmed också en förbättrad förmåga att hantera en NBC-händelse.

Flera utvecklings- och utredningsprojekt planeras inom NBC-området för att åtgärda tidigare identifierade brister. Flertalet av projekten innebär nära samverkan mellan flera myndigheter och organisationer. Exempelvis planeras arbete avseende personsanering, analysmetodik kring bioterrorismagens och beslutstödssystem för att kunna hantera epizootier och zoonoser. Vissa projekt ger direkt positiv effekt på NBC-beredskapen medan andra ger underlag till kommande åtgärder och därmed indirekt effekt.

Inom området utbildningar och övningar planeras omfattande satsningar på olika nivåer. Detta är en prioriterad verksamhet enligt gällande planeringsinriktning. Aktiviteterna omfattar allt från den nationella expertnivån till ledningspersonal och insatspersonal som har att inledningsvis hantera en NBC-händelse operativt på fältet. Utbildning av civiltvålliga sanerare planeras enligt gällande plan. Utbildning ges också till personal som ansvarar för viktiga samhällsfunktioner som till exempel vattenförsörjningen i kommunerna. Övningar av lika omfattning planeras också. Genom utbildningar och övningar ges förbättrade kunskaper och färdigheter för att kunna hantera en NBC-händelse.

Den internationella verksamheten inom samverkansområdet inriktas mot att samordna Sveriges NBC-beredskap med motsvarande beredskap internationellt i enlighet med uppbyggda rutiner och överenskommelser inom bland annat Norden, EU, Nato/PFF och WHO, vilket leder till ökad förmåga att hantera en NBC-händelse.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 166,8 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Ekonomisk säkerhet

I planeringsinriktningen för 2005 anger Krisberedskapsmyndigheten att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att riskerna för störningar minimeras och att samhällets grundläggande behov av ekonomisk säkerhet kan tillgodoses också vid störningar inom andra vitala samhällsområden vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Gemensamt för området är att åtgärder vidtas i form av omvärldsanalyser och omvärldsbevakning. Denna typ av åtgärder har i stor omfattning ersatt tidigare former av försörjningsberedskap. Effekten blir en hög kunskapsnivå rörande de samhällssektorer som är av betydelse för försörjningsberedskapen. Detta ger i sin tur flexibilitet och handlingsfrihet.

Genom åtgärder som scenarioövningar, seminarier och ledningsövningar förväntas aktörerna inom det finansiella systemet minska sin sårbarhet och därmed öka robustheten i betalningsväsendet, värdepappershandeln samt i de samhällsviktiga transfereringssystemen. Dessa samhällsviktiga IT-system har ett stort beroende av fungerande elförsörjning och telekommunikationer. En fördel kan dock vara att de är sammankopplade med varandra i nationella och internationella system. Risken för omfattande störningar och sammanbrott i dessa system minskar därmed.

Inom det ekonomiska systemet vidtas åtgärder i form av vissa investeringar för att öka robustheten i främst offentliga samhällsviktiga IT-system vilket leder till minskad sårbarhet vid störningar i främst elförsörjningen och i telekommunikationerna.

Inom försörjningsområdet vidmakthålls beredskapsverksamheten för framtida oljekriser i enlighet med internationella avtal. Sverige uppfyller därmed sina åtagande på området gentemot andra berörda länder.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 26,8 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet.

Områdesvis samordning, samverkan och information

Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anger att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av verksamhetsledning, samordning, samverkan och information säkerställs för krishantering vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Enligt gällande inriktning skall samtliga områdes- och sektorsansvariga organ ha en egen grundläggande lednings- och handlingsberedskap (krishanteringsförmåga). Därför vidtas åtgärder som leder till en effektiv krishantering. Detta omfattar åtgärder för att öka förmågan att kunna leda och samverka inom ramen för krishanteringssystemet. För detta krävs utbildad och övad personal samt tekniska förutsättningar för kommunikation och beslut. Åtgärder genomförs som förbättrar kompetensen hos aktörerna på lokal, regional och central nivå och som syftar till att skapa reservalternativ för ordinarie telekommunikationer och elförsörjning hos berörda aktörer.

En stor och viktig del av krishanteringen utgörs av informationshantering. Informationsfrågorna består dels av information inom och mellan myndigheter samt andra aktörer som deltar i krishanteringen och dels av information utåt till allmänhet och massmedier. Exempel på information som behöver utbytas mellan olika aktörer kan vara geografisk information, lägesinformation och den information som finns i olika databaser som till exempel befolkningsregistret. Åtgärder planeras inom området geografisk information för att bland annat underlätta krishanteringen hos berörda aktörer. Åtgärder planeras också för att säkerställa att olika typer av information i databaser är tillgängliga vid störningar främst inom den tekniska infrastrukturen. Dessa åtgärder bidrar till att öka krishanteringsförmågan. Åtgärder planeras också för att förbättra aktörernas krisinformationsförmåga vilket i många fall är avgörande för hur allvarlig en kris uppfattas.

Områdesansvaret innebär att det inom ett geografiskt område skall finnas ett organ som verkar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder som behöver vidtas i en krissituation. På regional nivå vidareutvecklas förmågan att utöva det geografiska områdesansvaret. Detta innebär bland annat att systemet med vakthavande beslutfattare utvecklas, utbildning och övning genomförs samt uppbyggnad av nätverk och ökad förmåga att verka för samordning inom länet. På kommunal nivå förbereds genomförandet av den beredskapsverksamhet som har överenskommit mellan Svenska kommunförbundet och Krisberedskapsmyndigheten. Förmågan att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser utvecklas och krishanteringsförmågan ökas genom bland annat utbildning och övning. Sammantaget ökar krishanteringsförmågan hos de områdesansvariga organen på lokal och regional nivå och förutsättningarna för en lyckad hantering av uppkomna kriser förbättras.

Inom området sker även satsningar på de frivilliga försvarsorganisationerna vilket ökar resurserna för att förstärka främst det civila försvaret vid behov.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 519,7 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information.

Skydd, undsättning och vård

Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning beskriver att verksamheten inom samverkansområdet skall bedrivas så att skydds-, räddnings- och sjukvårdsinsatser snabbt kan genomföras lokalt, regionalt och nationellt för att minska konsekvenserna för liv, egendom och i miljö vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid väpnat

angrepp. Förberedelser skall vidtas för att ta emot ett större antal skydds- och vårdbehövande från katastrof- eller krigsområden i andra länder.

Med insatsberedskap avses i första hand personal och resurser inom polis, hälso- och sjukvård samt räddningstjänst. Planering och utformning av dessa resurser skall säkerställa att de även kan användas vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid internationella insatser. En väl fungerande insatsberedskap kräver stöd från andra sektorer.

Åtgärder planeras för att skapa reservalternativ för ordinarie telekommunikationer och elförsörjning vid prioriterade funktioner. Vidare fortsätter utbyggnaden av räddningscentraler. Utbyggnaden genomförs dock med begränsad ambitionsnivå. Investeringar görs också i reservkraft, reservvatten och reservvärme vid akutsjukhusen. Investeringar i ledningsstödsystemet Swede för att stärka sjukvårdens ledningsförmåga genomförs. Även inom polisens ansvarsområde vidtas åtgärder för att förbättra ledningsförmågan. Effekten av åtgärderna blir att ledningsförmågan förbättras och robustheten i viktiga funktioner ökar.

Inom hälso- och sjukvården satsas resurser på kompetensutveckling, utbildning och övning. Åtgärder är exempelvis att förbättra den katastrofmedicinska beredskapen och att lämna bidrag till landstingen för regionala utbildningsinsatser inom det katastrofmedicinska området. Viss investering i beredskapslager för sjukvården sker samtidigt som viss avveckling fortsätter inom andra delar av beredskapslagringen. Sammantaget leder åtgärderna till att den katastrofmedicinska beredskapen utvecklas och att det finns viss förmåga att hantera konsekvenserna av ett väpnat angrepp ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv.

För uppgifter vid höjd beredskap utbildas år 2005 ca 200 räddningsmän och ammunitionsröjare. Dessutom fortsätter investeringarna i räddningsmateriel och utrustning för varning av allmänheten. Tidigare gjorda investeringar förvaltas och underhålls vilket också innefattar skyddsrumbeståndet för befolkningsskyddet i landet. Genom åtgärderna ökar förmågan att hantera ett väpnat angrepp samtidigt som viss materiel och utrustning bidrar till att även öka förmågan vid fredstida störningar.

Rikspolisstyrelsen har i september 2003 lämnat in förslag till regeringen angående ändring i förordningen (1986:616) för beredskapspolisen för att kunna nyttja denna resurs även i fredstida krishantering. Rikspolisstyrelsen har också föreslagit att beslut om nyttjande av beredskapspolisen vid händelse som inte är höjd beredskap, flyttas från regeringen till Rikspolisstyrelsen. I avvaktan på beslut i detta ärende anser Krisberedskapsmyndigheten att de satsningar som görs på den särskilda beredskapspolisen bör vara oförändrade. De åtgärder som planeras är viss grundutbildning av beredskapspoliser och komplettering av utrustning samt vidmakthållande av tidigare uppbyggd förmåga. Effekten av satsningarna på beredskapspolisen blir en ökad förmåga att skydda och bevaka samhällsviktiga objekt vid bland annat väpnat angrepp.

De föreslagna satsningarna inom IT-säkerhetsområdet inom polisens ansvarsområde bedöms inte vara i enlighet med planeringsinriktningen. Inga ekonomiska medel avsätts därför för denna verksamhet.

Inom strålskyddsberedskapen planeras investeringar främst i olika typer av instrument för att mäta strålning samt utbildning och övning. Detta leder till en ökad förmåga att säkerställa en effektiv strålskyddsberedskap i landet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 438,2 mnkr avsätts för verksamhet inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård.

Internationell operativ verksamhet

Sverige skall med civila resurser kunna stötta andra länder som befinner sig i tillstånd av svår påfrestning. Detta gäller dock endast insatser i länder som inte kategoriseras som biståndsmottagare av Sida. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 15 mnkr avsätts för internationella akuta operativa insatser. Dessa medel kan användas först efter regeringsbeslut, och betalas ut till berörd myndighet i samband med insats.

2.2 Remissynpunkter

Totalt har 25 myndigheter inkommit med skriftliga yttranden gällande planeringsunderlaget. Dessutom har samverkansområde Teknisk infrastruktur lämnat in ett gemensamt remissyttrande. Några myndigheter har per telefon meddelat att de inte har några synpunkter. Av de inkomna remissvaren har huvuddelen av synpunkterna varit av redaktionell karaktär. Flera myndigheter uttrycker att de anser att dokumentet är välskrivet och ett antal myndigheter redovisar att de inte har något att erinra mot de föreslagna beredskapsåtgärderna och medelsfördelningen. De remissynpunkter av principiell karaktär där myndigheterna har en avvikande mening jämfört med den Krisberedskapsmyndigheten redovisar i planeringsunderlaget är Svenska kraftnät, Vägverket, Ekonomistyrningsverket, Socialstyrelsen, Statens räddningsverk samt samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Dessa synpunkter redovisas i respektive avsnitt (se kapitel 4–9).

2.3 Fördelning av föreslagna åtgärder per verksamhetsområde

Den verksamhet som genomförs för att stärka samhällets krisberedskap bedrivs idag inom två verksamhetsområden – *Det civila försvaret* och *Svåra påfrestningar*. Dessa verksamhetsområden sorterar under två olika politikområden under utgiftsområdet *Försvaret samt beredskap mot sårbarhet* (se kapitel 14). Anslaget 6:5 Civilt försvar är knutet till verksamhetsområdet Det civila försvaret, men de ekonomiska medlen får användas till verksamhet inom båda verksamhetsområdena så länge det finns en mervärde för det civila försvaret.

De åtgärder som genomförs inom de båda verksamhetsområdena är idag så integrerade att det är svårt att dra en tydlig gräns mellan civilt försvar och svåra påfrestningar och på så sätt härleda en åtgärd till det ena eller andra verksamhetsområdet. I de allra flesta fall har åtgärderna också dubbel nytta, det vill säga påverkar förmågan inom

båda verksamhetsområdena. Verksamhetsområdena är på så vis kommunicerande kärler. Om man minskar eller ökar satsningarna inom det ena området, påverkas förmågan inom det andra.

Huvudsyftet med majoriteten av de åtgärder som genomförs inom ramen för samhällets krisberedskap är dock att bygga upp en beredskap mot svåra påfrestningar på samhället i fred. För att bygga en beredskap mot höjd beredskap krävs att man har den underbyggnad som utgörs av beredskapen mot svåra påfrestningar. Mot bakgrund av den omvärldsutveckling och förändring i hotbilden som skett under senare år är det naturligt att en allt större del av tillgängliga resurser satsas på åtgärder inom ramen för den fredstida krishanteringen.

Vid en uppdelning av åtgärderna mellan verksamhetsområdena måste utgångspunkten därför vara att identifiera de åtgärder som endast kan antas höja förmågan inom verksamhetsområde Det civila försvaret.

Åtgärder som enbart eller till allra största delen höjer förmågan inom verksamhetsområdet Det civila försvaret:

- Utbildning av civilpliktiga och förmånsmedel 151,7 mnkr
- PLIS 3,5 mnkr
- Driftvärn 5,1 mnkr
- Uppdragsersättning m.m. till de frivilliga försvarsorganisationerna 67,3 mnkr
- Kostnader för avveckling av utrustning, anläggningar etc. kopplat till väpnat angrepp 6,8 mnkr
- Investeringar för Försvarsmaktens behov och deltagande i övningar i Försvarsmaktens regi etc. 7,8 mnkr
- Inköp och underhåll av materiel/utrustning för höjd beredskap, till exempel delar av investeringarna i reservbroar, beredskapslok etc. 19,1 mnkr
- Omvärldsbevakning etc. för höjd beredskap och anpassningsplanering 2 mnkr
- Underhåll av skyddsrum 35,2 mnkr
- Fullträffskyddade teleanläggningar 20 mnkr
- Minröjning 2 mnkr.

Total kostnad som går att härleda enbart till verksamhetsområdet <i>Det civila försvaret</i>	321,2 mnkr
---	-------------------

Övriga åtgärder har dubbel nytta även om de i de flesta fall har en tonvikt på svåra påfrestningar, och kan därför redovisas inom båda verksamhetsområdena.

Total kostnad övriga åtgärder	1 564,0 mnkr
-------------------------------	---------------------

2.4 Förslag till bemyndigande per samverkansområde

Tabell 2.2 Förslag till bemyndigande per samverkansområde 2005, tkr

Samverkansområde	Behov av bemyndigande för under år 2005 nya förpliktelser	Behov av bemyndigande för utestående förpliktelser 2005-12-31	KBM:s förslag till bemyndigande för utestående förpliktelser 2005-12-31	Beviljade bemyndigande för utestående förpliktelser 2004-12-31
Teknisk infrastruktur	229 250	292 512	292 750	77 000
Transporter	28 000	28 000	23 000	2 000
Områdesvis samordning, samverkan och information	25 000	25 000	25 000	0
Skydd, undsättning och vård	63 000	63 000	63 000	0
Totalt	345 250	408 512	403 750	79 000

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att en total bemyndiganderam beviljas för utestående förpliktelser vid utgången av år 2005 om 403,75 mnkr. Förslagen bemyndiganderam är en höjning jämfört med tilldelad ram för 2004. Krisberedskapsmyndigheten anser att den sänkning som regeringen beslutat om för 2004 försvårar genomförandet av föreslagna verksamheter och innebär ökade kostnader samt försämrat förtroende mellan myndigheten och dess samarbetsparter. Krisberedskapsmyndigheten anser att det är viktigt att den verksamhet som föreslås åtföljs av motsvarande bemyndigande. Om bemyndigandena minskas eller tas bort bör den verksamhet som kräver bemyndigande upphöra. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att statsmakterna beviljar bemyndigande till den verksamhet som är prioriterad och som skall genomföras.

Krisberedskapsmyndigheten anser däremot att det är viktigt att skapa handlingsfrihet och inte låsa upp alltför mycket medel i framtida åtaganden, speciellt inför den omriktning som väntas i försvarsbeslutet 2004 och i krisberedskapspropositionen 2005. Planeringsunderlaget för 2005 måste dock utgå ifrån de nu gällande planeringsföresättningar, eftersom inget ominriktningsbeslut fattats ännu. Den verksamhet för vilken bemyndigande föreslås kommer enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning sannolikt att vara prioriterad även i framtiden. Krisberedskapsmyndigheten föreslår dessutom att alla avtal som ingås under år 2005 under det föreslagna bemyndigandet skall infrias under år 2006 och 2007. Inga utestående förpliktelser skall således finnas vid 2007 års slut. Då större delen av de åtaganden som bemyndigas 2005 infrias redan år 2006 kommer det därför att finnas full handlingsfrihet att ominrikta verksamheten mot de nya föresättningar som kommer att gälla från och med 2007 redan år 2006.

2.5 Förslag till investeringsplan per samverkansområde

Tabell 2.3 Förslag till investeringsplan för 2005, tkr

Samverkansområde:	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007-
Teknisk infrastruktur	35 880	50	530	18 100	14 100	3 100
Transporter	338 370	180 965	39 525	37 375	42 055	38 450
Spridning av farliga ämnen	304 683	295 776	61 250	32 345	32 250	30 150
Ekonomisk säkerhet	14 205	0	0	5 605	4 300	4 300
Områdesvis samordning, samverkan och information	208 503	114 203	24 900	22 800	24 300	22 300
Skydd, undsättning och vård	522 695	375 320	69 260	29 435	26 340	22 340
Summa investeringar	1 424 336	966 314	195 465	145 660	143 345	120 640
Finansieringsform						
lån	691 735	505 200	98 670	33 565	27 000	24 300
försäljningsinkomster	0	0	0	0	0	0
bidrag/anslag	732 601	461 114	96 795	112 095	116 345	96 340
egna medel	0	0	0	0	0	0
övrigt	0	0	0	0	0	0
Summa finansiering	1 424 336	966 314	195 465	145 660	143 345	120 640

Av totala medel under anslaget 6:5 Civilt försvar år 2005 utgörs ca 145,7 mnkr av investeringar där staten kvarstår som ägare. Huvuddelen av investeringarna finansieras av anslagsfinansiering. Investeringarna fördelar sig relativt jämt mellan samverkansområdena Transporter, Spridning av farliga ämnen, Områdesvis samordning, samverkan och information och Skydd, undsättning och vård. I kapitel 4-9 presteras investeringarna mer i detalj.

2.6 Förslag till avgiftsuttag

Sedan 1997 finansieras en viss del av verksamheten inom Svenska kraftnäts och Post- och telestyrelsens ansvarsområden med avgifter. Avgifterna sorterar under anslaget 6:5 Civilt försvar, men disponeras direkt av de berörda myndigheterna.

I tabell 2.4 nedan redovisas Krisberedskapsmyndighetens förslag till avgiftsuttag under år 2005.

Tabell 2.4 Förslag till avgiftsuttag 2005, tkr

Myndighet	Förslag 2005
Svenska kraftnät	250 000
Post- och telestyrelsen	100 000
Totalt	350 000

Svenska kraftnät – elberedskapsåtgärder

Elföretag i Sverige är skyldiga att mot ersättning vidta beredskapsåtgärder som beslutas med stöd av elberedskapslagen (1997:288). Finansiering sker genom att elföretag som innehar nätkoncession betalar en elberedskapsavgift till staten via Elsäkerhetsverket. Svenska kraftnät får via Näringsdepartementet ett elberedskapsanslag som till sin storlek motsvarar de samlade elberedskapsavgifterna. Avgifterna grundar sig på det antal abonnenter som är anslutna till den avgiftsskyldiges nät. Enligt regeringens propositioner Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) och Nya regler om elberedskap (prop. 1996/97:86) skall verksamhetskostnader och avgiftsuttag vara i balans.

Post- och telestyrelsen – åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar

Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation trädde i kraft den 25 juli 2003 och ersatte därmed telelagen (1993:597). I 8 kap. 18 § framgår att den som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller -tjänster skall betala en avgift för finansiering av åtgärder mot allvarliga fredstida hot och påfrestningar som gäller elektronisk kommunikation. De avgifter som tas ut skall fördelas med skälig andel på dem som bedriver anmäld verksamhet.

3 Analys och jämförelser

3.1 Utvecklingen mellan 2003 och 2005

Det första hela budgetåret som det nya krishanteringssystemet var i drift var år 2003. Förslagen i detta planeringsunderlag går därför bara att jämföra med år 2003 och 2004.

Fördelningen mellan samverkansområdena

I tabell 3.1 kan man utläsa att det mellan 2003 och 2005 skett ökade satsningar på samverkansområdena Teknisk infrastruktur, Spridning av farliga ämnen och Ekonomisk säkerhet.

Tabell 3.1 Fördelning av medel mellan samverkansområdena 2003–2005, tkr

	2003	2004	2005	procentuell förändring
Teknisk infrastruktur	492 885	609 057	623 076	26,4%
Transporter	151 944	119 829	95 630	-37,1%
Spridning av farliga ämnen	111 515	133 653	166 794	49,6%
Ekonomisk säkerhet	11 003	18 167	26 750	143,1%
Områdesvis samordning, samverkan och information	515 757	499 307	519 688	0,8%
Skydd, undsättning och vård	545 458	454 446	438 239	-19,7%
Internationell verksamhet	10 000	20 500	150 00	50,0%

Störst är ökningen inom Ekonomisk säkerhet, vilket dels beror på att antalet myndigheter som tilldelas medel inom samverkansområdet har ökat från två till sex stycken, dels på att den totala summan som tilldelades samverkansområdet 2003 var så pass låg att även en relativt liten ambitionsökning får stort genomslag procentuellt. De nya satsningarna består framförallt av ökad robusthet i de finansiella systemen, till exempel betalningsväsendet och statliga bidragsutbetalningar.

Inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen har de ekonomiska satsningarna ökat med nästan 50 procent, vilket ligger väl i linje med de prioriteringar och den inriktning som föreligger för verksamheten inom samverkansområdet. Antalet myndigheter som får medel är ungefär detsamma 2003 som 2005. År 2003 var dock på många sätt ett uppstartsår för mycket av den verksamhet som bedrivs inom samverkansområdet. År 2005 har verksamheten varit igång ett par år och man har börjat finna tydligare former och substans. Till exempel går många projekt som planerades 2003 in i en genomförandefas under 2005. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det är rimligt att de ekono-

miska satsningarna inom samverkansområdet kommer att öka något under de närmaste åren, men att verksamheten relativt snart kommer att etablera sig på en stabil långsiktig ekonomisk nivå.

Inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur har de ekonomiska satsningarna ökat med 26 procent mellan 2003 och 2005. Under 2004 och 2005 har ökade satsningar på robusthet i etermedia genomförts inom samverkansområdet. Delar av denna verksamhet sorterades 2003 under samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information. I övrigt består ökningen framförallt av nya satsningar inom elenergiområdet.

Samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information omfattar 2005 ungefär samma ekonomiska medel som 2003. Dock har det skett en tydlig förskjutning inom samverkansområdet. År 2005 avsätts mer pengar till länsstyrelserna och kommunerna än 2003, och nu tilldelas fler myndigheter medel inom samverkansområdet än tidigare. Krisberedskapsmyndighetens egen andel av medlen har alltså minskat.

De ökade satsningar som skett inom samverkansområdena Ekonomisk säkerhet, Spridning av farliga ämnen och Teknisk infrastruktur har skett på bekostnad av verksamhet inom samverkansområdena Transporter och Skydd, undsättning och vård.

Samverkansområdet Transporter minskade den ekonomiska nivån mellan 2003 och 2005 med ca 37 procent. Större delen, ca 35 procentenheter, av denna minskning ligger dock i avvecklingen av de civilpliktiga flygplatsbrandmännen som 2003 kostade ca 54 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att de ekonomiska satsningarna inom detta samverkansområde bör kunna minskas även i framtiden till förmån för annan mer prioriterad verksamhet.

De ekonomiska satsningarna inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård har minskat med ca 20 procent. Minskningarna består främst i minskade kostnader för befolkningskydd och beredskapslager för väpnat angrepp. Under de senaste åren har även stora kostnader för avveckling belastat samverkansområdets budget. De har dock minskat något år 2005. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det eventuellt kan finnas utrymme för ytterligare ekonomiska neddragningar inom detta samverkansområde under de närmaste åren, men att verksamheten med nuvarande inriktning i princip kommer att ligga på en rimlig ekonomisk nivå 2005. En avveckling eller minskning av civilpliktsutbildningen skulle kunna frigöra ekonomiska medel för annan mer prioriterad verksamhet.

Fördelningen mellan åtgärdskategorierna

Under 2003 – 2005 har verksamheten redovisats i åtgärds kategorier. Syftet med åtgärds kategorierna är att på ett enkelt sätt åskådliggöra vilken typ av verksamhet som bedrivs inom de olika samverkansområden, samt att kunna göra jämförelser mellan dessa. I tabellen nedan illustreras de förändringar som skett i verksamheten mellan 2003 och 2005.

Tabell 3.2 Fördelning mellan åtgärds-kategorier 2003-2005, tkr

Åtgärdska- tegorier	2003 (utbe- talt)	%	2004 (an- språk)	%	2005 (för- slag)	%	% för- ändring 2003- 2005
Investe- ringar	125 719	7,1%	123 540	5,8%	98 315	5,2%	-21,8%
Investringar i andras an- läggningar	356 408	18,8%	472 900	22,1%	386 534	20,5%	8,5%
Drift och underhåll	160 056	9,0%	124 485	5,8%	114 571	6,1%	-28,4%
Kapital- och räntekost- nader	99 983	5,6%	100 597	4,7%	100 800	5,3%	0,8%
Avveckling och utför- säljning	48 777	2,7%	40 045	1,9%	7 100	0,4%	-85,4%
Forskning	75 590	4,2%	74 586	3,5%	94 045	5,0%	24,4%
Utveckling och utred- ning	67 569	5,0%	218 598	10,2%	164 921	8,7%	144,1%
Planering och uppfölj- ning	66 017	3,7%	78 717	3,7%	62 710	3,3%	-5,0%
Utbildning och övning	209 823	11,8%	277 982	13,0%	253 665	13,5%	20,9%
Samverkan och infor- mation	57 729	3,2%	63 315	3,0%	51 456	2,7%	-10,9%
Bidrag och ersättningar	493 124	27,7%	515 327	24,1%	516 860	27,4%	4,8%
Internatio- nell verk- samhet	20 631	1,2%	48 890	2,3%	34 200	1,8%	65,8%
Summa:	1781426	100%	2138 982	100%	1 885177	100%	117,7%

Under både 2003 och 2005 var åtgärds-kategorin bidrag och ersättningar störst. De bidrag som betalas ut går i huvudsak till kommunerna och länsstyrelserna för krisberedskapsar-
bete och för vissa investeringar samt till de frivilliga försvarsorganisationerna för att genomfö-
ra utbildningar. Bidrag lämnas även till landstingen för att genomföra utbildningar och öv-
ningar inom krisberedskapsområdet och till kunskapscentra för att bedriva forskning.

Investeringarna har minskat avsevärt mellan 2003 och 2005. Dock har viss ökning skett av investeringar i andras anläggningar (som är samma typ av åtgärder, men staten kvarstår inte som ägare av investeringen). Drift och underhåll, som i många fall är intimt förknippad med investeringsverksamhet, har också minskat i omfattning.

Den kategori som minskat mest är avveckling och utförsäljning. Detta beror dock till viss del på att ekonomiska medel betalades ut för avvecklingskostnader under 2003, men i Krisberedskapsmyndighetens förslag för år 2005 föreslås att delar av dessa kostnader inte längre skall belasta anslaget.

3.2 2005 års satsningar

Tabell 3.2 Procentuell fördelning av totala medel per åtgärdskategori och samverkansområde 2005

	TI	TP	SFÄ	ES	OSI	SUV	Totalt
Investeringar inkl. drift ²	66%	56%	33%	46%	10%	57%	45%
Avveckling och utförsäljning	0%	3%	0%	0%	0%	1%	0%
Forskning, utveckling och utredning ³	13%	14%	31%	4%	17%	12%	16%
Utbildning och övning ⁴	13%	14%	30%	22%	19%	21%	18%
Planering, samverkan m.m. ⁵	7%	9%	5%	19%	4%	7%	6%
Internationell verksamhet	0%	3%	2%	9%	0%	2%	1%
Bidrag till kommuner, Lsty, Gotsam ⁶	0%	0%	0%	0%	50%	0%	13%

Av de ekonomiska medel som totalt satsas i alla samverkansområden avser 45 procent olika former av investeringar och drift och underhåll. De samverkansområden som satsar mest på investeringar är Teknisk infrastruktur, Skydd, undsättning och vård samt Transporter där åtgärderna står för över hälften av den totala verksamheten. Majorite-

² Består av åtgärdskategorierna investeringar, investeringar i andras anläggningar, drift och underhåll, kapital- och räntekostnader samt de delar av bidrag och ersättningar som avser bidrag till investeringar, exempelvis Räddningsverkets bidrag till räddningscentraler.

³ Består av åtgärdskategorierna forskning, utveckling och utredning samt de delar av åtgärdskategorierna bidrag och ersättningar som avser bidrag till forskning och utveckling, exempelvis Socialstyrelsens bidrag till kunskapscentrum.

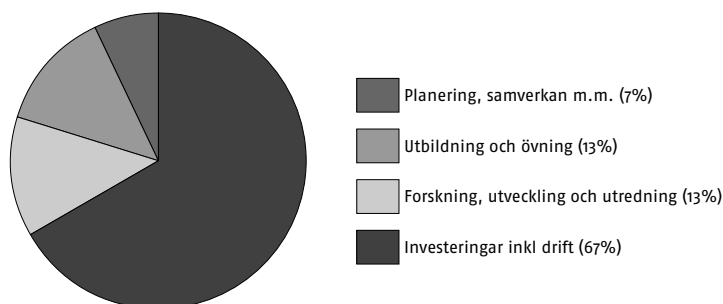
⁴ Består av åtgärdskategorierna med samma namn samt de delar av bidrag och ersättningar som avser bidrag till utbildning, exempelvis Socialstyrelsens bidrag till utbildning i katastrofmedicin.

⁵ Består av de två åtgärdskategorierna planering och uppföljning och samverkan och information.

⁶ Avser de bidrag som KBM betalar till kommuner (200 mkr), länsstyrelser (40 mkr) samt Gotsam (7 mkr)

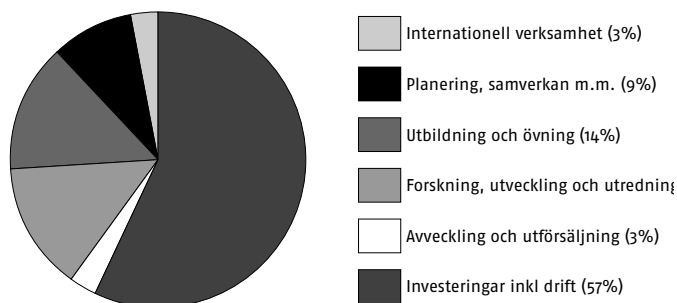
ten av dessa investeringar är investeringar i andras anläggningar och endast en mindre del är investeringar där staten kvarstår som ägare. Den näst största åtgärden totalt sett är utbildning och övning som år 2005 kommer att utgöra 18 procent av total verksamhet. Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen planerar att använda 30 procent av medlen till denna åtgärdskategori. Åtgärds kategorin bidrag och ersättningar har fördelats på övriga kategorier beroende på vad syftet med bidraget planeras vara, förutom bidragen till kommuner, länsstyrelser och Gotsam som ligger kvar som en egen kategori. Övriga delar av bidragen har delats upp på investeringar, forskning och utveckling samt utbildning och övning.

Diagram 3.3 Procentuell fördelning per åtgärdskategori inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur 2005

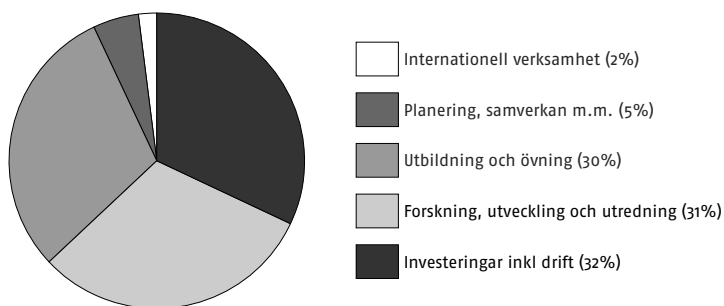
Inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur består hela 67 procent av föreslagna medel av investeringar. Investeringarna består framförallt i förstärkningsåtgärder av infrastrukturen. 13 procent vardera läggs på forskning och utveckling respektive utbildnings- och övningsverksamhet. Planering och samverkan m.m. uppgår till 7 procent.

Diagram 3.4 Procentuell fördelning per åtgärdskategori inom samverkansområdet Transporter 2005

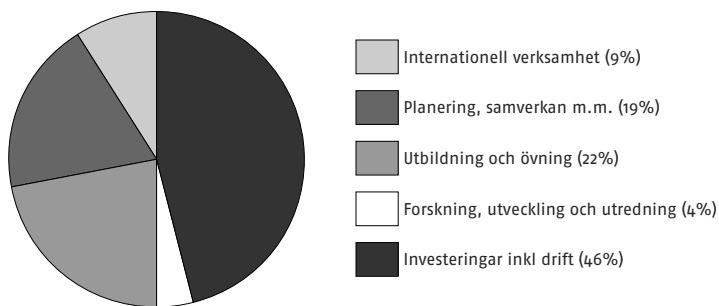
Även inom samverkansområdet Transporter utgör investeringar en stor del av de föreslagna medlen. Främst planeras investeringar för reservalternativ vid lednings- och driftledningsfunktioner. Utbildning och övning samt forskning och utveckling motsvarar vardera 14 procent. Den internationella verksamheten inom området uppgår till 3 procent och består främst av arbete inom Nato/PFF. Avveckling och utförsäljning av beredskapsanläggningar utgör 3 procent av totalt föreslagna medel.

Diagram 3.5 Procentuell fördelning per åtgärdskategori inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen 2005

Investeringar upptar även för detta samverkansområde största delen av medlen, men med betydligt mindre marginal än övriga samverkansområden. 32 procent satsas på investeringar i laboratorieanalys-, indikerings- och skyddsutrustning. En i princip lika stor post för samverkansområdet är utbildning och övning. Även forskning och utveckling utgör runt 30 procent av verksamheten.

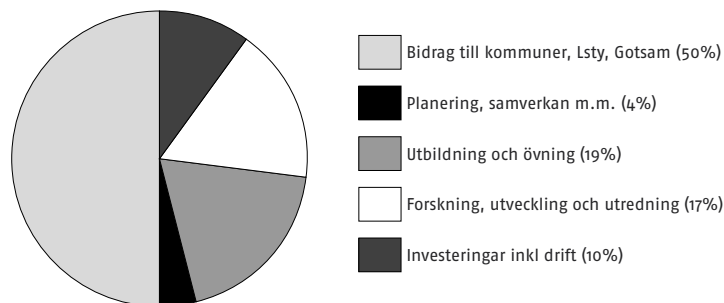
Diagram 3.6 Procentuell fördelning per åtgärdskategori inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet 2005

Investeringar svarar här för 46 procent av föreslagen tilldelning. Av dessa är cirka en tredjedel en malpåseanläggning för strategisk lagring av olja och resterande två tredjedelar är investeringar i reservkraft. Utbildning och övning är en stor post inom samver-

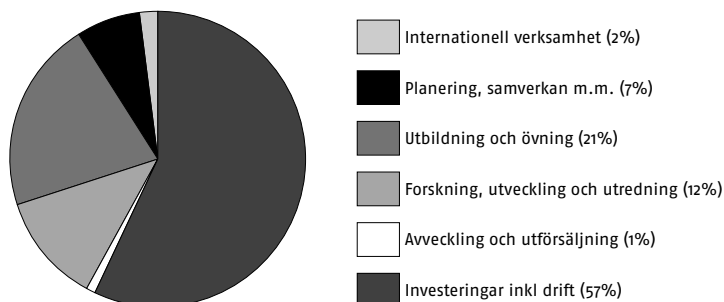
kansområdet. I övrigt satsas betydligt mer medel på planering, samverkan med mera inom detta samverkansområde jämfört med övriga. Även den internationella verksamheten omfattar en större andel av den totala budgeten än i andra samverkansområden. Det procentuellt sett stora genomslag dessa åtgärds-kategorier får beror dock till stor del på att den totala budgeten är relativt liten.

Diagram 3.7 Procentuell fördelning per åtgärds-kategori inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information 2005

Områdesvis samordning, samverkan och information skiljer sig ifrån övriga samverkansområden ifråga om fördelningen av medel på åtgärds-kategorier. Endast 10% beräknas satsas på investeringar. Hälften av medlen transfereras vidare till kommuner och länsstyrelser samt till Gotsam. Resterande medel satsas främst på utbildning och övning samt forskning och utveckling.

Diagram 3.8 Procentuell fördelning per åtgärds-kategori inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård 2005

Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård är det samverkansområde som näst efter Teknisk infrastruktur satsar mest medel på investeringar, det vill säga 57 procent. Investeringar görs främst i olika former av materiel och utrustning. 21 procent avsätts för utbildning och övning och 12 procent utgörs av forskning och utveckling. Kostnaderna för planering och samverkan är relativt höga.

3.3 Ambitioner inför 2006 och det nya försvarsbeslutet

År 2005 är det första året i den nya totalförsvarsbeslutsperioden. Eftersom försvarsbeslutet kommer hösten 2004 kommer dock ominriktningen i realiteten inte att få genomslag förrän år 2006 och 2007.

Mål för grundförmåga m.m.

Regeringen har i uppdrag att utarbeta ett planeringsunderlag för 2005 angivet att planeringsunderlaget skall innehålla en plan för arbetet med att ta fram förslag till grundförmåga och en eventuell förstärkt fredstida förmåga inom respektive myndighets ansvarsområde som är skäligen för att täcka samhällets grundläggande behov vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid höjd beredskap. Planen skall innehålla en metod som skall vara utgångspunkt för myndigheternas arbete.

Under 2004 avser Krisberedskapsmyndigheten arbeta vidare med att definiera den fredstida förstärkta förmågan och konkretisera de nya förutsättningarna som presenteras i Krisberedskapsmyndighetens underlag till regeringen inför försvarsbeslut 2004 (KBM dnr 0753/2003). Krisberedskapsmyndigheten har också fått i uppdrag av regeringen (Fö2003/593/CIV m.fl.) att analysera behovet av ändringar i förordningen (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap.

Krisberedskapsmyndigheten anser därför att de samverkansansvariga myndigheterna bör genomföra arbetet med att definiera specifika mål inom ramen för den förstärkta fredstida förmågan under våren 2005. Arbetet kommer därmed löpa parallellt med Försvarsdepartementets arbete med Krisberedskapspropositionen. Om man väljer detta arbetssätt kommer underlag från myndigheterna att kunna beaktas i propositionen. Dessutom kommer de samverkansansvariga myndigheterna redan under 2006 att kunna påbörja en ominriktning i enlighet med intentionerna i regeringens proposition. Krisberedskapspropositionen kommer därmed att få fullt genomslag i beredskapsarbetet under 2007.

Arbetet med att formulera mål för den förstärkta fredstida förmågan kommer att genomföras enligt följande. Under våren och hösten 2005 kommer Krisberedskapsmyndigheten i dialog med de samverkansansvariga myndigheterna att:

- Ta fram förslag till långsiktiga mål på myndighets- och samverkansområdesnivå. Dessa mål skall förslagsvis vara uppnådda 2008.
- Formulera förslag till viktigare etappmål för respektive år, dvs. 2006, 2007 och 2008.
- Föreslå viktigare beredskapsåtgärder som skall genomföras under perioden 2006 - 2008. Dessa beredskapsåtgärder skall kopplas till respektive etappmål.

- Föreslå en långsiktig ram som avser perioden 2006–2008 samt en preliminär fördelning per år.

Samhällets samlade förmåga att förebygga och hantera allvarliga händelser kan beskrivas som den sammantagna effekten av beredskapen mot förväntade störningar, beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och beredskapen mot väpnat angrepp från annan stat. Härutöver kan resurser som har skapats för totalförsvarets behov (dvs. i första hand Försvarmaktens resurser) i vissa fall bidra till att förbättra samhällets förmåga att förebygga och hantera händelser som kan leda till svåra påfrestningar på samhället i fred. Det ovan angivna målformuleringsarbetet avser endast mål för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och beredskapen mot väpnat angrepp.

4 Samverkansområdet Teknisk infrastruktur

4.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för störningar i den tekniska infrastrukturen i samhället minimeras och samhällets grundläggande behov kan tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Tabell 4.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Teknisk infrastruktur	273 076
Avgifter för elberedskapsåtgärder	250 000
Avgifter för åtgärder för att skydda telekommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid	100 000
Totalt	623 076

4.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 4.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Svenska kraftnät	302 500	280 000
<i>Avgifter:</i>		
Investeringar i andras anläggningar	129 750	129 750
Drift och underhåll	9 300	9 300
Forskning	5 250	5 250
Utveckling och utredning	20 900	20 900
Planering och uppföljning	20 600	20 600
Utbildning och övning	57 900	57 900
Samverkan och information	6 300	6 300
<i>Anslag:</i>		
Investeringar i andras anläggningar	38 500	18 000
Utbildning och övning	14 000	12 000
Elsäkerhetsverket	5 000	4 000
<i>Forskning</i>	<i>5 000</i>	<i>4 000</i>
Krisberedskapsmyndigheten	44 000	38 500
Utveckling och utredning	5 500	5 100
Utbildning och övning	2 600	2 350
Samverkan och information	2 900	2 550
Bidrag och ersättningar	33 000	28 500

Statens livsmedelsverk	6 100	6 100
Utveckling och utredning	1 500	1 500
Utbildning och övning	4 500	4 500
Samverkan och information	100	100
Post- och telestyrelsen	221 600	213 500
<i>Avgifter:</i>		
Investeringar i andras anläggningar	97 900	97 900
Utbildning och övning	2 000	2 000
Internationell verksamhet	100	100
<i>Anslag:</i>		
Investeringar i andras anläggningar	99 000	96 900
Utveckling och utredning	20 000	15 000
Planering och uppföljning	500	500
Utbildning och övning	2 000	1 000
Internationell verksamhet	100	100
Statens energimyndighet	57 450	37 750
Investeringar i andras anläggningar	15 000	12 800
Forskning	1 500	1 500
Utveckling och utredning	10 750	9 250
Utbildning och övning	4 500	1 500
Samverkan och information	22 700	11 500
Internationell verksamhet	3 000	1 200
Statens kärnkraftsinspektion	0	0
<i>utan anspråk</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Försvarets radioanstalt	14 576	14 326
Drift och underhåll	2 900	2 900
Utveckling och utredning	11 676	11 426
Försvarets materielverk	7 900	7 900
Investeringar	100	100
Utveckling och utredning	6 850	6 850
Utbildning och övning	400	400
Bidrag och ersättningar	250	250
Internationell verksamhet	300	300
Statens fastighetsverk	10 000	10 000
Investeringar	10 000	10 000
Styrelsen för psykologiskt försvar	30 000	11 000
Investeringar i andras anläggningar	27 000	8 000
Utveckling och utredning	3 000	3 000
Totalt samverkansområde Teknisk infrastruktur	699 126	623 076

4.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Myndigheterna i samverkansområdet har lämnat in ett samlat och gemensamt förslag till verksamhet för år 2005. De samverkansansvariga myndigheterna har med utgångspunkt i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 utarbetat samverkansområdets anspråk. Krisberedskapsmyndigheten har dock föreslagit en lägre ekonomisk nivå än samverkansområdets ursprungliga anspråk. Med utgångspunkt i denna nivå har samverkansområdet tagit fram ett nytt anspråk.

Samverkansområdet Teknisk infrastruktur anmäler i inkommet remissvar att en konsekvensbeskrivning av neddragen medelstilldelning för samverkansområdet saknas i planeringsunderlaget. Samverkansområdet skriver att Krisberedskapsmyndigheten har beslutat om föreslagen medelstilldelning utan att kommentera samverkansområdets konsekvensbeskrivning. Sådana kommentarer skulle kunna vara en god vägledning inför kommande planeringscykel. Avsaknaden av kommentarer kan enligt samverkansområdet tolkas som om den av samverkansområdet gjorda anpassningen och därmed sänkta ambitionsnivån inte endast är tillfällig utan istället Krisberedskapsmyndighetens uppfattning om lämplig inriktning. Krisberedskapsmyndigheten har dock för avsikt att beakta de beskrivna konsekvenserna i arbetet med planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2006 och i planeringen inför år 2006.

Affärsverket svenska kraftnät

Av Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 framgår det att elsystemet intar en särställning på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner – åtgärder för att öka dess robusthet skall ges högsta prioritet. Möjligheterna att tillgodose prioriterade samhällsbehov av el vid långvariga och omfattande avbrott i elsystemet samt möjligheterna till så kallade ö-drift, skall vidareutvecklas. Det är viktigt att säkerställa en fungerande samverkan inom elenergiområdet, samt att snabbt åter kunna få ett fungerande elsystem efter ett avbrott. Senast vid utgången av 2005 skall reparationer med mobila reparationsstyrkor kunna genomföras nationellt. Svenska kraftnät skall också säkerställa att reparationer kan genomföras under höjd beredskap.

Elberedskapsåtgärder finansieras sedan 1997 genom att en avgift tas ut av nätooperatörerna. År 2003 höjdes avgiften till 250 mnkr. Samtidigt slog statsmakterna i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) fast att verksamhetskostnader och avgiftsuttag skall vara i balans vad gäller elberedskapsåtgärder. Detta framgår också av propositionen Nya regler om elberedskap (prop. 1996/97:86) Den verksamhet som finansieras av avgifterna är framförallt robusthets- och säkerhetshöjande åtgärder i stamnätet. Även viss utbildnings- och övningsverksamhet bedrivs, samt samverkan med näringslivet. Utöver avgiftsuttaget föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten att medel avsätts för förmånsmedel till de civilpliktiga som utbildas till driftbiträden och linje-/stälverksreparatörer. Krisberedskapsmyndigheten föreslår också att medel avsätts för att finansiera det gemensamma kommunikationssystem som elsamverkansorganisationen skall använda vid störningar och höjd beredskap. Investeringen påbörjas 2004 och skall samfinansieras med branschen. Systemet skall vara kompatibelt med RAKEL (Radio-kommunikation för effektiv ledning).

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 30 mnkr avsätts utöver Svenska kraftnäts avgiftsuttag på 250 mnkr. Av dessa medel skall 12 mnkr avsättas till förmånsmedel för civilpliktiga och resterande 18 mnkr till investeringar i kommunikationssystem. Krisberedskapsmyndigheten anser att dessa beredskapsåtgärder överensstämmer med intentionerna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005.

Svenska kraftnät påtalar i sitt remissyttrande konsekvenserna av neddragningen jämfört med äskade medel. Införandet av ett gemensamt radiokommunikationssystem för elförsörjningen kommer att försenas och vara fullt genomförd först 2006, inget sabotagekydd vid prioriterade anläggningar kommer att kunna byggas och ingen dieselkraft kommer att installeras vid viktiga stationer vilket i sin tur innebär att återstart av elförsörjningen efter avbrott försvåras. Dessutom kan inget stöd ges till universitet och högskolor för att upprätthålla kompetens vid extrema driftsituationer.

Krisberedskapsmyndigheten anser att det är oroande att dessa brister kvarstår inom elberedskapsområdet. Regeringens ingångsvärden är dock tydliga det vill säga att verksamhetskostnader och avgiftsuttag skall vara i balans. På grund av bristande ekonomiska resurser måste därför dessa beredskapsåtgärder anstå till kommande år. Krisberedskapsmyndigheten utgår från att Svenska kraftnät inom det tillgängliga ekonomiska utrymmet vidtar de beredskapsåtgärder som är mest angelägna.

Elsäkerhetsverket

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för 2005 framgår det att forskningen utgör en viktig grund för de åtgärder som vidtas i arbetet med samhällets säkerhet och beredskap. Inom samverkansområdet bedrivs viss tekniskt inriktad forskning så som säkerhet och hållbarhet i kablar och annan teknisk utrustning. Den forskning som Elsäkerhetsverket planerar är ett led i arbetet med att öka robustheten i elnätet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 4 mnkr avsätts till beredskapsåtgärder hos Elsäkerhetsverket. Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med intentionerna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005.

Krisberedskapsmyndigheten

I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anges att myndigheterna inom samverkansområdet skall bedriva verksamhet så att det inom IT-säkerhets- och informationssäkerhetsområdena finns resurser att analysera, informera och hantera mer omfattande IT-incidenter. Krisberedskapsmyndigheten har ett särskilt ansvar för att bedriva omvärldsanalys inom detta område samt att tillse att effektiva samverkansmönster i detta syfte finns utvecklade med relevanta aktörer. Krisberedskapsmyndigheten lämnar också bidrag till kommunalteknisk försörjning för att förbättra säkerheten och tillgängligheten i denna. Av Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 framgår det också att användarna skall beakta och överväga åtgärder som minskar skadeverkningarna av långvariga och omfattande avbrott i elförsörjningen.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 38,5 mnkr avsätts till verksamhet inom Krisberedskapsmyndighetens ansvarsområden. Av dessa medel skall 10 mnkr användas för informationssäkerhetsåtgärder och 28,5 mnkr för bidrag till kommunal teknisk försörjning. De särskilda satsningar som staten gör på IT-säkerhetsområdet utreds för närvarande i Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06). I avvaktan på resultatet av denna, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att verksamhetens omfattning i princip inte bör förändras. Eventuella ambitionsökningar på detta område bör därför anstå tills vidare.

Livsmedelsverket

Försörjningen med dricksvatten är känslig för störningar. Sabotage och oavsiktliga händelser kan snabbt få stora konsekvenser för distributionen av vatten. I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anges därför att arbetet med att utveckla stödet till kommunerna så att dessa utvecklar en nödvändig robusthet samt förmåga att hantera störningar i vattenförsörjningen bör fortsätta. Livsmedelsverket planerar också under år 2005 att påbörja uppbyggnaden av en stödgrupp för hantering av allvarliga och utdragna kriser inom området dricksvattenförsörjning.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 6,1 mnkr avsätts till verksamhet inom Livsmedelsverkets ansvarsområde. Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med intentionerna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005.

Post- och telestyrelsen

Samhällets behov av elektronisk kommunikation (telekommunikationer) ökar med den tekniska utvecklingen av samhället. Utslagning av vitala delar av kommunikationssystemet kan ge stora konsekvenser för samhället. Krisberedskapsmyndigheten anger därför i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 att åtgärder måste vidtas för att öka säkerheten i kommunikationssystemen i syfte att minska beroendet i förhållande till elsystemet och öka möjligheterna till god kommunikation vid extrema situationer. Möjligheterna till prioritering av samhällsviktiga användare i telenätet bör vidareutvecklas och beredskapsåtgärder för att möjliggöra oberoende funktion av Internet i förhållande till övriga världen bör vidtas. Av planeringsinriktningen framgår också att samverkansområdet skall bedriva verksamhet så att det inom IT-säkerhets- och informationssäkerhetsområdena finns resurser att analysera, informera och hantera mer omfattande IT-incidenter. Post- och telestyrelsen har ett särskilt ansvar för IT-incidenthanteringen.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 113,5 mnkr avsätts utöver avgiftsuttaget på 100 mnkr för beredskapsåtgärder inom Post- och telestyrelsens ansvarsområde. Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med intentionerna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005. De särskilda satsningar som staten gör på IT-säkerhetsområdet utreds för närvarande i Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06). I avvaktan på resultatet av denna, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att verksamhetens omfattning

i princip inte bör förändras. Eventuella ambitionsökningar på detta område bör därför anstå tills vidare.

Statens energimyndighet

Det är viktigt att det finns en fungerande samverkan inom elenergiområdet för att kunna säkerställa elförsörjningen i landet. Denna beredskap skall vara integrerad i den långsiktiga strategin för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och för höjd beredskap och utgå från basförmågan. Det är av avgörande betydelse att det i händelse av störningar finns etablerade kommunikationskanaler liksom att personal och system är utbildade och övade. Det är också mycket viktigt att analysera beroenden mellan olika delar av den tekniska infrastrukturen. Energimyndigheten planerar under år 2005 stora satsningar för att utveckla samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv på lokal, regional och central nivå.

Energimyndighetens riktade åtgärder på regional nivå skall förankras på ett tydligt och strukturerat sätt hos de länsstyrelser som finns utpekade som kontaktmyndigheter i planeringsfrågor. Näringslivssamverkan på central nivå skall avgränsas på ett tydligt sätt till frågor som avser den tekniska infrastrukturen. Energimyndighetens näringslivssamverkan skall bedrivas i nära samarbete med Krisberedskapsmyndigheten som har ett utpekat ansvar för dessa frågor i sin instruktion.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 37,7 mnkr tilldelas Statens energimyndighet för beredskapsåtgärder inom elenergiområdet. Krisberedskapsmyndigheten anser att större planerade satsningar för att höja beredskapen mot störningar i elförsörjningen på den lokala nivån i nuläget inte bör finansieras genom anslag 6:5 Civilt försvar. Förslag vad avser stöd till kommunerna omfattas i stor utsträckning av det framförhandlade avtalet mellan Krisberedskapsmyndigheten och Svenska kommunförbundet. Krisberedskapsmyndigheten har därför för avsikt att under 2004 fortsätta diskussionerna med Energimyndigheten avseende vilken verksamhet de planerar att genomföra under 2005 på lokal och regional nivå.

Försvarets radioanstalt

Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning anger att verksamhet skall bedrivas så att det inom IT-säkerhets- och informationssäkerhetsområdena finns resurser att analysera, informera och hantera mer omfattande IT-incidenter. Försvarets radioanstalt har ett särskilt ansvar för uppbyggnaden av teknikkompetens.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 14,3 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Försvarets radioanstalts ansvarsområde. De särskilda satsningar som staten gör på IT-säkerhetsområdet utreds för närvarande i Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06). I avvaktan på resultatet av denna, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att verksamhetens omfattning i princip inte bör förändras. Eventuella ambitionsökningar på detta område bör därför anstå tills vidare.

Försvarets materielverk

Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anger att verksamhet skall bedrivas så att det inom IT-säkerhets- och informationssäkerhetsområdena finns resurser att analysera, informera och hantera mer omfattande IT-incidenter. Försvarets materielverk har ett särskilt ansvar för att bygga upp ett system för evaluering och certifiering.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 7,9 mnkr avsätts inom Försvarets materielverks ansvarsområde för beredskapsåtgärder inom IT-säkerhetsområdet. De särskilda satsningar som staten gör på IT-säkerhetsområdet utreds för närvarande i Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06). I avvaktan på resultatet av denna, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att verksamhetens omfattning i princip inte bör förändras. Eventuella ambitionsökningar på detta område bör därför anstå tills vidare.

Statens fastighetsverk

En vital del av samhällets informationsförmåga vid kriser är förmågan att distribuera informationen. Åtgärder för att hålla viss redundans i distributionssystemen bör därför vidtas. Statens fastighetsverk planerar i detta syfte under år 2005 fortsätta påbörjade investeringar i etermedia.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 10 mnkr avsätts för beredskapsverksamhet hos Statens fastighetsverk.

Styrelsen för psykologiskt försvar

I Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning poängteras att en vital del av samhällets informationsförmåga vid kriser är förmågan att distribuera informationen. Åtgärder för att upprätthålla viss redundans i distributionssystemen bör därför vidtas. Med anledning av digitaliseringen av Sveriges television behöver vissa åtgärder vidtas för att säkerställa robustheten i produktion och distribution. Sveriges television kommer därför i samverkan med Styrelsen för psykologiskt försvar att påbörja investeringar med detta syfte under år 2005. Styrelsen för psykologiskt försvar planerar dessutom att bland annat göra en elavbrottsstudie.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 11 mnkr avsätts för utredningar hos Styrelsen för psykologiskt försvar och för investeringar hos Sveriges television. Sveriges television skall stå för löpande kostnader såsom drift och underhåll av investeringen.

4.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstillelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna på Svenska kraftnäts kommunikationssystem, satsningarna på att öka robustheten i de elektroniska kommunikationerna och bidragen till kommunal teknisk försörjning i första hand bör öka. Det är också tänkbart att öka investeringstakten för förstärkning i mediedistributionen hos Sveriges television och Statens fastighetsverk.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade satsningarna inom Statens energimyndighets ansvarsområde, eftersom denna verksamhet ännu är i en uppbyggnadsfas och därför i nödfall kan initieras med en något lägre ambitionsnivå.

4.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Affärsverket svenska kraftnät

Avgiftsfinansierade aktiviteter:

Inom åtgärds kategorin *investeringar i andras anläggningar* redovisas ett antal verksamheter/åtgärder till en total kostnad av 129,75 mnkr. Affärsverket svenska kraftnät planerar tekniska åtgärder för att minska sårbarheten i elsystemet, utbildningar och övningar för ö-drift Ost, Väst, Syd samt nya öar vilka syftar till att förbättra de tekniska förutsättningarna för ö-drift genom till exempel byte av regulatorer i kraftvärmeverk, installation av reservkraft samt övning av driftpersonal för att öka förståelsen för vilka förutsättningar som gäller i ö-drift. Detta beräknas kosta 48,25 mnkr.

Affärsverket planerar även att ge ekonomisk ersättning till elföretag för bibehållande av gasturbiner som kan användas i händelse av störningar i elsystemet. Syftet är att en produktionsstörning skall kunna hanteras utan att detta medför allvarliga konsekvenser för Sveriges förbrukning av el. Detta beräknas kosta 37,4 mnkr. Svenska kraftnät planerar också att till en kostnad av 44,1 mnkr investera i ny reservdriftcentral med tillhörande stödsystem som anmälningsärenden eller riktade åtgärder.

Inom åtgärds kategorin *drift och underhåll* ingår drift och underhåll av förrådsställd beredskapsmateriel och datasystem för att vidmakthålla en hög tillgänglighet på strategisk reservmateriel, samt att avveckla utrangerad materiel till en kostnad av 4,3 mnkr. Här ingår även drift och underhåll för att vidmakthålla säker drift genom erforderligt underhåll och tillsyn av tele, data och radio samt att säkerställa tillgängligheten av system och enskilda produkter genom att svara för kostnader för installation, driftövervakning, förbindelser, växelutrustning samt licenser för 5 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *forskning* planerar Svenska kraftnät att lämna projektstöd till forskning och utveckling inom älv- och dammsäkerhetsområdet. Syftet med detta är att långsiktigt vidmakthålla och utveckla teknik och kompetens inom området. Ett projekt som samfinansieras med Krisberedskapsmyndigheten avseende distribuerad produktion i det europeiska energisystemet skall också genomföras. Detta beräknas kosta 5,25 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* planeras flertalet aktiviteter till en total kostnad av 20,9 mnkr. Exempel på en sådan aktivitet är informations- och registerhantering vilket innefattar utveckling och förnyelse av rutiner i form av till exempel datorisering, avseende Svenska kraftnäts nya utbildningskoncept för krishantering inom elförsörjningen.

Affärsverket svenska kraftnät planerar även att genomföra en utredning som skall ta fram förslag till beredskap i elsystem. Därutöver planeras genomförande av fullskaleförsök med utveckling av tekniken inom kamera- och larmområdet, utveckling av överföringskapacitet samt utvecklandet av larm och kamerateknik. Svenska kraftnät planerar även att skapa rutiner och metoder för att återkommande kunna genomföra omvärldsbevakning med analys som skall implementeras i risk- och sårbarhetsbedömningen till en total kostnad av 3 mnkr. Att bygga en mobil 130kV-regionstation enligt ett nyutvecklat koncept planeras till en kostnad av 10 mnkr samt att utveckla säkerhetsåtgärder för skyddsobjekt beräknas kosta 0,7 mnkr. Att utreda och utveckla EMP-skydd vid prioriterade anläggningar beräknas kosta 3 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* ingår verksamhet som uppgår till totalt 20,6 mnkr. Tillsynsvägledning är en sådan aktivitet. Svenska kraftnät skall också bedriva tillsyn så att den stärker dammägarnas förmåga att uppfylla sitt ansvar vilket beräknas kosta 0,4 mnkr. Affärsverket är enligt sin instruktion och elberedskapslagen elberedskapsmyndighet. Detta innebär att Svenska kraftnät får belasta avgiftsuttaget med kostnader för administration och personal motsvarande 20 mnkr årligen för detta.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planeras flera verksamheter vilka sammantaget beräknas uppgå till 57,9 mnkr. Till en beräknad kostnad av 1,75 mnkr planerar Svenska kraftnät att utbilda entreprenörföretag så att dessa kan nyttja beredskapsmateriel. Till en kostnad av 1,25 mnkr planerar Svenska kraftnät att höja kompetensen för elsamverkansområdenas ledningsgrupper i en årligen behovsanpassad utbildning och till en kostnad av 5 mnkr genomföra en krisledningsutbildning för ca 500 personer i samarbete med branschföreningen Svensk Energi. Därutöver planerar Svenska kraftnät att färdigställa simuleringsverktyg för att träna driftpersonal i bland annat ö-drift för 2 mnkr, att genomföra grund- och repetitionsutbildning av anställda montörer så att de kan arbeta på högre spänning samt leda civilpliktig personal till en kostnad av 0,9 mnkr samt se till att erforderlig kompetens finns, förnyas och utvecklas hos berörda aktörer för att om möjligt förhindra att dammbrott uppkommer och för att säkerställa att extrema flödessituationer kan hanteras säkert. Sammantaget beräknas detta kosta 3 mnkr 2005. Affärsverket planerar även att utveckla, organisera, utbilda och öva en fungerande NBC-styrka för elförsörjningen inklusive ett ledningsstöd. Utbildnings- och övningsverksamhet som syftar till att stödja regionala och nationella lednings-, stabs- och samverkansövningar samt fungerande beredskap för dammbrott och höga flöden planeras också för till en kostnad av 2 mnkr.

Grund och repetitionsutbildning av ca 230 civilpliktiga beräknas kosta 35 mnkr och syftar till att förstärka reparations- och driftsberedskapen vid höjd beredskap. Utbildning och övning av ca 200 personer vid driftvärnet samt förse driftvärnsanläggningar med erforderligt skydd som till exempel kameraövervakning och larm beräknas kosta 1,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planeras verksamhet till en total kostnad av 6,3 mnkr. Här planeras en säkerhetskonferens för myndigheter, organisationer och elföretag. Konferensen syftar till att sprida insikt och kunskap om den beredskapsmateriel m.m. som Svenska kraftnät har och som kan lånas ut vid svåra störningar.

Under 2005 skall en sambandsplattform iordningställas och installeras i vissa elsamverkansområden. Vidare planeras en utredning av behovet av ledningsplatskommunikation för elsamverkansorganisationen – sammantaget beräknas detta kosta 3,9 mnkr. Ett webbaserat rapporteringsverktyg för bl.a. nätbolag beräknas kosta 0,5 mnkr, och olika informationsverksamheter inom dammsäkerhetsområdet och elförsörjningens krisledningsorganisation beräknas kosta 1,2 mnkr under 2005.

Icke avgiftsfinansierade aktiviteter:

Inom åtgärds kategorin *investering i andras anläggningar* planerar Svenska kraftnät att fortsätta arbetet med ett gemensamt radiokommunikationssystem för elförsörjningen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 18 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* ingår förmånsmedel till ca 230 civilpliktiga, vilket beräknas uppgå till en summa på 12 mnkr.

Elsäkerhetsverket

Inom åtgärds kategorin *forskning* planerar Elsäkerhetsverket att genomföra ett projekt om riskinventering genom analys av kablar och annan teknisk utrustning som ingår i den tekniska infrastrukturen för elförsörjningen. Detta beräknas kosta 4 mnkr för 2005.

Krisberedskapsmyndigheten

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* ingår att inhämta underlag samt att analysera omvärldsutvecklingen inom informationssäkerhetsområdet, att lämna en samlad bedömning till regeringen samt att utgöra ett stöd till Regeringskansliet vid en kris med IT-inslag. Detta beräknas kosta 5,1 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Krisberedskapsmyndigheten att utbilda och informera andra berörda aktörer inom IT-säkerhetsområdet. Detta beräknas kosta 2,35 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *samverkan och information* planerar Krisberedskapsmyndigheten att definiera grundläggande säkerhetsnivåer samt att formulera krav inför och under höjd beredskap. Metoder för självcertifiering skall utvecklas till en kostnad av 2,55 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *bidrag och ersättningar* planerar Krisberedskapsmyndigheten att lämna bidrag om upp till 50% av kostnaden för reservanordningar för till exempel mobila fjärrvärmepannor, reservkraft och VA-nät i kommunerna. Detta beräknas uppgå till 28,5 mnkr. Detta för att förbättra säkerheten och robustheten inom den kommunal-tekniska försörjningen.

Livsmedelsverket

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* planerar Livsmedelsverket att genomföra en utredning angående möjligheterna att lägga upp regionala lager av mobila vattenverk och nödvattentankar. Detta beräknas under 2005 kosta 0,5 mnkr. Därtill plane-

rar Livsmedelsverket att kartlägga beredskapen i kommunerna och utveckla olika former av insatser som bidrar till att säkerställa att satsningarna på kommunerna faktiskt omsätts i praktisk handling. Detta beräknas kosta 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Livsmedelsverket att utbilda och öva ca 15 chefer inom området dricksvattenförsörjning. Gruppen, som skall bedriva jourverksamhet, skall bygga upp en kompetens och ett kunnande i krishantering till nytta för hantering av svåra påfrestningar och höjd beredskap. Detta beräknas kosta 4,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planeras ett forum för samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv vilket syftar till utökad samsyn om inriktning och utveckling av beredskapsåtgärder på dricksvattenområdet. Kostnaden för detta beräknas bli 0,1 mnkr.

Post- och telestyrelsen

Post- och telestyrelsen har inte delat upp verksamheten mellan de två anslagsposterna 6:5:1.1 och 6:5:1.3. Detta gör att de verksamheter som beskrivs nedan innefattar både avgiftsfinansierad och anslagsfinansierad verksamhet.

Åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* omfattar medel för att öka redundansen i nya nät med hög överföringskapacitet som är under uppbyggnad och för att minska sårbarheten i elförsörjningen i såväl stora operatörers nät som de nya bredbandsnäten. Investeringarna innefattar även ombyggnader/moderniseringar i färdigställda berganläggningar. För detta och för att få fysisk redundans mellan regionala och kommunala huvudnoder och godtagbar reservkraftsförsörjning beräknas Post- och telestyrelsen behöva 96 mnkr. För att förstärka redan befintlig infrastruktur genom abonnentprioriteringar och samverkan i olika nät beräknar Post- och telestyrelsen behöva 16 mnkr. Kostnader för investeringar i funktioner för ett oberoende Internet beräknas kosta 12 mnkr under 2005. För säker elförsörjning skall Post- och telestyrelsen genomföra beredskapsåtgärder i viktiga noder och basstationer. Såväl äldre som nya noder kan behöva kopplas samman till större gemensamma "reservaggregat". Ett problem är att dessa reservaggregat ofta stjäls så åtgärder för fast montage och i vissa fall övervakning måste vidtas. Dessa investeringar beräknas sammantaget kosta 50,8 mnkr och för dessa kan man vidta åtgärder i 50 - 250 aggregat. Post- och telestyrelsen planerar även att modernisera de kylanläggningar som finns i flera bergsanläggningar. Detta är nödvändigt eftersom förändringar i operatörernas teknik i allt högre grad kräver kylutrustning. Investeringen beräknas kosta 20 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Post- och telestyrelsen att genomföra två aktiviteter för teleoperatörer och elbranschen. En utbildning som genomförs årligen vid två till tre tillfällen beräknas kosta 1 mnkr. Den andra är en större övning, troligen tillsammans med Försvarsmakten, vilken också beräknas kosta 2 mnkr.

För åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* har Post- och telestyrelsen utgifter för sitt beredskapsansvar för postbefordran. För planering, utredning och övriga åtgärder som rör detta beräknas 0,5 mnkr behövas under 2005.

I åtgärds kategorin *utveckling och utredning* ingår den uppgift Post- och telestyrelsen har när det gäller insamling, hantering och analys av IT-incidenter i samhället. Kostanden för denna funktion beräknas uppgå till 15 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *internationell verksamhet* planerar Post- och telestyrelsen att delta i Nato/PFF-samarbetet och kostanden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr.

Statens energimyndighet

Inom åtgärds kategorin *investeringar i andras anläggningar* ingår bidrag till teknikutveckling och demonstrationsprojekt som behövs för att utveckla den lokala förmågan att klara elavbrott och elbrist samt områden där det finns behov av vidare utveckling. För 2005 beräknar Statens energimyndighet att detta kostar 12,3 mnkr. Det syftar till att etablera en permanent verksamhet inom berörda områden samt stärka den lokala försörjningen med el, tele och IT. Under 2005 kommer satsningar att genomföras i 3-6 kommuner.

Inom åtgärds kategorin *forskning* planerar Statens energimyndighet två projekt som stimulerar forskning kring privat-offentlig samverkan. Ett projekt avser säkerhetskluster inom el- och teleområdet för 0,8 mnkr och ett projekt avser forskning för 0,7 mnkr. De sammanlagda medlen uppgår till 1,5 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* planeras flera verksamheter inom olika områden. Dels planeras utvärdering av försök i Karlskrona avseende styrutrustning för lokal lastprioritering samt utvecklandet av strategi och plan för vidare implementering för 0,5 mnkr, dels planerar Statens energimyndighet att utveckla metoder och system för avvägning av säkerhets- och beredskapsåtgärder till en beräknad kostnad av 0,75 mnkr. Dessutom vill Statens energimyndighet skapa en samlad bild av och ta fram en nationell strategi för mobil och stationär reservkraft inom alla samhällssektorer vilket beräknas kosta 2 mnkr. Utveckling av ett projekt för test, koncept och teknik för så kallade "reservkraftöar" som kan ge kraft till vissa kunder i lågspänningsnät planeras till en kostnad av 3 mnkr. Därutöver vill man teknikutveckla och testa termogeneratorer som reservkraft inom fjärrvärmeförsörjning i flerbostadshus, sjukhus etc. Detta beräknas kosta 3 mnkr.

Under åtgärds kategorin *utbildning och övning* planeras övningar och spel för att skapa underlag för privat-offentlig samverkan på lokal, regional och nationell nivå. Detta beräknas kosta 1,5 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *samverkan och information* ingår ett antal projekt på lokal, regional och central nivå. För att utveckla privat-offentlig samverkan på lokal nivå behöver Statens energimyndighet under 2005 medel om 4,5 mnkr. Dessa medel skall användas till att leda, följa upp och utvärdera det inledande arbetet som för varje kommun beräknas ta ca ett år. För att inleda utvecklandet av samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv på regional nivå beräknar Statens energimyndighet behöva 1,5 mnkr. Behovet av samverkan med länsstyrelserna har identifierats inom ramen för HEL-projektet. På central nivå planeras också privat-offentlig samverkan inom ramen för HEL-projektet inom

el-, tele-, och IT- områdena tillsammans med Post- och telestyrelsen, Svenska kraftnät och Elsäkerhetsverket. Detta beräknas kosta 5,5 mnkr under 2005.

Internationell verksamhet innefattar utredning av behovet av eventuell harmonisering av bland annat nordisk lagstiftning till en kostnad av 1 mnkr och förberedelser för kommande års samverkan med andra EU-länder för att stärka den tekniska infrastrukturen till en kostnad av 0,2 mnkr.

Försvarets materielverk

Alla av Försvarets materielverks aktiviteter berör IT-certifieringsfunktionen, CC (Common Criteria). *Investeringar* avser inköp av IT-utrustning för certifieringsfunktionens behov och inkluderar nödvändiga tillbehör för uppgiftens genomförande. Kostnaden beräknas uppgå till 0,1 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser bemanning av funktionen med fem personer, ackreditering av Swedac, resekostnader i samband med ITSEF-besök (IT Security Evaluation Facility), evalueringsarbete och konferenser. Dessutom planerar Försvarets materielverk att kompetensutveckla sin personal. Detta beräknas totalt kosta 6,85 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Försvarets materielverk marknadsföra Common Criteria genom att hålla informationsmöten, trycka broschyrer och informationsmateriel för vidare spridning. Detta beräknas kosta 0,4 mnkr.

Bidrag och ersättningar avser en årlig avgift på 0,25 till Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA är ett internationellt samarbetsavtal som reglerar hur Common Criteria tillämpas) för gemensam administration.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* ingår medverkan i vidareutvecklingen av CC-standarden och utveckling av metodiken Common Criteria Common Evaluation Methodology (CC CEM är en del av standarden som detaljerat beskriver arbetsmetodik för hur ITSEF genomför granskning av säkerheten i givna produkter) för utvärdering av produkter som skall finansieras enligt CC. Detta beräknas kosta 0,3 mnkr.

Försvarets radioanstalt

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* kommer verksamhet inom områdena IT-säkerhetsanalyser som avgiftsfinansieras och krishantering som anslagsfinansieras att bedrivas. I verksamheten krishantering ingår de delar av uppgiften som avser att stödja insatser vid nationella kriser med IT-inslag och att medverka vid identifiering av inblandade aktörer vid hot mot samhällsviktiga system. Personalkostnaden för den anslagsfinansierade delen beräknas bli 7 mnkr vilket motsvarar elva tjänster. Kompetensutveckling för Försvarets radioanstalts personal beräknas kosta 1,1 mnkr. De kurser som Försvarets radioanstalts personal deltar i är specialdesignade internationella kurser. Utöver detta ingår kostnader för administrativt stöd för 1,85 mnkr och resor inom och utom landet uppgår till 1 mnkr. Att ta fram informationsmaterial, förbrukningsmateriel samt att marknadsföra funktionen beräknas kosta 0,475 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *drift och underhåll* beräknas 1,7 mnkr användas för att driva det laboratorium som byggts upp. I denna kostnad ingår även viss nyanskaffningskostnad av datorer och mjukvara. Hyreskostnaden beräknas uppgå till 1,2 mnkr.

Styrelsen för psykologiskt försvar

Inom åtgärds kategorin *investeringar i andras anläggningar* planerar Styrelsen för psykologiskt försvar att ge Sveriges Television ekonomiskt stöd på 8 mnkr för beredskapsinvestering kopplat till det digitala nätet. Med anledning av digitaliseringen av televisionen i Sverige behöver vissa åtgärder vidtas för att säkerställa robustheten i produktion och distribution. Styrelsen för psykologiskt försvar bidrar till att Sveriges Television kan påbörja investeringar i detta syfte under år 2005.

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* skall Styrelsen för psykologiskt försvar följa upp resultaten av den studie som genomförs under 2004 rörande medieföretagens eventuella problematik och åtgärder under höstens elavbrott i USA/Canada, Italien och Sverige/Danmark. Denna uppföljning beräknas kosta 1 mnkr. Dessutom skall Styrelsen för psykologiskt försvar utreda vilka störningstider som är acceptabla/icke acceptabla under störda förhållanden ur medieföretagens perspektiv. Denna utredning beräknas kosta 1 mnkr. Under 2005 planerar Styrelsen för psykologiskt försvar också att studera medieföretagens bas- och grundförmåga i syfte att ta fram underlag för eventuella åtgärder till en kostnad av 1 mnkr.

4.6 Förslag till bemyndigande

Tabell 4.3 Förslag till bemyndigande för samverkansområdet 2005, tkr

Åtgärd:	2003	2004	2005	2006	2007-
Kommunikationssystem, SvK (anslag)	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början			0	4 500	0
Under året nya förpliktelser			4 500	0	0
Under året infriade förpliktelser			0	4 500	0
Utestående förpliktelser vid årets slut			4 500	0	0
Föreslagen bemyndiganderam			4 500		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Inv. i andras anl., SvK (avgifter)	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början			0	129 750	261 550
Under året nya förpliktelser			129 750	131 800	0
Under året infriade förpliktelser			0	0	261 550
Utestående förpliktelser vid årets slut			129 750	261 550	0
Föreslagen bemyndiganderam			129 750		

	2003	2004	2005	2006	2007-
Övriga nätåtgärder, PTS (anslag)	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	16 685	43 122	60 000	57 500	14 000
Under året nya förpliktelser	40 201	60 000	33 500	0	0
Under året infriade förpliktelser	13 764	43 122	36 000	43 500	14 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	43 122	60 000	57 500	14 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			57 500		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Övriga nätåtgärder, PTS (avgifter)	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	17 785	63 762	75 262	72 762	29 262
Under året nya förpliktelser	60 839	60 000	33 500	0	0
Under året infriade förpliktelser	14 862	48 500	36 000	43 500	29 262
Utestående förpliktelser vid årets slut	63 762	75 262	72 762	29 262	0
Föreslagen bemyndiganderam			73 000		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Kommunalteknisk försörjning, KBM	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	28 200	26 972	6 358	28 000	2 000
Under året nya förpliktelser	22 000	0	28 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	23 228	20 614	6 358	26 000	2 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	26 972	6 358	28 000	2 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			28 000		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Totalt för samverkansområdet	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	62 670	133 856	141 620	292 512	306 812
Under året nya förpliktelser	123 040	120 000	229 250	131 800	0
Under året infriade förpliktelser	51 854	112 236	78 358	117 500	306 812
Utestående förpliktelser vid årets slut	133 856	141 620	292 512	306 812	0
Föreslagen bemyndiganderam			292 750		

Svenska kraftnät behöver bemyndigande för införande av ett kommunikationssystem för elsamverkansorganisationen. Dessutom behövs bemyndigande för investeringar i andras anläggningar för ö-drift, för att minska sårbarheten i elsystemet, för att höja

säkerheten vid två kärnkraftverk samt i nya reservdriftcentraler. Även bemyndigande för att kunna lämna ekonomisk ersättning till elföretag för bibehållande av gasturbiner. Post- och telestyrelsen behöver bemyndigande för övriga nätåtgärder. De åtaganden som Svenska kraftnät och Post- och telestyrelsen gör genom bemyndiganden inom den avgiftsfinansierade verksamheten skall till sin helhet finansieras med avgiftsmedel.

Svenska kraftnät motsätter sig i sitt remissyttrande Krisberedskapsmyndighetens förslag att alla bemyndigandes som ingår under 2005 skall infrias senast 2007. Svenska kraftnät menar att bemyndigande som löper längre än 2007 är en förutsättning för att kunna genomföra vissa infrastrukturella projekt.

4.7 Förslag till investeringsplan

Tabell 4.4 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

Åtgärd	Total kostnad	Anskaffat t.o.m. 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007-
<i>Försvarets materielverk:</i>						
IT-utrustning	880	50	530	100	100	100
<i>Statens fastighetverk:</i>						
Etermedia	10 000			10 000		
<i>Styrelsen för psykologiskt försvar:</i>						
Beredskapsinvestering i det digitala Tv-nätet	25 000	0	0	8 000	14 000	3 000
Summa investeringar	35 880	50	530	18 100	14 100	3 100
Finansieringsform						
lån	0					
försäljningsinkomster	0					
bidrag/anslag	35 880	50	530	18 100	14 100	3 100
egna medel	0					
övrigt	0					
Summa finansiering	35 880	50	530	18 100	14 100	3 100

De investeringar som planeras inom samverkansområdet utgörs framförallt av satsningar på ökad robusthet för distribution av radio- och TV-sändningar. Investeringarna finansieras fullt ut genom anslag.

5 Samverkansområdet Transporter

5.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att transportsystemen är så utformade att riskerna för störningar minimeras och att de samhällsviktiga transporter som krävs för att samhällets grundläggande behov skall kunna tillgodoses vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Tabell 5.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Transporter	95 630

5.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 5.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Banverket	31 895	27 895
Investeringar	9 650	9 020
Drift och underhåll	4 700	3 875
Avveckling och utförsäljning	2 670	2 500
Utveckling och utredning	5 390	3 700
Planering och uppföljning	2 145	1 900
Utbildning och övning	5 130	4 900
Samverkan och information	1 680	1 500
Internationell verksamhet	530	500
Luftfartsverket	39 730	38 730
Investeringar	18 355	18 175
Drift och underhåll	6 160	6 160
Avveckling och utförsäljning	1 150	800
Forskning	900	900
Utveckling och utredning	1 470	1 450
Planering och uppföljning	4 200	4 200
Utbildning och övning	5 095	4 845
Samverkan och information	100	100
Internationell verksamhet	2 300	2 100
Sjöfartsverket	1 255	1 255
Investeringar	300	300
Drift och underhåll	5	5
Utveckling och utredning	400	400

Planering och uppföljning	100	100
Utbildning och övning	400	400
Internationell verksamhet	50	50
Vägverket	32 000	27 750
Investeringar	15 500	11 250
Drift och underhåll	5 000	5 000
Forskning	500	500
Utveckling och utredning	6 600	6 600
Planering och uppföljning	500	500
Utbildning och övning	3 000	3 000
Samverkan och information	400	400
Internationell verksamhet	500	500
Totalt samverkansområde Transporter	104 880	95 630

5.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Myndigheterna inom samverkansområde Transporter har för år 2005 inkommit med äskanden som totalt sett ligger väsentligt lägre än 2004. Detta beror på att civilpliktsutbildningen av flygplatsbrandmän har avvecklats. I övrigt ligger anspråken på ungefär samma nivå som 2004. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 95,6 mnkr tilldelas samverkansområdet. Detta är 9 mnkr lägre än inkomna anspråk och speglar statsmakternas intentioner att andra områden än Transporter har högre prioritet.

Banverket

Enligt Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 är det prioriterat att myndigheterna inom samverkansområde transporter skapar reservalternativ för ordinarie telekommunikationer och elförsörjning vid prioriterade funktioner. Vissa insatser för att kunna lämna stöd till Försvarsmaktens insatsorganisation prioriteras också. Trafikverken skall arbeta för att minska sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem. I detta syfte genomför Banverket regionala och centrala risk- och sårbarhetsanalyser för att minska sårbarheterna i järnvägssektorn samt ombyggnader av reservkraftsaggregat och tekniska investeringar för att eliminera och/eller begränsa kritiska sårbarheter. Det är även av hög prioritet att myndigheterna har en grundläggande lednings- och handlingsberedskap, varför bland annat krisledningsövningar på central och regional nivå, utbildning i kriskommunikation samt utveckling av ett operativt ledningssystem skall genomföras.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 27,9 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Banverkets ansvarsområde. Med dessa medel kommer järnvägssektorn att bli mindre sårbar och Banverket kommer att ha en bättre förmåga att hantera kriser om de inträffar. Krisberedskapsmyndigheten anser dock inte att miljöanpassning av beredskapslok faller inom ramen för gällande finansieringsprinciper. I övrigt tvingas Krisberedskaps-

myndigheten då brist på medel föreligger att föreslå en generell ambitionssänkning främst vad gäller kostnader för planering och samverkan.

Luftfartsverket

I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anges att myndigheterna i samverkansområdet skall lämna förslag på åtgärder som leder till att det finns förmåga att skapa reservalternativ för ordinarie telekommunikationer och elförsörjning vid de mest prioriterade funktionerna inom transportsektorn. Åtgärder för att förbättra robustheten och redundansen i flygtrafikledningssystemet och i ledningscentraler är prioriterade inom flygsektorn. I planeringsinriktningen prioriteras också förmågan att genomföra fjärrsjuktransporter. Forskning samt risk- och sårbarhetsanalyser liksom omvärldsanalys bör genomföras för att minska sårbarheter inom flygtransportsektorn. Investeringar i utrustning till Svenska Nationella Ambulansflyget samt drift och underhåll för detta planeras därför av Luftfartsverket under år 2005, liksom investeringar i flygtrafikledningssystem och ledningscentraler. Krisberedskapsmyndigheten har också beaktat förmågebedömningen i den Förenklade årliga uppföljningen av samhällets krisberedskap 2002. Luftfartsverket har angivit att bland annat förmågan i flygtrafikledningen är icke godtagbar under störda förhållanden.

Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med förutsättningarna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005, men på grund av brist på ekonomiska medel tvingas Krisberedskapsmyndigheten föreslå en viss ambitionssänkning och föreslår därför att medel om 38,7 mnkr avsätts för beredskapsverksamhet inom luftfartsområdet. Dessa medel bidrar till att minska de brister som gjort att förmågan hos Luftfartsverket varit icke godtagbar samt minska sårbarheterna i flygtrafiksektorn, öka krishanteringsförmågan och skapa förutsättningar för att genomföra fjärrsjuktransporter.

Sjöfartsverket

I Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning anges att åtgärder skall vidtas för att skapa reservalternativ för ordinarie el- och telekommunikationer samt för att förbättra förmågan att analysera hot och risker. Sjöfartsverket planerar under år 2005 bland annat att investera i VTS-centraler för att förse dessa med reservkraft, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, samt upprätta handlingsplaner för effektiv krisledning. Även Sjöfartsverket redovisar en icke godtagbar förmåga i den Förenklade årliga uppföljningen av samhällets krisberedskap 2002. Bristen i förmågan beror främst på brister i ledningsförmågan och sjöfartssektorns robusthet. Krisberedskapsmyndigheten gör dock bedömningen att detta inte föranleder några särskilda beredskapsåtgärder på kort sikt.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1,3 mnkr avsätts för Sjöfartsverkets beredskapsverksamhet. Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med förutsättningarna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005.

Vägverket

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning anges att sårbarheten i samhällsviktiga transport- och varudistributionssystem bör minskas. Den forskning om avbrottsplanering för samhällsviktiga transporter samt de olika risk- och sårbarhetsanalyser som Vägverket planerar är därför prioriterade. Regional och central samverkan samt utbildning och övning av krisorganisationerna är exempel på andra åtgärder som planeras för att upprätthålla en tillräcklig förmåga och handlingsberedskap.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 27,7 mnkr avsätts för verksamhet inom Vägverkets ansvarsområde för att stärka krisberedskapen. I den hemliga bilaga till Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 finns krav på förmåga att kunna upprätthålla reservförbindelser. Krisberedskapsmyndigheten anser dock att Vägverket bör sänka ambitionsnivån avseende nyinvesteringar i reservbroar i avvaktan på att Vägverkets reservbrostudie har avslutats och förankrats hos Försvarsmakten. Krisberedskapsmyndigheten avser återkomma till frågan i det underlag som tas fram på uppdrag av regeringen inför 2004 års försvarsbeslut (KBM dnr 0753/2003).

Vägverket motsätter sig i remissyttrandet Krisberedskapsmyndighetens förslag om en lägre ambitionsnivå vad gäller investeringar i reservbroar. Vägverket anser att mot bakgrund av de risker och sårbarheter avseende naturkatastrofer som föreligger bör Vägverket fullfölja utvecklingen av flexibla reservbrossystem. Vägverket delar inte heller Krisberedskapsmyndighetens bedömning att investeringar i reservbroar främst är en åtgärd för att höja förmågan vid höjd beredskap.

5.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstillelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna i första hand bör öka inom Luftfartsverkets ansvarsområde i syfte att säkerställa flygtrafikledningssystemets funktion. Ökade satsningar på att analysera risker, hot och sårbarheter inom samverkansområdet är också särskilt prioriterad verksamhet.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade åtgärderna inom driftvärnet. Ambitionsnivån vad gäller investeringarna i reservbroar, kringutrustning och förråd inom Vägverkets ansvarsområde, samt investeringar för Försvarsmaktens behov inom Banverkets ansvarsområde kan enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning minskas något vid brist på ekonomiska medel.

5.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Banverket

Under åtgärds-kategorin *investeringar* ryms genomförande av en rad mindre robusthets- och beredskapsåtgärder i samband med nybyggnation samt hantering av gamla försvarsinstallationer som skall avvecklas. Posten innehåller en rad mindre åtgärder på exempelvis räls och låssystem, lastkajar och förråd och beräknas uppgå till 2,370 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin ryms även åtgärder för att tillgodose Försvarmaktens specifika transportbehov genom anpassning av lastkajer till en kostnad av 1,5 mnkr samt medel för att bygga upp ett nytt förråd i Nässjö för krigsbromateriel till en kostnad av 3 mnkr. Denna materiel ligger i dagsläget utomhus och riskerar att bli rostangripen och funktionsoduglig. Under *investeringar* ingår även ombyggnadsåtgärder på reservkraftanläggningar för att kunna utnyttja aggregaten till att mata direkt mot hjälpkraftnätet. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,850 mnkr. Ombyggnadsåtgärder på portar i en bergumsanläggning ingår också under åtgärds-kategorin. Åtgärden beräknas kunna genomföras och avslutas under 2005 till en kostnad av 1 mnkr. Banverket planerar även förbättringar av sanitetsanläggningar vid driftvärnets utbildningsanläggningar till en kostnad av 0,3 mnkr.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* innehåller drift och underhåll av regionala krisberedskapsförråd (hyra, tillsyn, materielhantering) som beräknas kosta 0,450 mnkr och systemdrift av teleanläggning för Försvarmaktens utnyttjande av Banverkets telenät, som beräknas kosta 0,750 mnkr. Drift av bergumsanläggningen samt regionala behov av drift och underhåll av skyddad ledningsplats beräknas kosta 0,450 mnkr. Underhåll av reservverk innehåller åtgärder för underhåll av elverk 10/22 kV och 0,4 kV samt regionala underhållsbehov. Kostnaden för driften och underhållet av reservkraften beräknas till 1,775 mnkr. Underhåll och tillsyn av materiel inklusive förrådsbyggnader beräknas uppgå till 0,3 mnkr. Dessutom ingår under åtgärds-kategorin dokumentation av kablage. Kostnader för att dokumentera och hålla dokumentationen ajour beräknas till 0,150 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* ligger avveckling av beredskapsförråd som inte längre behövs till en kostnad av 1 mnkr. Saneringsåtgärder samt årlig löpande tillsyn och besiktning för oljelagret i Stensele, som skall avvecklas, beräknas kosta 0,750 mnkr. Avveckling av kablar till "särskilda anläggningar" beräknas kosta 0,730 mnkr. Revidering av skyddsobjekt och att hålla en förteckning över dessa beräknas kosta 0,020 mnkr årligen.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* innehåller utveckling av Banverkets trafikoperativa ledningssystem "OPERA" till ett verktyg som kan användas som ledningsstöd vid krishantering. Åtgärden är en utveckling utanför trafikledningens ordinarie behov och syftar till att utveckla användargränssnitt, kartsikt, funktioner och redskap för krisledning. Utvecklingskostnaden beräknas till 0,6 mnkr under 2005. Regionala risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med förordningen (2002:472) om åtgärder för framtida krishantering och höjd beredskap beräknas kosta 1,1 mnkr. Centrala aktiviteter inom risk- och sårbarhetsanalysarbetet beräknas kosta 0,9 mnkr under 2005. För metodutveckling inom risk- och sårbarhetsanalysområdet äskas 0,060 mnkr. En särskild utredning i Norra banregionen angående konsekvensanalys vid elavbrott beräknas kosta 0,040 mnkr. Under åtgärds-kategorin ingår även en särskild utredning angående möjligheterna till fjärrstyrning av tåg vid elavbrott som beräknas uppgå till en kostnad på 1 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* ingår regional bevakning av ro-busthet, säkerhet och beredskapshänsyn i järnvägsplaneringsarbetet vilket innebär

medverkan i förstudier, järnvägsutredningar och i planskedet för att bevaka att dessa frågor beaktas. Kostnader för regional medverkan i planarbetet uppgår till 0,190 mnkr. Regional och central krisberedskapsplanering innehåller åtgärder för att planera och säkerställa förmågan att upprätta och genomföra krisledning på operativ, regional och central nivå. Kostnaderna för detta uppgår till 1 mnkr. Övergripande planering, ledning och samverkan inom driftvärnet beräknas kosta 0,7 mnkr. Under åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* ingår även att genomföra inventering och planera den nationella spårbundna fordonsparken ur ett kris- och beredskapsperspektiv. Beräknad kostnad är 0,010 mnkr.

I åtgärds-kategorin *utbildning och övning* ingår genomförande av en krisledningsövning per driftledningscentral (åtta stycken) till en kostnad av 1 mnkr, genomförande av en regional krisledningsövning per region (fem stycken) till en kostnad av 1,5 mnkr samt kompetensutveckling inom NBC-området till en kostnad av 0,020 mnkr och inom totalförsvaret till en kostnad av 0,2 mnkr. Därutöver tillkommer kompetensutvecklingsinsatser inom kriskommunikationsområdet vars beräknade kostnad uppgår till 0,040 mnkr samt utbildnings- och övningsverksamhet vid driftvärnet vilken beräknas kosta 1 mnkr. Vidare ingår under åtgärds-kategorin centrala aktiviteter för att utbilda och stödja regional övningsledarkompetens och övningsverksamhet inom krishanteringsarbetet. Den övergripande målsättningen är att Banverkets nuvarande krishanteringsförmåga skall vidmakthållas och på sikt utvecklas i syfte att stärka grundförmågan och förmågan till anpassning. Kostnaden för detta beräknas bli 1,140 mnkr under 2005.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planerar Banverket att genomföra central samverkan med externa myndigheter vilket omfattar arbetet inom samverkansområde Transporter, medverkan i krisberedskapsaktiviteter som anordnas av Krisberedskapsmyndigheten, områdes- eller samverkansmyndigheter samt övrig medverkan i utredningar och remisshantering som syftar till att öka krishanteringsförmågan. Kostnaderna beräknas uppgå till 0,550 mnkr. Liknande åtgärder planeras även på regional nivå och beräknas kosta 0,950 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* beräknas kosta 0,5 mnkr under 2005 och innefattar följande åtgärder: medverkan i UIC Security group, COLPOFER, Nordiskt transportberedskapsråd och Planning Board for Inland Surface Transport (PBIST) inom ramen för Nato/PFF-samarbetet. Även deltagande i Forsvarsdepartementets referensgrupp för civil internationell verksamhet ingår under denna åtgärds-kategori.

Luftfartsverket

Luftfartsverket vill inom åtgärds-kategorin *investeringar* genomföra beredskapsåtgärder för fortsatta sårbarhetsreduceringar inom flygtrafikledningssystemet vilka beräknas kosta 5 mnkr. Inriktningen för dessa läggs fast under 2004 efter förnyade analyser. Sådana åtgärder kan vara att säkerställa en nationell förmåga att leda flygtrafik i svenskt luftrum. Analyserna ger också underlag för handlingsfrihet och kostnaden uppgår till 3 mnkr. Avsikten är att genomföra de mest prioriterade åtgärderna för att förändra den icke godtagbara förmågan till godtagbar. För att höja förmågan till central krisledning

vid svåra påfrestningar och höjd beredskap planeras investeringar i en ny krisledningsfunktion. Detta sker genom samfinansiering och beräknas kosta 1,5 mnkr.

Dessutom ingår i åtgärds kategorin utveckling och uppgradering av lokal/regional ledning av fasta ledningscentraler för de mest prioriterade flygplatserna och införande av mobila ledningscentra för övriga flygplatser. Detta beräknas kosta 5 mnkr. Den mobila ledningscentralen anpassas även för andra ledningsfunktioner, exempelvis vid internationella insatser. Redundansen i ledningsförmågan skall också förbättras vid prioriterade anläggningar genom länkanslutningar till Försvarets telenät och genom komplettering av signalskyddsmateriel. Detta beräknas kosta totalt 1,37 mnkr. Under 2005 planerar Luftfartsverket även inleda anskaffning av utrustning för flygplan nummer två till Svenska Nationella Ambulansflyget till en kostnad av 2 mnkr vilket innebär en senareläggning gentemot planeringsunderlaget för 2004. Detta beror främst på ett önskemål om att tillvarata erfarenheterna från flygplan nummer ett innan arbetet med flygplan nummer två påbörjas.

Under 2004 avses en NBC-policy för transportmyndigheterna fastställas och med den en plan för investeringar omfattande nyanskaffning och utbyte av materiel. Investeringar som är aktuella under 2005 gäller främst indikeringsutrustning till en kostnad av 0,305 mnkr.

Drift och underhåll består för Luftfartsverkets del av följande åtgärder: flygsystem 0,8 mnkr, ledningssystem 1 mnkr, signalskydd 0,05 mnkr, Svenska Nationella Ambulansflyget 2 mnkr, telekom 0,2 mnkr, mobilt torn 1 mnkr, marksystem inklusive drivmedelsanläggningar 0,6 mnkr, NBC-materiel 0,05 mnkr, Pliktverkets ledningssystem PLIS 0,01 mnkr, reservkraft 0,2 mnkr samt sjuktransportflygplan med äldre utrustning 0,25 mnkr.

Under *avveckling och utförsäljning* ingår avveckling av drivmedelscisterner med placering utanför flygplatsområden. Där så är möjligt kommer avvecklingen att ske i samverkan med Försvarmakten till en kostnad av 0,8 mnkr.

Under åtgärds kategorin *forskning* utför Luftfartsverket med hjälp av en doktorand ett projekt avseende risker och sårbarheter i flygtransportsystemet utifrån ett internationellt beroendeperspektiv vilket beräknas kosta 0,9 mnkr. Projektet skall ge underlag för att kunna genomföra anpassningsåtgärder.

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* skall Luftfartsverket under 2005 fortsätta med omvärldsanalyser inom flygtransportsektorn till en kostnad av 0,2 mnkr och i samverkan med Försvarmakten vidareutveckla det gemensamma transportflygledningssystemet till en kostnad av 0,5 mnkr. Vidare skall Luftfartsverket genomföra risk- och sårbarhetsanalyser inom hela flygtransportsektorn men med prioritering av flygtrafikledningssystemen, telehot och NBC-risker, vilket beräknas kosta 0,55 mnkr. Fortsatta analyser av samhällsviktiga IT-system inom flygtransportsektorn enligt BITS planeras för 0,2 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planerar Luftfartsverket att genomföra planering och uppföljning av verksamheten inom flygtransportsektorn till en kostnad av 1 mnkr, samt genomföra näringslivssamverkan centralt och regionalt inom flygtransportsektorn för 0,45 mnkr. I de viktigaste företagen, exempelvis SAS, sker planering och uppföljning för att säkerställa grundförmågan och för att genomföra avveckling av tidigare beredskapsåtgärder med hjälp av särskild personal vilket beräknas kosta 2,75 mnkr.

Luftfartsverket skall under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* utbilda och öva krisledningsfunktionerna för svåra påfrestningar och höjd beredskap för den nya luftfartsmyndigheten och på flygplatser till en kostnad av 0,91 mnkr. I anslutning till dessa genomförs även utbildning och övning av signalskyddsorganisationen till en kostnad av 0,075 mnkr. Kompetensutveckling genomförs för personal i flygtransportsystemet i totalförsvarskunskap för 0,25 mnkr, NBC-skydd för 0,175 mnkr och telehot för 0,02 mnkr. Utbildnings- och övningsverksamhet inom driftvärnet genomförs årligen till en kostnad av 0,59 mnkr. Därutöver anordnar Luftfartsverket utbildning och övning av den helikopterpersonal som enligt överenskommelse med Svenska kraftnät skall kunna tillhandahållas för stöd vid kraftledningsreparationer. Detta kostar 0,25 mnkr. En flygtransport-systemövning planeras tillsammans med Försvarsmakten där ledning och flygtransport av insatsorganisationen övas till en kostnad av 1,5 mnkr samt en övning av Svenska Nationella Ambulansflyget tillsammans med landstingen till en kostnad av 1 mnkr. Vidare planeras en utbildning avseende anpassningsförmåga för verkskyddet till en kostnad av 0,075 mnkr att genomföras.

Luftfartsverket planerar inom åtgärds-kategorin *Samverkan och information* att ta fram informationsmateriel och utbildningshjälpmedel för flygtransportsektorn för 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planerar Luftfartsverket deltagande i Civil Aviation Planning Committee (CAPC) inom ramen för Nato/PFF-samarbetet för 0,275 mnkr. Luftfartsverket har också ett särskilt åtagande att stödja CAPC med en rapportör inom Aeromedical Evacuation vilket beräknas kosta 0,275 mnkr. Därutöver vill Luftfartsverket vidmakthålla kompetens och vidareutveckla förmågan att bidra med kompetens och resurser för internationella humanitära insatser. Deltagande planeras i en internationell övning. Totalt beräknas dessa aktiviteter kosta 1,55 mnkr.

Sjöfartsverket

Under åtgärds-kategorin *investeringar* planerar Sjöfartsverket att säkra reservkraften till VTS-centralerna (Vessel Traffic Services), vilka under svår påfrestning och höjd beredskap skall samordna sjötrafik- och sjötransportledning, förmedla utsändningar av lokala navigationsvarningar samt även leda sjöräddningsinsatser. Frågan om antalet VTS-centraler är under utredning. I dagsläget finns sju centraler, men antalet kommer troligen att reduceras till fyra. Beräknad kostnad per central och år uppgår till 0,3 mnkr.

Drift och underhåll innebär drift av huvudkontorets skyddade ledningsplats vilket beräknas kosta 0,005 mnkr.

Inom för åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* skall Sjöfartsverket genomföra risk- och sårbarhetsanalyser för Sjöfartsverkets egen verksamhet på central och regional nivå men också för sjöfartssektorn. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,4 mnkr.

Sjöfartsverket skall under *planering och uppföljning* utarbeta handlingsplaner för framtida verksamhet samt utveckla anpassningsplaneringen. Detta beräknas kosta 0,1 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* skall Sjöfartsverket genomföra utbildning och övning av driftvärnet för 0,2 mnkr, kompetensutveckla verkets krisledningsorganisation inom kriskommunikationsområdet för 0,1 mnkr samt ge verkets ledningsorganisation totalförsvarsutbildning vid Försvarshögskolan och genomföra utbildnings- och övningsinsatser för verkets krypto- och sambandspersonal för sammanlagt 0,1 mnkr.

Sjöfartsverkets *internationella verksamhet* innebär deltagande i Planning Board for Ocean Shipping (PBOS) inom ramen för Nato/PPF till en kostnad av 0,05 mnkr.

Vägverket

Åtgärds-kategorin *investeringar* omfattar två stycken reservbroar Compact 200 med kringutrustning samt investeringar i el, tele och data för att bygga bort sårbarheten i Vägverkets tekniska infrastruktursystem. Totalt planerar Vägverket för investeringar på 11,25 mnkr för 2005. Reservbroarna kommer att byggas på flytande pontoner och klara de breda Norrlandsälvarna och de beräknas kosta 6,25 mnkr. Kringutrustning och för-rådsplatser för reservbroarna beräknas kosta sammanlagt 1 mnkr. Utöver investeringar i reservbroar planerar Vägverket även separata in- och utgångar för el-, tele- och data-kommunikation i Vägverkets regioner för 4 mnkr.

Drift och underhåll avser förvaltning av beredskapsmateriel i olika typer av förråd längs vägtransportkorridorerna. Totalt planeras aktiviteter för 5 mnkr. För central förvaltning av beredskapsmateriel med hänsyn till krav på tillgänglighet och funktionalitet, köp av tjänster och i ordningsställande beräknas kostnaden bli 3 mnkr. För regional förvaltning, hyreskostnader, elförbrukning och skötsel vid förrådsplatserna beräknas 2 mnkr behövas.

Inom åtgärds-kategorin *forskning* planerar Vägverket att utföra ett projekt inom området avbrottsplanering som syftar till att minska konsekvenserna för samhällsviktiga transporter vid störningar. Detta beräknas kosta 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser Vägverket genomföra risk- och sårbarhetsanalyser för ca 4 mnkr i syfte att klarlägga brister i ett för näringslivet prioriterat vägnät och därmed minska konsekvenser för samhällsviktiga vägtransporter. Dessutom planerar Vägverket göra utredningar inom reservbroområdet till en kostnad av 2,6 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planerar Vägverket att delta i samverkansrådesmöten samt samverkans- och informationsträffar inom totalförsvaret. Den totala kostnaden är beräknad till 0,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Vägverket att utbilda och öva sin krisorganisation för att genom en god ledningsförmåga kunna hantera olika kris-situationer. Sammanlagt planeras tio övningar inom Vägverkets organisation. Detta beräknas kosta 1,7 mnkr. Dessutom planerar Vägverket ge olika experter inom organisationen kompetensutveckling. Detta gäller främst reservbrobyggare men innefattar även drift-värnets kompetensorganisations årliga utbildning för sammanlagt 1,3 mnkr.

Samverkan och information omfattar central och regional samverkan med externa myndigheter, arbetet inom samverkansområdet, medverkan i krisberedskapsaktiviteter som anordnas av bland annat Krisberedskapsmyndigheten (konferenser, mässor, informationer, seminarier) samt övrig medverkan i utredningar och remisshantering som syftar till att öka krishanteringsförmågan. Sammantaget beräknas detta uppgå till en kostnad av 0,4 mnkr.

Internationell verksamhet omfattar medverkan inom Planning Board for Inland Surface Transport (PBIST) inom ramen för Nato/PFF-samarbetet, Nordiskt transportberedskapsmöte samt deltagande i referensgrupp för civil internationell verksamhet. Kostnaden beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

5.6 Förslag till bemyndigande

Tabell 5.3 Förslag till bemyndigande för samverkansområdet 2005, tkr

Åtgärd:	2003 Utfall	2004 Prognos	2005 Beräknat	2006 Beräknat	2007- Beräknat
Svenska Nationella Ambulansflyget, LfV					
Utestående förpliktelser vid årets början	12 000	4 000	0	16 000	8 000
Under året nya förpliktelser	0	0	16 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	8 000	4 000	0	8 000	8 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	4 000	0	16 000	8 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			16 000		
Åtgärd:	2003 Utfall	2004 Prognos	2005 Beräknat	2006 Beräknat	2007- Beräknat
Flygtrafikledningssystem, LfV					
Utestående förpliktelser vid årets början	12 500	2 500	2 000	7 000	3 000
Under året nya förpliktelser	0	2 000	7 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	10 000	2 500	2 000	4 000	3 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	2 500	2 000	7 000	3 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			7 000		

Åtgärd:	2003 Utfall	2004 Prognos	2005 Beräknat	2006 Beräknat	2007- Beräknat
Reservbroar, VV					
Utestående förpliktelser vid årets början	5 000	5 000	0	5 000	0
Under året nya förpliktelser	5 000	0	5 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	5 000	5 000	0	5 000	0
Utestående förpliktelser vid årets slut	5 000	0	5 000	0	0
Föreslagen bemyndiganderam			0		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Totalt för samverkansområdet	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	29 500	11 500	2 000	28 000	11 000
Under året nya förpliktelser	5 000	2 000	28 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	23 000	11 500	2 000	17 000	11 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	11 500	2 000	28 000	11 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			23 000		

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Luftfartsverket får bemyndigande för investeringar i Svenska nationella ambulansflyget samt flygtrafikledningssystem. Vägverket föreslås inte något bemyndigande för investeringar i reservbroar då Krisberedskapsmyndigheten anser att ambitionsnivån avseende nyinvesteringar bör sänkas. Krisberedskapsmyndigheten menar också att denna verksamhet inte är prioriterad. En låg ambitionsnivå bör hållas för att garantera framtida handlingsfrihet.

5.7 Förslag till investeringsplan

Tabell 5.4 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

	Total	Anskaffat	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
Åtgärd	kostnad	t.o.m. 2003	2 004	2 005	2 006	2007-
<i>Banverket:</i>						
Förråd jvg-bro material	6 500		3 000	3 000	500	
Upprustning ILLERN	1 000			1 000		
Åtgärder för FM	1 900			900	600	400
Prio investeringar efter RoS	11 000				5 000	6 000
Åtgärder i infrastrukturen	7 220		850	2 370	2 000	2 000

Ombyggnad res.kraft	3 300		750	850	850	850
Anpassningarför FM behov	2 200		600	600	500	500
Sanitetsutrymmen, driftvärnet	700			300		400
Reservkraft HK	2 000		2 000			
Avveckling oljelager Stensele	800		800			
<i>Summa investeringar, Banverket:</i>	<i>36 620</i>	<i>0</i>	<i>8 000</i>	<i>9 020</i>	<i>9 450</i>	<i>10 150</i>
<i>Luftfartsverket:</i>						
Ledningscentraler	37 300	27 800	3 500	2 000	2 000	2 000
Reservkraft	18 815	15 815	3 000	0	0	0
Flygtrafikledningssystem	33 500	19 000	2 500	5 000	4 000	3 000
N,B,C – investeringar	6 635	5 300	725	305	305	0
SNAM-proj Flygplan 1	24 000	18 000	6 000	0	0	0
SNAM-proj Flygplan 2	18 000	0	0	2 000	8 000	8 000
Mobil ledningscentral	6 450	1 450	1 000	3 000	1 000	0
Sårbarhetsreducerande åtg.	12 500	0	3 500	3 000	3 000	3 000
Krisledningssystem ny myndighet	1 500	0	0	1 500	0	0
<i>Summa investeringar, Luftfartsverket:</i>	<i>158 700</i>	<i>87 365</i>	<i>20 225</i>	<i>16 805</i>	<i>18 305</i>	<i>16 000</i>
<i>Sjöfartsverket:</i>						
Reservkraft till VTS-centralerna	2 700	1 500	300	300	300	300
<i>Summa investeringar, Sjöfartsverket</i>	<i>2 700</i>	<i>1 500</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	<i>300</i>
<i>Vägverket:</i>						
Compact 200 reservbro	95 750	72 000	8 500	6 250	9 000	0
Robustare broar	10 000	10 000	0	0	0	0

Reservbro ny	9 000	0	0	0	0	9 000
Förråd	10 600	8 600	500	500	500	500
Kringutrustning	2 500	500	500	500	500	500
El/tele/data	12 500	1 000	1 500	4 000	4 000	2 000
Lansering 3-filig Universal	0		0	0		
<i>Summa investeringar, Vägverket</i>	<i>140 350</i>	<i>92 100</i>	<i>11 000</i>	<i>11 250</i>	<i>14 000</i>	<i>12 000</i>
Summa investeringar	338 370	180 965	39 525	37 375	42 055	38 450
Finansieringsform						
lån	0					
försäljningsinkomster	0					
bidrag/anslag	338 370	180 965	39 525	37 375	42 055	38 450
egna medel	0					
övrigt	0					
Summa finansiering	338 370	180 965	39 525	37 375	42 055	38 450

De investeringar som planeras inom samverkansområdet är framförallt åtgärder för ökad robusthet och redundans i viktiga funktioner vid bortfall av ordinarie el- och teleförbindelser, beredskapsutrustning och förråd samt investeringar för att anpassa trafikslagen till Försvarsmaktens behov. Investeringarna finansieras fullt ut genom anslag.

6 Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen

6.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas och att samhällets grundläggande behov av förebyggande verksamhet och förmåga att hantera inträffade händelser vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp tillgodoses.

Tabell 6.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Spridning av farliga ämnen	166 794

6.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 6.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Kustbevakningen	0	0
utan anspråk	0	0
Statens livsmedelsverk	10 932	9 500
Utbildning och övning	10 432	9 000
Utveckling och utredning	150	150
Samverkan och information	100	100
Internationell verksamhet	250	250
Rikspolisstyrelsen	7 720	7 720
Investeringar	4 000	4 000
Utbildning och övning	2 800	2 800
Planering och uppföljning	920	920
Smittskyddsinstitutet	21 880	17 580
Investeringar	2 300	1 600
Forskning	18 445	14 945
Bidrag och ersättningar	635	535
Internationell verksamhet	500	500
Socialstyrelsen	54 225	49 200
Investeringar i andras anläggningar	3 200	3 200

Drift och underhåll	1 000	1 000
Kapital- och räntekostnader	15 300	15 300
Utveckling och utredning	4 900	3 400
Planering och uppföljning	3 600	3 600
Utbildning och övning	4 500	4 500
Samverkan och information	300	300
Bidrag och ersättningar	21 425	17 900
Statens jordbruksverk	9 405	8 905
Investeringar	7 525	7 525
Utveckling och utredning	1 100	600
Planering och uppföljning	100	100
Utbildning och övning	100	100
Samverkan och information	250	250
Internationell verksamhet	330	330
Statens kärnkraftsinspektion	0	0
utan anspråk	0	0
Statens räddningsverk	44 555	43 155
Drift och underhåll	555	555
Kapital- och räntekostnader	10 700	10 700
Utveckling och utredning	6 400	6 000
Planering och uppföljning	600	600
Utbildning och övning	22 300	22 300
Samverkan och information	1 000	1 000
Internationell verksamhet	3 000	2 000
Statens strålskyddsinstitut	20 740	19 840
Investeringar	5 600	5 300
Drift och underhåll	1 650	1 650
Forskning	3 000	3 000
Utveckling och utredning	6 350	6 050
Utbildning och övning	2 700	2 400
Samverkan och information	1 000	1 000
Bidrag och ersättningar	400	400
Internationell verksamhet	40	40

Statens veterinärmedicinska anstalt	7 181	6 679
Investeringar	600	600
Forskning	2 000	2 000
Utveckling och utredning	1 200	1 200
Utbildning och övning	1 600	1 600
Samverkan och information	1 781	1 279
Tullverket	4 215	4 215
Investeringar	2 790	2 790
Drift och underhåll	100	100
Utbildning och övning	1 205	1 205
Utveckling och utredning	120	120
Totalt samverkansområde Spridning av farliga ämnen	180 853	166 794

6.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Livsmedelsverket

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att försörjningen med dricksvatten är känslig för störningar. Sabotage och oavsiktliga händelser kan snabbt få stora konsekvenser för vattenkvaliteten. En ökad satsning på stöd till kommunerna för att utveckla nödvändig robusthet och förmåga att hantera störningar som kan inträffa i vatten- och livsmedelsförsörjningen görs därför. Detta sker bland annat genom så kallade temadagar och starthjälp till kommunerna, samverkansåtgärder och utbildning av branschrepresentanter, politiker och länsstyrelser, samt säkerhetsgenomgångar av livsmedelsanläggningar m.m. Livsmedelsverket har i samverkan med Smittskyddsinstitutet och Totalförsvarets forskningsinstitut upprättat en "bioterrorismgrupp" för att förbättra kunskapen om bioterrorism. Från och med år 2005 påbörjas även viss uppföljning och utvärdering av den verksamhet som genomförts hittills.

Krisberedskapsmyndigheten anser att de planerade beredskapsåtgärderna överensstämmer med intentionerna i Planeringsinriktning för samhällets i krisberedskap 2005. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 9,5 mnkr avsätts för Livsmedelsverkets beredskapsverksamhet. Detta belopp innebär en höjning av tilldelade medel jämfört med 2004, men är lägre än äskat belopp för 2005. Detta beror på brist på ekonomiska medel. Krisberedskapsmyndigheten anser dock att Livsmedelsverket utan att verksamheten riskeras kan sänka sin ambitionsnivå.

Rikspolisstyrelsen

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 ges hög prioritet åt att stärka polisens förmåga att genomföra insatser i samband med NBC-händelser. Polisen skall

också delta i gemensamma utbildnings- och övningsinsatser för operativt ansvariga aktörer. Polisen planerar att genomföra utbildning och övning både på grundnivå i form av handledarutbildning för "first-responder" och på specialistnivå av nationella insatsstyrkan, piketstyrkorna och bombtekniker m.fl. under år 2005. Viss kompletterande utrustning skall också köpas in eftersom utrustningen förslitits under övningarna.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 7,7 mnkr avsätts för Rikspolisstyrelsens beredskapsverksamhet. Detta motsvarar äskat belopp för verksamheten. De av Rikspolisstyrelsen föreslagna beredskapsåtgärderna överensstämmer väl med intentionerna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning.

Smittskyddsinstitutet

Enligt Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 skall förslag till åtgärder som leder till att det finns en förmåga till snabb och säker tillgång till experter inom bland annat B-området säkerställas. Det är även viktigt att nödvändig teknisk utrustning för till exempel laboratorieanalys finns tillgänglig. Hos Smittskyddsinstitutet planeras forskningen inom Kunskapscentrum för Mikrobiologisk beredskap (KCB) fortsätta under år 2005. På KCB finns bland annat ett säkerhetslaboratorium för diagnostik av mycket allvarliga infektionssjukdomar. Inom ramen för Smittskyddsinstitutets lednings- och handlingsberedskap ligger också att upprätthålla en beredskap och uthållighet för diagnostik dygnet runt. Under år 2005 planeras en ökad satsning för att förbättra förmågan att tidigt upptäcka och förutsäga spridning av nya smittor i samhället.

Krisberedskapsmyndigheten anser att Smittskyddsinstitutets planerade beredskapsverksamhet överensstämmer med planeringsförutsättningarna i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Smittskyddsinstitutets verksamhet erhåller 17,6 mnkr. Detta belopp innebär en höjning av tilldelade medel jämfört med 2004, men är lägre än äskat belopp för 2005. Detta beror på brist på ekonomiska medel. Krisberedskapsmyndigheten anser dock att Smittskyddsinstitutet utan att verksamhetens övergripande mål riskeras kan sänka sin ambitionsnivå.

Socialstyrelsen

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att åtgärder inom hälso- och sjukvården skall vidtas för att förbättra förmågan att omhänderta skadade efter en NBC-händelse. Insatser för att förbättra expertberedskapen och återväxten inom avgörande kunskapsområden skall också prioriteras. Gemensamma utbildnings och övningsinsatser skall genomföras för operativt ansvariga och expertberedskapens aktörer. Samordning och samverkan hos berörda aktörer för att hantera utbrott av smittsamma sjukdomar skall utvecklas. Socialstyrelsen har i detta sammanhang en nyckelroll inom samverkansområdet. Planerade åtgärder omfattar bland annat investeringar i medicinsk utrustning, utbildningar inom NBC-området, utveckling och vidmakthållande av den kunskapsbas inom NBC-området som byggs upp på de olika kunskapscentra för N, B och C. Dessutom planeras beredskapsåtgärder avsedda för de medicinska expertgrupperna samt flera gemensamma utvecklings- och samverkansprojekt inom samverkansområdet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 49,2 mnkr avsätts för beredskapsverksamhet inom Socialstyrelsens ansvarsområde. Detta belopp innebär en ambitionshöjning jämfört med 2004. Socialstyrelsens beredskapsåtgärder överensstämmer med intentionerna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning. På grund av brist på ekonomiska medel tvingas dock Krisberedskapsmyndigheten föreslå en ambitionssänkning inom bland annat området planering. Kostnaderna inom detta område bör kunna sänkas.

Statens jordbruksverk

Enligt prioriteringarna i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 skall samordning och samverkan utvecklas hos myndigheter och organisationer för att bättre kunna hantera större utbrott av smittsamma djursjukdomar oavsett spridningsorsak. Samarbete inom landet och med närliggande länder är också en viktig förutsättning för samhällets förmåga att hantera nedfall av radioaktiva ämnen. Jordbruksverket har i samverkan med ett stort antal berörda aktörer genomfört projektet "Större utbrott av smittsam djursjukdom" (STUDS) i syfte att förbättra beredskapen mot bekämpningen av epizootier som kräver extraordinära insatser. En av slutsatserna som projektet resulterade i var behovet av ett gemensamt stödssystem för epizootier och zoonoser med GIS funktion. Syftet med systemet är att på ett mer effektivt sätt genomföra smittbekämpning. Planer finns också på att inrätta en nationell beredskapsgrupp för epizootier, att genomföra utbildning och övning, samt att genomföra ett antal studier och samverkansprojekt i syfte att förbättra förmågan att hantera större utbrott av smittsamma djursjukdomar.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 8,9 mnkr avsätts för Jordbruksverkets beredskapsverksamhet. Krisberedskapsmyndigheten anser att den av Jordbruksverket föreslagna studien kring EU-medlemskapet inte skall finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Detta är enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning en del av Jordbruksverkets ordinarie myndighetsuppgift. I övrigt anser Krisberedskapsmyndigheten att Jordbruksverkets planerade beredskapsverksamhet överensstämmer med planeringsförutsättningarna i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005.

Statens räddningsverk

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 ges hög prioritet åt åtgärder för att bygga upp kunskap för att stärka den framtida räddningstjänstens förmåga i samband med NBC-händelser, främst i storstäderna. En beredskap skall byggas upp för att kunna hantera inhemska olyckor med farliga ämnen med nationell omfattning och på sikt vid behov kunna bistå i utlandet. Prioriterat är också att genomföra gemensamma utbildnings- och övningsinsatser för operativt ansvariga och expertberedskapens aktörer. För dessa ändamål planerar Räddningsverket inköp av C-specifik materiel och utbildning av förstärkningspersonal för kommunal räddningstjänst i form av civilpliktiga sanerare. Beredskapen mot NBC-händelser stärks också genom en rad projekt för att utveckla, fördjupa och sprida kunskapen inom området samt genom ett internationellt engagemang inom framförallt EU och Nato/PFF.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 43,2 mnkr avsätts för NBC-relaterade beredskapsåtgärder inom Statens räddningsverks ansvarsområde. Krisberedskapsmyndig-

heten anser att det av Räddningsverket föreslagna projektet om oljeutsläpp ingår i myndighetens basförmåga och därför inte skall finansieras via anslag 6:5 Civilt försvar. Statens räddningsverk vidhåller dock i sitt remissyttrande att medel bör avsättas till en fördjupad studie av konsekvenser och långsiktiga effekter av ett mycket stort oljeutsläpp. Räddningsverket anser i motsats till Krisberedskapsmyndigheten att en sådan situation skulle innebära en svår påfrestning på samhället. Krisberedskapsmyndigheten anser vidare att kostnaderna för internationell kurs inom OPCW inte skall belasta anslaget. Motivet för detta är att Krisberedskapsmyndigheten i nuläget inte kan bedöma om denna bidrar till att höja Sveriges krisberedskapsförmåga. I övrigt anser Krisberedskapsmyndigheten att Räddningsverkets förslag överensstämmer med intentionerna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning.

Statens strålskyddsinstitut

Krisberedskapsmyndigheten anger i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 att insatser för att förbättra expertberedskapen och återväxten inom avgörande kunskapsområden skall prioriteras. Det är även viktigt att nödvändig teknisk utrustning för till exempel indikering finns tillgänglig samt att gemensamma utbildnings- och övningsinsatser genomförs. Beredskapen för att kunna hantera olyckor med farliga ämnen måste förbättras. Mellan ansvariga myndigheter skall det finnas ett väl fungerande samarbete. Samarbetet med närliggande länder är också en viktigt förutsättning för att kunna hantera nedfall av radioaktiva ämnen. Statens strålskyddsinstitut planerar bland annat under år 2005 att förbättra den långsiktiga kompetensförsörjningen och att utveckla övningsmetodik. Investeringar i utrustning för indikering, analys och prognoser planeras också, bland annat i samverkan med Tullverket. Strålskyddsinstitutet planerar en utvidgning av provtagningsorganisation för lantbruket vilken bygger på frivilligorganisationerna.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 19,8 mnkr avsätts för Statens strålskyddsinstituts beredskapsverksamhet. Detta är något lägre än inkomna anspråk, vilket beror på brist på ekonomiska medel. Krisberedskapsmyndigheten anser dock att Strålskyddsinstitutet utan att verksamheten riskeras kan sänka sin ambitionsnivå.

Statens veterinärmedicinska anstalt

Insatser för att förbättra kunskapsbasen inom samverkansområdet samt för att tillse att nödvändig teknisk utrustning för till exempel laboratorieanalyser finns tillgänglig är prioriterade beredskapsåtgärder enligt Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005. Samordning och samverkan skall genomföras med berörda myndigheter, organisationer och företag för att förbättra förmågan att hantera ett större utbrott av en smittsam djursjukdom. Statens veterinärmedicinska anstalt planerar i detta syfte bland annat forskning och övningar kring bioterrorism och avsiktlig spridning av mikroorganismer i livsmedel och vatten. Fortsatt drift av säkerhetslaboratorium (BSL-3) för diagnostik av djursjukdomar i animaliskt material planeras också i samverkan med Livsmedelsverket.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 6,7 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Statens veterinärmedicinska anstalts ansvarsområde. Den av anstalten planerade beredskapsverksamheten stämmer väl överens med Planeringsinriktning för samhällets

krisberedskap 2005. På grund av brist på ekonomiska medel tvingas Krisberedskapsmyndigheten dock föreslå en sänkning av anstaltens medel för samverkan.

Tullverket

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att förmågan att indikera och detektera kemiska, radiologiska och nukleära substanser i samband med gränskontroll bör stärkas. Tullverket planerar därför särskild NBC-utbildning av vissa personalkategorier samt viss övningsverksamhet. Under 2005 förstärks Tullverket med tre stycken mobila N-detektorer som köps in av Tullverket och Statens strålskyddsinstitut. Detektorerna placeras hos Tullen.

Tullverkets beredskapsverksamhet överensstämmer väl med Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att Tullverket tilldelas 4,2 mnkr. Minskningen av anspråket beror på att inköpet av autoinjektorer har försenats till 2006.

6.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medeltilldelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna i första hand bör öka inom Smittskyddsinstitutets ansvarsområde i syfte att ytterligare utveckla förmågan till diagnostik och analys av ovanliga infektionssjukdomar och epidemier. Ökade satsningar på kunskapscentrum för strålningsmedicin kan göras för att förbättra beredskapen att omhänderta drabbade vid strålningsolyckor. Även inom Livsmedelsverkets och Statens veterinärmedicinska anstalts ansvarsområden är ökade satsningar motiverade för att utveckla myndigheternas förmåga att hantera spridning av smitta i livsmedel.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade åtgärderna inom Statens räddningsverks ansvarsområde vad gäller utbildning av förstärkningspersonal för kommunal räddningstjänst.

6.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Livsmedelsverket

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Livsmedelsverket att utveckla samverkansfunktionen för säkerhetslaboratorium med Statens veterinärmedicinska anstalt. Utöver detta planerar Livsmedelsverket att genomföra ett projekt för att med hjälp av att scenariobaserad verksamhetsanalys med process-, mål- och begreppsmodellering anpassa innehåll och arbetssätt för Livsmedelsverkets krishandbok och risk- och sårbarhetsanalyser med sikte på en helhetssyn inom livsmedelskedjan – från jord till bord. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,15 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utbildning och övning* innefattar tre projekt. Dessa är dricksvatten, övriga livsmedel samt dricksvatten/övriga livsmedel. Projektet dricksvatten innefattar

starthjälp till kommuner med att lägga upp arbetet med säkerhetsgenomgångar inom kommunal dricksvattenförsörjning vilket beräknas kosta 2,65 mnkr. Under 2005 påbörjas även uppföljning av starthjälpen genom återbesök i kommuner vilken omfattar diskussion samt genomgång av beredskapsplaner och vidtagna skyddsåtgärder. Uppföljningen kan eventuellt komma att avslutas med en övning och kostnaden uppskattas uppgå till 1,25 mnkr. Utöver detta planerar Livsmedelsverket utbildningsdagar för kommuner som syftar till att öka kommunernas handlingsberedskap för svåra påfrestningar och för att öka säkerhetsåtgärderna mot bland annat B- och C-hot. Dessa temadagar beräknas kosta 1,2 mnkr under 2005. Temadagar riktade mot länsstyrelser och politiker beräknas kosta 0,5 mnkr och syftar till att ge länsstyrelserna fördjupade kunskaper om bland annat B- och C-hot samt ge beslutsfattare ökad förståelse för hot och risker inom dricksvattenområdet. Livsmedelsverket planerar även under 2005 att avsluta arbetet med den handbok om förebyggande åtgärder och hantering av akuta incidenter som påbörjas under 2004, till en kostnad av 0,7 mnkr.

Under projektet övriga livsmedel planerar Livsmedelsverket att under 2005 till en kostnad av 0,5 mnkr anordna säkerhetsgenomgångar av livsmedelsanläggningar med syfte att öka kunskaperna om handlingsberedskap och säkerhetsåtgärder mot bland annat B- och C-hot. Dessutom planeras samverkan med branscher, länsstyrelser och kommuner för att dra lärdom av tidigare erfarenheter och för att utveckla metoder för att öka handlingsberedskapen och säkerheten. Kostnaden för detta uppskattas till 1 mnkr. Utöver detta planerar Livsmedelsverket även att anordna utbildning för branscher, länsstyrelser och kommuner som tar sikte på handlingsberedskap och säkerhetsåtgärder. Detta innebär temadagar, seminarier, framtagande av information etc. Livsmedelsverket står för huvuddelen av kostnaden som beräknas bli 0,5 mnkr.

Inom ramen för projektet dricksvatten/övriga livsmedel skall Livsmedelsverkets bioterrorismgrupp fortsätta sitt arbete med bland annat kompetensutveckling om bioterrorism, föra vidare sådan kunskap och arbeta med utredningar som rör området bioterrorism. Kostnaden beräknas uppgå till 0,1 mnkr. Övrig utbildning som syftar till att ge ökad kunskap och samverkan när det gäller hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap planeras till en kostnad av 0,2 mnkr.

Livsmedelsverket planerar även att genomföra studieresor och internat för Livsmedelsverkets katastrofgrupp och krishandboksgrupper till en kostnad av 0,4 mnkr.

Utöver detta har Livsmedelsverket äskat 0,1 mnkr inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* för deltagande i planeringsprocessen.

Inom ramen för åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avser Livsmedelsverket att delta i FAPC (Food and Agriculture Planning Committee) inom ramen för Nato/PFF. Livsmedelsverket deltar med två deltagare i två möten per år till en kostnad av 0,15 mnkr. Utöver detta beräknas planerat samarbete med andra nordiska livsmedelsmyndigheter och planerat samarbete för katastrofberedskap på livsmedelsområdet inom EU uppgå till en kostnad av 0,1 mnkr.

Rikspolisstyrelsen

Under åtgärds kategorin *investeringar* planerar Rikspolisstyrelsen att köpa in utrustning till en kostnad av 4 mnkr. Rikspolisstyrelsen planerar att anskaffa bland annat autoinjektorer, skyddsmasker, skyddsklädsel och intensimetrar för mätning av alfa- och betastrålning.

Inom åtgärds kategorin *planering och uppföljning* skall handlingsplaner för polisens framtida NBC-verksamhet utarbetas och genomförd verksamhet följas upp och ses över. Dessutom ingår under denna kategori administration av utbildningsverksamheten, mål- och resultatstyrning och medverkan i Försvarmaktens planeringsarbete vilket beräknas kosta 0,92 mnkr.

För åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Rikspolisstyrelsen att genomföra utbildningar på grund- respektive specialistnivå. På grundnivå planeras bland annat kompletterande "first-responder"-handledarutbildning i samverkan med Socialstyrelsen och Statens räddningverk samt utbildning i samverkan med lokal sjukvård och räddningstjänst. Dessutom planeras viss NBC-handledarutbildning för att upprätthålla numerären av NBC-handledare. Kostnaden för utbildning på grundnivå beräknas uppgå till 0,9 mnkr. På specialistnivå beräknas kostnaden uppgå till 1,9 mnkr och innefattar kompletterande grundutbildning och fortbildning för NBC-instruktörer, nationella insatsstyrkan och landets piketstyrkor. Därutöver skall specialistkompetenser såsom bland annat säkerhetspolisens personal samt kriminaltekniker och bombtekniker genomgå grundutbildning.

Smittskyddsinstitutet

Under åtgärds kategorin *investeringar* planerar Smittskyddsinstitutet att investera i ny laboratorieapparat, och i mikrobiologisk analysutrustning för utveckling av nya metoder för 0,8 mnkr. Därutöver ingår inköp av kompletterande system för reservkraft på 0,8 mnkr vilket är en engångskostnad.

Inom åtgärds kategorin *forskning* planerar Smittskyddsinstitutet främst att driva Kunskapscentrum för mikrobiologisk beredskap (KCB) vidare. På KCB finns laboratorium med de allra högsta skyddsnivåerna för diagnostik av allvarliga infektionssjukdomar. Forskningsaktiviteterna ger också möjligheter att ha en kompetent grupp laboratoriepersonal som kan upprätthålla en beredskap för diagnostik 24 timmar om dygnet. Kostnaden för KCB uppgår till 12,875 mnkr. Under åtgärds kategorin forskning skall Smittskyddsinstitutet även anpassa en djurmodell som används för att upptäcka en ny mikrob som orsakar djursjukdom så att den kan användas i den nya miljö som ett säkerhetslaboratorium innebär. Kostnaden för detta beräknas bli 0,72 mnkr. Smittskyddsinstitutet planerar även att under 2005 påbörja arbetet med att utarbeta en modell för att kunna förutsäga hur en smitta sprider sig i samhället. Detta projekt drivs i samarbete med Socialstyrelsen och kostnaden beräknas uppgå till 0,85 mnkr. För att få tidiga indikationer om att smittsamma sjukdomar är på väg in i landet finns möjlighet att ta prover på flyttande

fåglar. Fåglar har visat sig vara orsaken till nyintroduktion av infektioner. Smittskydds-institutet kan på så sätt övervaka hur virus bärs mellan olika delar av världen. Till en kostnad av 0,5 mnkr kan prover samlas in vid zoonosentrum i Kalmar och sedan analyseras på KCB.

För åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* planerar Smittskydds-institutet att, som i ett led i myndighetens grundläggande lednings- och handlingsberedskap, upprätthålla en dygnetrunntberedskap. Beredskapen avser omhändertagande av prover där analysresultatet kan få vittgående konsekvenser för samhället i såväl fred som höjd beredskap. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,535 mnkr.

För åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* ingår KCB som ett referens- och expertcentrum för blödarfebrar i WHO och även i ett EU-nätverk för importerade virusorsakade infektioner. Kostnaderna för arbetet med detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Socialstyrelsen

Under åtgärds-kategorin *investeringar i andras anläggningar* planerar Socialstyrelsen att ge bidrag till sjukvårdshuvudmännen för att utveckla sjukvårdens förmåga att kunna ta hand om personer som utsatts för såväl toxiska industrikemikalier som kemiska stridsmedel genom att investera i både fasta och mobila saneringsanläggningar vilket beräknas kosta 3,2 mnkr.

Socialstyrelsen har kostnader för *drift och underhåll* motsvarande 1,0 mnkr för befintliga beredskapslager.

För *kapital- och räntekostnader* behöver Socialstyrelsen 15,3 mnkr för att betala av de omfattande läkemedelsinvesteringar som bland annat gjorts under 2003 och 2004 på uppdrag av regeringen.

Under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* kommer utvecklingsarbete att göras inom ett antal projekt inom N-, B- och C-områdena. Uppskattat sammanlagt behov av medel för detta är 3,4 mnkr. Socialstyrelsen vill under 2005 utveckla underlag för övningar inom B-området samt utveckla och samordna sjukvårdens ledningssystem samt utveckla förmågan till expertstöd till insatsorganisationen. Dessutom planerar Socialstyrelsen utveckla analysförmåga inom pågående indikeringsprojekt som omfattar N- och C-agens och medverkan i Kunskapscentrum för mikrobiologisk beredskap (KCB). Socialstyrelsen ser även ett behov av att utarbeta en gemensam manual för transport av prover med misstänkt smittsamt material. Därutöver planerar Socialstyrelsen att stödja KCB att analysera och bevaka utvecklingen inom B-området ur ett svenskt beredskaps-perspektiv. Under utvecklingsfasen kommer biologisk dosimetri fodra särskilda medel. Den under 2004 framtagna myndighetsgemensamma policy avseende personsanerings-medel behöver troligen också kompletteras bland annat på grund av den internationella utvecklingen. Dessutom kommer antagligen olika konsekvensprojekt behöva genomföras och samverkan med flera myndigheter komma till stånd.

Socialstyrelsen har inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* kostnader för experter som deltagit i planeringsprocessen motsvarande 0,1 mnkr. Att följa upp implementeringen av N-, B- och C-beredskaperna i perspektivet av krishanteringsförmågan beräknar Socialstyrelsen skall kosta 0,5 mnkr. Att revidera riktlinjer för C-händelser kostar 0,2 mnkr, implementera och följa upp dessa, 0,5 mnkr samt att utveckla en koordineringsfunktion för att uppnå en god samordnad funktion vid inträffade B-händelser, 0,2 mnkr. Därutöver tillkommer interna utredningsuppdrag för framtagandet av riktlinjer och uppföljning till en kostnad av 1,8 mnkr. Inom regional planering planerar Socialstyrelsen att delta i olika övningar med regional anknytning samt att genomföra åtgärder på hälsoskyddsområdet som identifieras under 2004, något som beräknas kosta 0,3 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* genomförs ett antal centrala kurser varje år i syfte att utbilda handledare för regionala och lokala utbildningar. Dessa kurser utgör en nödvändig rikslikare inom katastrofmedicinområdet. Kostnaden för dessa kurser är 4,2 mnkr. Inom åtgärds-kategorin ingår även att utveckla underlag för olika typer av utbildningar och övningar inom NBC-området vilket kostar 0,2 mnkr. Till en kostnad av 0,1 mnkr planerar Socialstyrelsen delta i planeringen och genomförandet av regionala och nationella övningar inom NBC-området.

Samverkan och information på regional nivå med Försvarsmakten samt styrning av kunskapscentra i samverkan med andra aktörer beräknas kosta 0,3 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* planerar Socialstyrelsen att ge bidrag om 3,15 mnkr till KCB till central fältepidemiologisk grupp, högisoleringsenheten och infektionskliniken på universitetssjukhuset i Linköping, transportfunktion för högsmittsam patient, epidemiologisk databas avseende exotiska och smittsamma sjukdomar samt för samordning av laboratorieberedskaperna. Kunskapscentrum N (KCN) skall få bidrag motsvarande 6,150 mnkr till biodosimetri, forskning och utveckling med anknytning till strålningsmedicin. Bidraget avser även nordiskt nätverk och medicinskt omhändertagande av strålningsexponerade samt översyn av läkemedelsberedskap inom strålningsmedicin. Kunskapscentrum C (KCC) skall få bidrag motsvarande 2,7 mnkr för forskning och utveckling inom C-stridsmedelsområdet, saneringsproblematik, informations- och riktlinjeberedskap avseende omfattande C-händelser samt för översyn av antidotberedskap. Socialstyrelsen skall även ge beredskapsersättning för medicinska expertgrupper som skall bistå med expertkunskap när Socialstyrelsen skall lämna information, råd och anvisningar till olika aktörer. Kostnaden för detta beräknas bli 1,4 mnkr. För att genomföra regionala och lokala utbildningar lämnar Socialstyrelsen bidrag till sjukvårdshuvudmännen. Utbildningarna är en förutsättning för att hälso- och sjukvården skall vidmakthålla och utveckla krishanteringsförmågan inom NBC-området och beräknas kosta 4,5 mnkr vilket är i linje med tidigare års nivå.

Statens jordbruksverk

Under åtgärds-kategorin *investering* planerar Statens jordbruksverk att investera i ett stödsystem för epizootier och zoonoser med GIS-funktion till en kostnad av 5,1 mnkr.

Dessutom skall Statens jordbruksverk investera i infrastruktur för stödsystemet som gör att detta kan vara helt tillgängligt oberoende av ordinarie IT-utrustning. Detta samfinansieras med verkets ordinarie anslag eftersom föreslagen infrastruktur även är värdefull för Statens jordbruksverks ordinarie verksamhet. Merkostnaden beräknas uppgå till 2,5 mnkr vilket motsvarar 50 procent av den totala kostnaden.

Inom *utveckling och utredning* planerar Statens jordbruksverk att genomföra en förstudie av risk och sårbarheter vid bioterrorism i syfte att inventera hur befintlig bekämpningsstrategi och STUDS-projektet kan användas vid hot om bioterrorism. Detta beräknas kosta 0,1 mnkr. Därutöver planeras ett beslutsunderlag för att bedöma behov av insatser och motåtgärder vid radioaktivt nedfall till en kostnad av 0,5 mnkr. Resultatet kommer att bli ett bättre beslutsunderlag och handlingsstrategier samt att nuvarande svagheter och kunskapsbrister tydliggörs.

I *planering och uppföljning* ingår Statens jordbruksverks deltagande i planeringsprocessen m.m. Detta beräknas kosta 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* skall en nationell beredskapsgrupp för epizootier tillsättas. Ett utbildningstillfälle för ca 15 personer planeras till en kostnad av 0,1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* skall en styrgrupp formaliseras och samlas en gång per halvår som en följd av STUDS-projektet. Kostnaden för detta uppföljningsarbete beräknas uppgå till 0,1 mnkr. Utöver detta beräknas kostnaderna för Statens jordbruksverk deltagande i samverkansområdesmötena uppgå till 0,15 mnkr under 2005.

Under åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* ingår Statens jordbruksverks deltagande i FAPC (Food and Agriculture Planning Committee) inom ramen för Nato/PFF. Jordbruksverket deltar i två till tre ordinarie möten per år och ett seminarium vartannat år. Jordbruksverket deltar också i möten med Finland och Norge för att samordna krishanteringsfrågor två till tre gånger per år. Detta beräknas kosta 0,15 mnkr. Under åtgärds-kategorin ingår även Statens jordbruksverks deltagande i ett nordiskt samarbetsprojekt som initierats för att uppnå en förbättrad gemensam beredskap mot allvarliga smittsamma djursjukdomar. Kostnaderna för detta projekt beräknas uppgå till 0,18 mnkr.

Statens räddningsverk

Under åtgärds-kategorin *drift och underhåll* redovisas verkets C-materielhanering gentemot kommunerna. Kostnaden för detta beräknas under 2005 uppgå till 0,555 mnkr. Statens räddningsverks *kapital- och räntekostnader* för C-materiel beräknas uppgå till 10,7 mnkr.

För åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* skall Statens räddningsverk för 0,2 mnkr genomföra en utredning om befintliga andningsskydd för befolkningen vid höjd beredskap, redovisa konsekvenser av kvalitetstest, demografiska förändringar och omvärldsanalys. Därutöver skall man fortsätta det indikeringsprojekt som redovisades i december

2003 samt utveckla metodik och teknik för indikering vilket beräknas kosta 1,6 mnkr. Dessutom planeras en studie om tredimensionella spridningsmodeller för 0,3 mnkr samt utveckling av metoder och verktyg inom området farliga ämnen med utgångspunkt i avsiktliga händelser och olyckor med fokus på C-händelser till en kostnad av 1,6 mnkr. Förutom detta planerar Statens räddningsverk, tillsammans med Socialstyrelsen, att fortsätta arbetet med projekt om personsanering i enlighet med regeringsuppdrag och de förslag som regeringens arbetsgrupp NBC lagt fram. Kostnaden för Statens räddningsverk uppgår i detta projekt till 1,5 mnkr. Därutöver skall kompletterande undersökningar göras till den myndighetsgemensamma policy avseende personsaneringsmedel som tas fram under 2004. Kompletteringen beräknas kosta 0,8 mnkr och genomförs genom uppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Under åtgärds kategorin *planering och uppföljning* återfinns kostnader för administration inom samverkansområdet. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,6 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Statens räddningsverk att genomföra ett flertal aktiviteter. Utbildning av civilpliktiga sanerare omfattar 100 civilpliktiga. I kostnaden på 18,5 mnkr ingår även förmånsmedel. Därutöver planerar Statens räddningsverk att utbilda fast anställda brandmän att ingå som kommunal stödresurs för höjd beredskap samt för att dessa med kort varsel (omedelbar förmåga) skall kunna påbörja saneringsinsatser vid en keminsats till en kostnad av 2,5 mnkr. De kommer också att övas till en kostnad av 0,2 mnkr. Under åtgärds kategorin planerar Statens räddningsverk även att fortsätta sin utbildning i stab och ledning för experter. Utbildningen är bland annat en följd av förslag från regeringens arbetsgrupp NBC och beräknas kosta 0,3 mnkr. Två utbildningstillfällen planeras även för projektet grundutbildning NBC "first responders" till en kostnad av 0,1 mnkr. Dessutom skall man vidareutveckla ett interaktivt utbildningsmaterial för HAZMAT training vilket är ett nordiskt och europeiskt samarbete. Kostnaden för denna är 0,3 mnkr. Statens räddningsverk skall vidare medverka och stödja Statens strålskyddsinstitut vid repetitionsutbildningar för kommuner på intensimeter SRV 2000. Detta samfinansieras och innebär för Statens räddningsverk en kostnad på 0,4 mnkr.

Statens räddningsverk ansvarar för underhåll och utveckling av det nationella expertsystemet av NBC experter i RIB-resurs (Räddningsverkets integrerade beslutsstöd för skydd mot olyckor) och för detta äskar man inom åtgärds kategorin *samverkan och information* 0,2 mnkr. Utveckling och uppdatering av RIB resurs för hantering av det nationella resurssystemet för NBC resurser beräknas inom samma åtgärds kategori kosta 0,3 mnkr. Tryckkostnad av RIB CD-paket till experter som beslutsstöd vid krishantering och elbortfall beräknas kosta 0,5 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *internationell verksamhet* ingår bland annat deltagande i internationell verksamhet inom EU, Nato/PFF, CTIF (Comité Technique International de prevention et d'extinction du Feu), konferenser, övningar och seminarium kring minimistandard NBC för Nato/PFF. Detta kostar 0,5 mnkr. Vad gäller OPCW (Organisation of Prohibition of Chemical Weapons) beräknar Statens räddningsverk att 1,5 mnkr är kostnaden för keminsatsstyrkans utbildning.

Statens strålskyddsinstitut

Inom åtgärds-kategorin *investering* planerar Statens strålskyddsinstitut att investera i ett robust nationellt system för strålningsinformation till en kostnad av 0,5 mnkr. Detta för att i en nukleär eller radiologisk hot- eller nödsituation kunna använda informationen från mätdatabasen för att bedöma behovet av skyddsåtgärder och ge information till berörda aktörer. Därtill planerar Statens strålskyddsinstitut att investera i ytterligare analysutrustning för laboratoriemätningar som syftar till att förenkla hantering och extraktion av radioaktivt ämne ur prover så att mät- och analyskapaciteten ökar. Kostnaden för denna investering beräknas bli 1,7 mnkr. Utvecklandet av metodik för övning av beredskapsorganisation planerar Statens strålskyddsinstitut tillsammans med Totalförsvarets forskningsinstitut till en kostnad av 0,1 mnkr. Utöver detta planerar Statens strålskyddsinstitut att investera i mobila gamma- och neutronmonitorer för gränskontroll samt tillhörande handinstrument. Detta sker i samarbete med Tullverket och beräknas kosta 2 mnkr. För att underlätta samverkan och information i ett krisläge planeras ett videokonferenssystem till den nationella N-beredskapscentralen att köpas in. Detta beräknas kosta 1 mnkr.

Drift och underhåll av det robusta nationella systemet för strålningsinformation beräknas kosta 0,2 mnkr och för laboratorieutrustning för att förenkla hanteringen av radioaktivt ämne beräknas Statens strålskyddsinstitut behöva 0,4 mnkr. Drift och underhåll av beredskapslaboratorier beräknas kosta 1 mnkr. Drift och underhåll av nätverksbaserade analyscentraler för strålningsinformation till en kostnad av 0,05 mnkr.

Statens strålskyddsinstitut verkar för att beredskapsorganisationen skall få tillgång till kvalificerade experter som kan hantera okända prover och fatta riktiga beslut i akuta situationer, utföra kvalificerade mätningar och göra relevanta tolkningar av mätdata. För experter krävs oftast forskarutbildning och för att tillgodose behovet av långsiktig kompetensförsörjning finansierar Statens strålskyddsinstitut tre doktorandtjänster vilka inryms inom åtgärds-kategorin *forskning*. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 3 mnkr.

Inom *utveckling och utredning* planeras vidareutveckling av metodik för övning av beredskapsorganisationen till en kostnad av 0,7 mnkr, utveckling av gränskontrollutrustning för nukleära ämnen till en kostnad av 0,15 mnkr, fortsatt utveckling av det robusta, nationella systemet för strålningsinformation till en kostnad av 0,4 mnkr samt ett antal utredningsprojekt efter det att Ag Laboratoriemätningar genomfört scenariobaserad behovsanalys av laboriebaserade mätsystem för joniserande strålning och radioaktiva ämnen där dessa identifieras, 2,2 mnkr. Under 2005 kan det även bli aktuellt med att vidareutveckla och bygga ut REAC-konceptet (nätverksbaserade analyscentraler) till en kostnad av 0,2 mnkr. Ag Fältmätningar föreslår, efter det att scenariobaserad behovsanalys för fältmätsystem för joniserande strålning och radioaktiva ämnen genomförts, ytterligare utredningsuppdrag och egen utredningsverksamhet genomförs. Totalt beräknas detta kosta 2,4 mnkr.

Inom *utbildning och övning* planerar Statens strålskyddsinstitut att genomföra mind-

re funktionsövningar inom beredskapsorganisationen vilket beräknas kosta 0,3 mnkr. Strålskyddsinstitutets del i den utbildning som rör gränskontrollutrustning (projekt tillsammans med Tullverket) beräknas uppgå till 0,1 mnkr. För att experters behov av utbildning och övning skall kunna tillgodoses krävs att hel- eller halvtidstjänster inrättas på universitetsinstitutionerna. Dessa tjänster är knutna till kontrakts- och beredskapslaboratorierna och beräknas kosta 2 mnkr under 2005.

Inom åtgärds kategorin *samverkan och information* planerar Statens strålskyddsinstitut deltagande i konferenser och seminarier inom ramen för planeringsprocessen till en kostnad av 0,3 mnkr, för övriga konferenser och seminarier budgeteras 0,2 mnkr, planering och genomförande av projektmöten för planerade aktiviteter beräknas kosta 0,2 mnkr och samverkan inom N-plattformen beräknas kosta 0,15 mnkr. Dessutom ingår internationell samverkan till en kostnad av 0,15 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *bidrag och ersättning* ingår kostnader om 0,4 mnkr för övningar avseende organiserad provtagning och mätning av betesgräs. Kunskapen skall komma till användning i händelse av ett radioaktivt nedfall. Övningarna genomförs i samverkan med ett antal frivilligorganisationer såväl som med Statens jordbruksverk och Livsmedelsverket.

Internationell verksamhet kommer till viss del att beröras inom ramen för utvecklandet av metodik och övning av beredskapsorganisationen. Detta beräknas kosta 0,04 mnkr.

Statens veterinärmedicinska anstalt

Under åtgärds kategorin *investeringar* har Statens veterinärmedicinska anstalt utgifter motsvarande 0,6 mnkr för anpassning av två BSL-3 laboratorier så att dessa kan ingå i den nationella laboratorieberedskapen mot B-händelser.

Under följande åtgärds kategorier ingår delar av två projekt, dels "storskalig diagnostik vid avsiktlig spridning av mikroorganismer i livsmedel och vatten" i samverkan med Livsmedelsverket och dels ett projekt för att hitta antibiotikaresistens hos bakterier som kan användas vid bioterrorism.

Åtgärds kategorin *forskning* avser projekt för tillämpad forskning om analysmetoder för tänkbara bioterrorismagens och då speciellt B. anthracis och C. botulinum till en kostnad av 0,5 mnkr. Utöver detta kommer Statens veterinärmedicinska anstalt att utveckla och utprova en plan för karaktärisering av nya, hitintills okända genetiska mekanismer för resistens, samt göra en kartläggning och prioritering baserad på förekomst av vilka resistensgener som metoder för att analysera förekomst skall utvecklas för. Kostnaden för detta är 1,5 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* ingår i samarbete med Livsmedelsverket analys av befintlig analysmetodik för tänkbar bioterrorismagens, att utveckla flödesschema och infrastruktur för storskalig diagnostik samt att kvalitetssäkra denna. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr. Därutöver skall Statens veterinärme-

dicinska anstalt utveckla en metodik för utprovning av konventionell mikrodilutionsmetodik. Detta omfattar utprovning och produktion av paneler för resistensbestämning innehållande för varje organism relevanta antibiotika. Det omfattar också utprovning och anpassning av detaljer i metodiken samt utarbetande av kvalitetssäkringsrutiner. Detta beräknas kunna genomföras till en kostnad av 0,7 mnkr.

Åtgärds kategorin *utbildning och övning* avser kostnader för övning av laboratoriepersonal inom både Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket samt av berörd fältorganisation. Kostnaden beräknas uppgå till 1,6 mnkr.

Verksamheten inom åtgärds kategorin *samverkan och information* innehåller ett projekt för utarbetande av en informationsstrategi i händelse av en akut situation. Projektet kommer att genomföras tillsammans med Livsmedelverket. Dessutom skall de båda myndigheternas informationspersonal övas i hantering av ett akut läge med stort informationsstryck, något som beräknas kosta 0,4 mnkr. Samverkan och information kring den plan för karaktärisering av nya, hitintills okända genetiska mekanismer för resistens som planeras enligt ovan, till en kostnad av 0,4 mnkr. Utöver detta avser Statens veterinärmedicinska anstalt att genomföra ett projekt under 2005 som syftar till att förbättra grundförmågan vad gäller kunskap om djurflöden som spridningsväg för allvarlig smitta och möjligheter att modellera denna spridning. Vidare avser myndigheten att utveckla ett europeiskt nätverk för att bygga upp en bättre beredskap vid mycket stora utbrott av smittsam sjukdom som kan medföra mycket stora kostnader för samhället. Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder uppgår till 0,479 mnkr.

Tullverket

Under åtgärds kategorin *investeringar* avser Tullverket anskaffa mobila N-detektorer till en kostnad av 2,640 mnkr. Utöver detta avser myndigheten även att anskaffa C-indikationsinstrument till en kostnad av 0,150 mnkr.

Tullverket planerar för *drift och underhåll* av mobil N-detektor för 0,1 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Tullverket att utbilda 40 NBC-skyddsresurspersoner för att säkerställa erforderlig NBC-skyddskompetens. Detta beräknas kosta 0,7 mnkr. Därutöver får Tullverket kostnader motsvarande 0,05 mnkr för Strålskyddsinstitutets utbildning av 15 tulltjänstemän på en mobil apparatur för detektering av radioaktivt material och kärnämnen. I syfte att höja Tullverkets NBC-förmåga planerar Tullen att ge en av brottsbekämpningsgrupperna i vardera Stockholm, Göteborg och Malmö en specialutbildning inom NBC-området. Kostnaden om 0,175 mnkr avser kursavgift till Skydd-C samt resor etc. Som ett led i kompetensuppbyggnaden tillkommer även regional/lokal NBC-utbildning/övning till en kostnad av 0,05 mnkr per år. Delta-gande i samverkansövningar medför kostnader om 0,03 mnkr för övningsförberedelser och resor, etc.,

Inom åtgärds kategorin *utveckling och utredning* ser Tullverket ett behov av att säker-

ställa erforderligt grundskydd mot NBC-stridsmedel genom att i samverkan med Totalförsvarets forskningsinstitut genomföra penetrationstest med vissa C-stridsmedel på den beklädnadsutrustning som ingår i Tullverkets "täta kläder". Dessa test beräknas kosta 0,12 mnkr.

6.6 Förslag till investeringsplan

Tabell 6.3 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

	Total	Anskaffat	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
Åtgärd	kostnad	t.o.m. 2003	2 004	2 005	2 006	2007-
<i>Rikspolisstyrelsen:</i>						
Utrustningskostnader m.m.	12 000	0	0	4 000	4 000	4 000
<i>Smittskyddsinsti- tutet:</i>						
Laboratorieutrustning	3 500	800	0	800	900	1 000
Elkraftverk	800			800		
<i>Summa investeringar, Smittskyddsinsti- tutet</i>	<i>4 300</i>	<i>147 888</i>	<i>0</i>	<i>1 600</i>	<i>900</i>	<i>1 000</i>
<i>Socialstyrelsen:</i>						
Läkemedel enl. särskilt beslut	89 000	64 000	25 000	0	0	0
Sjukvårdsmateriel	3 000	0	3 000	0	0	0
Personlig skyddsutrustning	6 000	0	1 500	2 000	2 000	500
Strålskyddsläkemedel	200	0	200	0	0	0
Strålskyddsutrustning	3 000	0	600	1 200	1 200	0
Autoinjektorer	15 600	0	0	5 200	5 200	5 200
Antivirala medel	1 800	0	1 800	0	0	0
Stelkrampsvaccin	900	0	900	0	0	0
Botulinumantitoxin	700	0	700	0	0	0
<i>Summa investeringar, Socialstyrelsen</i>	<i>120 200</i>	<i>64 000</i>	<i>33 700</i>	<i>8 400</i>	<i>8 400</i>	<i>5 700</i>
<i>Statens jordbruks- verk:</i>						
Stödsystem för epizootier och zoonoser	11 400		3 600	5 100	1 350	1 350
Infrastruktur för stödsystem	2 175		0	2 175	0	0

<i>Summa investeringar, Statens jordbruksverk</i>	13 575	0	3 600	7 275	1 350	1 350
<i>Statens räddningsverk:</i>						
C-materiel	102 420	67 200	11 850	5 170	9 100	9 100
<i>Statens strålskyddsinstitut:</i>						
Metodik för övning	500			100	200	200
Gränskontrollutrustning	6 000			2 000	2 000	2 000
Robust system för strålningsinformation	4 924	1 924	1 500	500	500	500
Utrustning lab.mätning	14 864	2 164	2 000	1 700	4 500	4 500
Nätverksbaserat analyscentrum	2 100	1 000	500		300	300
Nationell beräkningscentral	20 500	11 600	7 900	1 000		
Förnyelse mätsystem	1 500				500	1 000
Prognossystem kärnvapen	800		200	0	300	300
<i>Summa investeringar, Statens strålskyddsinstitut</i>	<i>51 188</i>	<i>16 688</i>	<i>12 100</i>	<i>5 300</i>	<i>8 300</i>	<i>8 800</i>
<i>Statens veterinärmedicinska anstalt:</i>						
BSL3-laboratorier	600	0	0	600	0	0
<i>Tullverket:</i>						
Autoinjektorer	400	0	0	0	200	200
Summa investeringar	304 683	295 776	61 250	32 345	32 250	30 150
Finansieringsform						
lån	222 620	131 200	45 550	13 570	17 500	14 800
försäljningsinkomster						
bidrag/anslag	82 063	164 576	15 700	18 775	14 750	15 350
egna medel						
övrigt						
Summa finansiering	304 683	295 776	61 250	32 345	32 250	30 150

De planerade investeringarna inom samverkansområdet utgörs framförallt av utrustning för detektering och mätning, skyddsutrustning, sjukvårdsmateriel samt laboratorieutrustning. Investeringar i beredskapsmateriel inom Socialstyrelsens och Räddningsverkets ansvarsområde finansieras genom lån, övriga investeringar finansieras genom anslag.

7 Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet

7.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att riskerna för störningar minimeras och att samhällets grundläggande behov av ekonomisk säkerhet kan tillgodoses också vid störningar inom andra vitala samhällsområden vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Tabell 7.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Ekonomisk säkerhet	26 765

7.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 7.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Ekonomistyrningsverket	1 200	0
Utveckling och utredning	1 200	0
Finansinspektionen	6 300	6 300
Investeringar	305	305
Drift och underhåll	1 995	1 995
Utbildning och övning	4 000	4 000
Riksförsäkringsverket	5 200	5 200
Investeringar	4 300	4 300
Utbildning och övning	400	400
Samverkan och information	500	500
Riksgäldskontoret	0	0
utan anspråk	0	0
Skatteverket	1 925	1 315
Investeringar	1 500	1 000
Utbildning och övning	175	175
Samverkan och information	250	140

Statens energimyndighet	16 200	12 950
Drift och underhåll	500	4 800
Utbildning och övning	1 700	1 400
Samverkan och information	11 000	4 500
Internationell verksamhet	3 000	2 250
Statens jordbruksverk	0	0
utan anspråk	0	0
Tullverket	0	0
utan anspråk	0	0
Verket för näringslivsutveckling	1 150	1 000
Utveckling och utredning	900	860
Planering och uppföljning	30	30
Utbildning och övning	60	50
Samverkan och information	130	30
Internationell verksamhet	30	30
Totalt samverkansområde Ekonomisk säkerhet	31 975	26 765

7.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Ekonomistyrningsverket

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Ekonomistyrningsverket inte tilldelas medel inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet ur anslag 6:5 Civilt försvar, eftersom den verksamhet som föreslagits faller utanför vad som finns beskrivet i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005. Enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning räknas inte EA- och PA-system till de samhällsviktiga systemen. Övriga verksamheter som Ekonomistyrningsverket föreslagit kan enligt Krisberedskapsmyndighetens mening hänskjutas till en anpassningsperiod. Ekonomistyrningsverket är i sitt remissyttrande av avvikande mening. De anser att behovet av föreslagna åtgärder kvarstår och att de rymms inom ramen för planeringsinriktningen.

Finansinspektionen

Åtgärder för att minska sårbarheten och öka robustheten i betalningsväsendet och värdepappershandeln samt de samhällsviktiga transfereringssystemen är enligt Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 prioriterad verksamhet. Det skall också finnas en förmåga att hantera omfattande avbrott i ordinarie telekommunikationer och elförsörjning. Finansinspektionen planerar under år 2005 att fortsätta arbetet

med scenarioövningar, seminarier och utbildning i nära samverkan med de viktigare finansiella instituten. Finansinspektionen planerar också en investering i reservkraft för att förbättra sin egen förmåga till krishantering.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 6,3 mnkr avsätts för Finansinspektionens beredskapsverksamhet. Krisberedskapsmyndigheten anser att den ambitionshöjning som Finansinspektionen angivit är väl motiverad och överensstämmer med förutsättningarna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning.

Riksförsäkringsverket

För att öka robustheten i de samhällsviktiga betalningssystemen och kunna hantera avbrott i ordinarie el- och telekommunikationer planerar Riksförsäkringsverket investeringar i reservkraft och ledningsplatser. I enlighet med den generella prioriteringen av grundläggande handlings- och ledningsberedskap i Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 planerar Riksförsäkringsverket också utbildning och övning av krisledningsfunktionen samt samverkan för att minska sårbarheten i transfereringssystemet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 5,2 mnkr avsätts för beredskapsverksamhet inom Riksförsäkringsverkets ansvarsområde. Krisberedskapsmyndigheten anser att den ambitionshöjning som Riksförsäkringsverket angivit är väl motiverad och överensstämmer med förutsättningarna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning.

Skatteverket

Enligt planeringsinriktningen för år 2005 är det prioriterat att öka förmågan att hantera omfattande avbrott i ordinarie el- och teleförbindelser samt att hantera störningar i betalningsväsendet m.m. Skatteverket planerar därför under 2005 investeringar i reservkraft, att utbilda och öva krisberedskapsorganisationen samt att utföra omvärldsbevakning och samverkan.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 1,3 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Skatteverkets ansvarsområde. De åtgärder för fysiskt skydd som Skatteverket föreslagit är enligt Krisberedskapsmyndigheten inte aktuellt i nuvarande omvärldsläge, och föreslagen intern förankring av verksamhet skall enligt finansieringsprinciperna inte finansieras med anslag 6:5 Civilt försvar.

Statens energimyndighet

Planeringsinriktningen för 2005 slår fast att den beredskapsverksamhet som idag genomförs på oljeområdet i enlighet med internationella avtal skall vidmakthållas.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 12,9 mnkr avsätts för att vidmakthålla beredskapen på oljeområdet. Krisberedskapsmyndigheten anser att de förbrukningsdämpande åtgärder som Statens energimyndighet föreslagit faller inom myndighetens ordinarie verksamhet och därför inte skall belasta anslag 6:5 Civilt försvar. I övrigt tillstyrker Krisberedskapsmyndigheten föreslagna åtgärder. På grund av bristande eko-

nomiska resurser föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten en ambitionssänkning inom informationsområdet.

Verket för näringslivsutveckling

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att de samverkansansvariga myndigheterna skall utveckla förmågan till omvärldsbevakning och analys. Verket för näringslivsutveckling planerar under år 2005 omvärldsanalys, samverkan och utredningsverksamhet för att minska sårbarheter i de ekonomiska systemen samt utbildning av en krisledningsorganisation.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 1 mnkr avsätts för Verket för näringslivsutvecklings beredskapsverksamhet. Däremot bör medel inte avsättas för det planerade krisinformationsystemet eftersom det dubblar den uppgift som statsmakterna avser att ge Krisberedskapsmyndigheten inom området.

7.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstilldelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna i första hand bör öka inom Finansinspektionens, Riksför-säkringsverkets och Skatteverkets ansvarsområden för att minska sårbarheten och öka robustheten i betalningsväsendet och värdepappershandeln samt de samhällsviktiga transfereringssystemen.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade åtgärderna inom Verkets för näringslivsutveckling ansvarsområde. Vid omfattande ekonomiska neddragningar kan en minskad ambitionsnivå även tillämpas på de satsningarna inom oljeberedskapsområdet som inte regleras av internationella avtal.

7.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Finansinspektionen

Under åtgärds-kategorin *investeringar* avser Finansinspektionen genomföra uppbyggnad av alternativt driftställe för IT-drift samt av alternativa reservlokaler för personal. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,305 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *drift och underhåll* ingår drift och underhåll av ovan nämnda anläggningar samt test och övning av krishanteringsförmågan inom Finansinspektionen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1,995 mnkr. Bakgrunden till de ovan nämnda åtgärderna är att Finansinspektionen genomför ett projekt under 2004 i syfte att utreda behovet av reducerad sårbarhet. Utredningen bedrivs i projektform. En avrapportering har gjorts som visar på ett behov att fortsätta utredningen med avseende på införskaffande av teknisk utrustning och alternativ driftplats.

I åtgärds-kategorin *utbildning och övning* ingår utbildnings- och övningsinsatser med företag som faller inom ramen för Finansinspektionens tillsynsansvar. Dessutom kommer Finansinspektionens personal samt andra myndigheter att utbildas och övas. Scenarioövningar, krisledningsövningar, seminarier och utbildning skall genomföras. Kostnaden för scenarioövningarna beräknas uppgå till 2,35 mnkr, krisledningsövningarna till 0,75 mnkr, seminarier till 0,05 mnkr, rapporter till 0,75 och utbildning till 0,1 mnkr.

Riksförsäkringsverket

En statlig utredning angående socialförsäkringsadministrationen (ANSA) pågår för närvarande. Utredningen har till uppgift att lämna förslag till hur den framtida socialförsäkringsadministrationen skall utformas. Bakgrunden är att man vill skapa förutsättningar för att komma till rätta med de administrativa brister som uppmärksammats i olika sammanhang. Arbetet syftar även till att skapa förutsättningar för att bryta den negativa ohälsoutvecklingen och att kunna utnyttja samhällets samlade resurser på bästa sätt för den försäkrade. Förslaget från denna utredning talar om ett förstatligande av de allmänna försäkringskassorna och att en statlig myndighet, troligen med regional indelning, skall bildas av Riksförsäkringsverket och Försäkringskassorna. Denna ändring kan komma att gälla från och med 2005. Planerade åtgärder för 2005 tar därför sikte på en gemensam organisation för Riksförsäkringsverket och Försäkringskassorna.

Under åtgärds-kategorin *investeringar* avser Riksförsäkringsverket genomföra uppbyggnad av reservkraft. Vid försäkringskassorna finns idag endast ett mycket begränsat antal mobila reservkraftverk inköpta för många år sedan. Hur dessa reservkraftverk fungerar ihop med tänkta lokaler är inte kontrollerat. Detta kommer att utredas under 2004. För samliga försäkringskassor (länsvis) skall det finnas minst ett kontor utrustat med reservkraft. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 4 mnkr. Under samma åtgärds-kategori planerar man även att inrätta tre ledningsplatser. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,3 mnkr. Bakgrunden till detta är att Riksförsäkringsverket och Försäkringskassorna idag inte har utrustade ledningsplatser. Bland annat finns inte direkttelefoner till utsedda ledningsrum och tekniskt ledningsstöd saknas. Detta gäller såväl centralt och regionalt.

Riksförsäkringsverket och Försäkringskassorna har idag ett stort behov av att utbilda och öva krisledningsförmåga både centralt och regionalt. Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* kommer Riksförsäkringsverket att under 2005 – 2007 att hålla en central samt tre regionala övningar och utbildningar i krisledningsförmåga per år. Kostnaden för dessa övningar och utbildningar beräknas uppgå till 0,4 mnkr under 2005.

Under åtgärds-kategorin *samverkan och information* planerar Riksförsäkringsverket att genomföra samverkan för att öka säkerheten i de ekonomiska systemen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Skatteverket

Under åtgärds-kategorin *investeringar* planerar Skatteverket att införa reservkraft vid de största skattekontoren som är viktigast att hålla igång vid en svår påfrestning på samhället. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* ingår kompetensutveckling av 20 personer i krisberedskap bland annat vad gäller skydd mot NBC. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,175 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* ingår ersättning för resor, konferenser och utbildning vad gäller deltagande i samverkansområdet och signalskyddsverksamheten. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,05 mnkr. Inom samma åtgärds-kategori planerar även Skatteverket att genomföra omvärldsbevakning och omvärldsutveckling till en kostnad av 0,09 mnkr.

Statens energimyndighet

Under åtgärds-kategorin *drift och underhåll* ingår kontroll och underhåll av åtta mobila reservkraftsanläggningar som är installerade på oljedepåer för att minska sårbarheten vid elavbrott. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,3 mnkr. Statens energimyndighet planerar även att genomföra drift och underhåll av den anläggning på västkusten som för närvarande ligger i malpåse. Energimyndigheten och Krisberedskapsmyndigheten har i skrivelse till regeringen 2003-02-11 redovisat att man delar uppfattningen att denna anläggning bör behållas som en anpassningsförberedelse. Fortifikationsverket är föreslagen som taxerad ägare och kommer att sköta drift- och underhåll. Den beräknade kostnaden för denna åtgärd är 4,5 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planeras tre seminarier med poolcheferna och en utbildning med Poolorganisationen att genomföras till en kostnad av 0,5 mnkr. Årliga övningsinsatser avseende utbildade frivilliga tankbilsförare kommer att genomföras till en kostnad av 0,3 mnkr. De planerade åtgärderna syftar i huvudsak till att säkerställa kompetensen inom Poolorganisationen och National Energy Sharing Organisation (NESO) samt till vidareutveckling av det tekniska ledningsstödet. Utbildning och övning vad gäller kris- och krigsorganisationen kommer också att genomföras till en kostnad av 0,6 mnkr. Den totala kostnaden för åtgärderna uppgår till 1,4 mnkr. Inom samma åtgärds-kategori avser Statens energimyndighet även ge utbildning och information till länsstyrelser och kommuner. Åtgärderna syftar till att säkerställa att beredskapsarbetet på nationell, regional och lokal nivå samordnas.

Inom åtgärds-kategorin *samverkan och information* planerar Statens energimyndighet att genomföra ett antal informationsprojekt och informativa åtgärder. Den första åtgärden är utgivning av beredskapsinformation inom ramen för myndighetens skriftserie. Tre skrifter är planerade att tas fram till en kostnad av totalt 2 mnkr, varav tryckkostnader, layout och redigering uppgår till 0,3 mnkr. Den andra åtgärden är att utveckla nuvarande omvärldsbevakning med en systematisk insamling av relevanta data samt en kontinuerlig återkommande rapportering av det aktuella läget avseende främst olja och gas. Ett prioriterat område är att studera olje- och gasförbrukningen ur ett globalt perspektiv. Utifrån analyserna så kommer årligen en risk- och sårbarhetsanalys att upprättas för oljedistributionen i Sverige. Vidare skall olje- och gasnätverket vidareutvecklas för att omfatta såväl näringsliv som universitet och högskolor. Kostnaden för åtgärden beräknas uppgå till 2 mnkr, varav 75 procent omfattar konsultkostnader för omvärldsanalyserna och 25 procent utgör kostnader för seminarier och hearings med syfte att sprida kunskap

och erfarenheter från Nätverket olja och gas (NOG). Den tredje åtgärden är beredskapsåtgärder vad gäller gasförsörjningen. Inom EU pågår för närvarande arbete med att ta fram ett nytt gasförsörjningsdirektiv som kommer att gälla för samtliga EU-länder. Statens energimyndighet planerar att se över Sveriges gasförsörjning med alternativa försörjningsvägar och beredskapslager. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* består av åtgärder i syfte att säkerställa åtaganden om försörjningsberedskap som följer av IEP-avtalet och medlemskapet i EU. De planerade aktiviteterna är bland annat tillsyn avseende näringslivets beredskapslagring av olja, kol och ersättningsbränslen för kol. Bilateral lagringsavtal som möjliggör för svenska oljebolag att fullgöra sin lagringskyldighet i annat EU-land eller omvänt samt rapportering av energistatistik skall upprättas. Utökad samverkan med andra länder inom IEA och EU är planerad för att möta den växande oron på oljemarknaden. De totala kostnaderna för åtgärderna uppgår till 2,25 mnkr, varav 1 mnkr består av konsultkostnader avseende tillsyn av beredskapslagren och uppgradering av Energi-myndighetens interna datorstöd för statistik och lagringsmängder. Dessutom skall 0,25 mnkr användas för bevakning av ett eventuellt framtida behov av krigslager. Resterande 1 mnkr skall användas för medverkan i beredskapsarbetet och övningar inom IEA- och EU-samarbetet, bilaterala lagringsavtal samt seminarium med lagringsbolag.

Verket för näringslivsutveckling

De åtgärder som planeras under åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* är främst omvärldsanalyser, omvärldsbevakning samt risk- och sårbarhetsanalyser. Verket för näringslivsutveckling planerar att genomföra samverkan med representanter för 25 – 30 företag från olika branscher. Verket för näringslivsutveckling skall med den information som erhålls från företagen beskriva vilken utveckling som råder på kort och lång sikt inom olika områden/branscher och dessutom ange vilka konsekvenser denna utveckling får för samhället vid olika krissituationer. Kostnaderna för nätverksbyggande, informationsinsamling, omvärldsanalys, omvärldsbevakning och rapporter beräknas uppgå till 0,86 mnkr, varav kostnader för resor beräknas uppgå till 0,05 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* planerar Verket för näringslivsutveckling att utarbeta en detaljerad uppgiftsbeskrivning vilken anpassas till de olika scenarierna enligt krisberedskapsförordningen. I kostnaden för detta ingår framtagandet av uppdragsbeskrivningar, handlingsplaner och krisorganisation. Verket för näringslivsutveckling planerar vidare att genomföra anpassningsplanering på en översiktlig nivå. Fokus kommer i enlighet med vad som anges i planeringsinriktningen vara att förbättra grundförmågan för att bibehålla en handlingsfrihet på lång sikt. I kostnaden för dessa åtgärder ingår främst informationsinsamling, analysarbete och samverkan med andra myndigheter. Den sammanlagda kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 0,03 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Verket för näringslivsutveckling att genomföra åtgärder för att förbättra förmågan till krishantering under svåra påfrestringar på samhället och under höjd beredskap. Erfarenheterna från dessa aktiviteter skall genom olika åtgärder spridas internt inom myndigheten. De aktiviteter som planeras under denna åtgärds-kategori består främst av deltagande i seminarier och övningar

arrangerade av andra myndigheter och viss fortbildning. En utbildning/information av "kärnan" i den krisorganisation som Verket för näringslivsutveckling avser skapa kommer att genomföras. Verket för näringslivsutveckling planerar även att genomföra fortbildning av den signalskyddsorganisation som byggs upp under 2004. Kostnaderna för utbildning av kärnan i krisorganisationen samt möten beräknas uppgå till 0,04 mnkr, deltagande i andra övningar till 0,005 mnkr och utbildning av signalskyddsorganisation till 0,005 mnkr.

Åtgärds-kategorin *samverkan och information* består främst av aktiviteter inför och under arbetet med övriga myndigheter. Detta gäller såväl inom samverkansområdet som med andra myndigheter inom de övriga samverkansområdena. Kostnaderna för dessa åtgärder beräknas uppgå till 0,03 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planerar Verket för näringslivsutveckling att genom samverkan och erfarenhetsutbyte med representanter för andra länder inom ramen för Nato/PFF, förbättra myndighetens förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid höjd beredskap. Verket för näringslivsutveckling är Sveriges representant i Nato:s kommitté för industriell planering (IPC). Denna kommitté sammanträder två till tre gånger per år. Kostnaderna för utarbetande av underlag inför möten, resor och rapporter beräknas uppgå till 0,03 mnkr.

7.6 Förslag till investeringsplan

Tabell 7.3 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

	Total	Anskaffat	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
Åtgärd	kostnad	t.o.m. 2003	2 004	2 005	2 006	2007-
<i>Finansinspektionen:</i>						
Reducerad sårbarhet	305	0	0	305	0	0
<i>Riksförsäkringsverket:</i>						
Ledningsplatser	900	0	0	300	300	300
Reservkraft	12 000	0	0	4 000	4 000	4 000
<i>Skatteverket:</i>						
Reservkraft	1 000	0	0	1 000	0	0
Summa investeringar	14 205	0	0	5 605	4 300	4 300
Finansieringsform						
lån						
försäljningsinkomster						
bidrag/anslag	14 205	0	0	5 605	4 300	4 300
egna medel						
övrigt						
Summa finansiering	14 205	0	0	5 605	4 300	4 300

Planerade investeringar inom samverkansområdet omfattar i huvudsak åtgärder för att öka robustheten och minska sårbarheten vid störningar i ordinarie el- och teleförbindelser. Investeringarna finansieras via anslag.

8 Samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information

8.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av verksamhetsledning, samordning, samverkan och information säkerställs för krishantering vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp.

Tabell 8.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Områdesvis samordning, samverkan och information	519 688

8.2 Anspråk på medel och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 8.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Arbetsmarknadsstyrelsen	0	0
utan anspråk	0	0
Ekonomistyrningsverket	1 400	650
Drift och underhåll	150	0
Kapital- och räntekostnader	400	400
Utveckling och utredning	750	150
Samverkan och information	100	100
Krisberedskapsmyndigheten	274 238	266 438
Investeringar	21 800	21 800
Drift och underhåll	27 631	27 381
Forskning	59 950	59 950
Utveckling och utredning	26 515	20 615
Planering och uppföljning	6 890	6 150
Utbildning och övning	23 210	24 940
Samverkan och information	15 692	13 052
Bidrag och ersättningar	92 550	92 550
Länsstyrelser	40 200	40 000

Kommuner	200 000	200 000
Gotsam	7 000	7 000
Lantmäteriverket	3 800	3 300
Forskning	1 000	1 000
Utveckling och utredning	1 400	1 050
Utbildning och övning	500	500
Samverkan och information	600	500
Internationell verksamhet	300	250
Statistiska centralbyrån	1 800	1 300
Investeringar	1 000	1 000
Utveckling och utredning	500	0
Planering och uppföljning	200	200
Samverkan och information	100	100
Skatteverket	0	0
utan anspråk	0	0
Styrelsen för psykologiskt försvar	1 500	1 000
Utveckling och utredning	1 500	1 000
Totalt samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information	529 938	519 688

8.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Ekonomistyrningsverket

Särskilda krav ställs på i krisberedskapsförordningen utpekade myndigheter vad gäller dator- och kommunikationssystem. Är en prioriterad verksamhet helt beroende av ett visst IT-system för att kunna upprätthållas på avsedd nivå kan detta IT-system anses som samhällsviktigt. Åtgärder för att säkra driften av systemet kan i sådana fall behöva vidtas. Ekonomistyrningsverket planerar i detta syfte en dubbling av koncerninformationssystemet Hermes.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 0,65 mnkr avsätts för åtgärder för att förstärka Hermes samt för samverkanskostnader. De kostnader som Ekonomistyrningsverket tagit upp för att anställa en drifttekniker till den extra anläggningen skall enligt

Krisberedskapsmyndighetens mening inte finansieras under anslag 6:5 Civilt försvar, eftersom det inte är förenligt med gällande finansieringsprinciper. Krisberedskapsmyndigheten anser vidare att eventuella framtida kostnader för drift och underhåll av den extra anläggningen skall bekostas av den verksamhetsansvarige. I övrigt anser Krisberedskapsmyndigheten att den verksamhet som Ekonomistyrningsverket föreslagit faller utanför vad som finns beskrivet i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005.

I sitt remissyttrande motsätter sig Ekonomistyrningsverket att Krisberedskapsmyndigheten valt att inte föreslå medel till personalkostnader för en drifttekniker för Hermes med motiveringen att detta endast var ett beräkningsexempel och det beräknade beloppet kan komma att användas till något annat istället som faller inom ramen för finansieringsprinciperna. Ekonomistyrningsverket delar heller inte Krisberedskapsmyndighetens uppfattning att koncerninformationssystemet Hermes har lägst prioritet av samtliga verksamheter som beviljats medel under samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information (se 8.4).

Krisberedskapsmyndigheten

Av Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 framgår att åtgärder för att leda och samverka inom ramen för krishanteringssystemet är prioriterade. Detta är centralt för att en effektiv krishantering skall kunna genomföras. För att detta skall vara möjligt krävs utbildad och övad personal samt tekniska förutsättningar för kommunikation och beslut. Att genomföra och utveckla planeringsprocessen är också prioriterat. På regional nivå skall förmågan till regional samordning och samverkan utvecklas, och förberedelser för att kunna prioritera statliga resurser skall vidtas. Områdesledning på regional nivå skall kunna upprätthållas i en vecka vid avbrott i den ordinarie tele- och elförsörjningen. Krisberedskapsmyndigheten planerar mot bakgrund av dessa satsningar på olika former av stödjande åtgärder, till exempel stöd vid utbildningar och övningar inom krisberedskapsområdet. Samordning och samverkan upptar också en stor del av Krisberedskapsmyndighetens verksamhet samt kunskapsuppbyggnad i form av bland annat forskningsbidrag och omvärldsanalys. Omfattande satsningar planeras dessutom för att öka den tekniska robustheten hos framförallt de områdesansvariga aktörerna, till exempel genom investeringar i ledningsplatser och i telesäkerhet.

Av föreslagen verksamhet avser ungefär två tredjedelar bidrag och ersättningar till andra aktörer. 66,3 mnkr avser ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för olika utbildningar, och 25,5 mnkr utgör bidrag till investeringar i kommunala ledningsplatser.

7 mnkr avsätts för bidrag till GotSam i enlighet med plan. Till kommunerna avsätts 200 mnkr för att bland annat upprätthålla det geografiska områdesansvaret och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. Beloppet anges till den nivå som gällde när förhandlingarna avbröts hösten 2003 i avvaktan på att de fortsatta förhandlingarna mellan staten och Svenska kommunförbundet avslutas. 40 mnkr avsätts till bidrag till länsstyrelserna för att förbättra förmågan till regional samordning och upprätthålla områdesledning med tillräcklig uthållighet.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas 513,4 mnkr. På grund av brist på ekonomiska medel tvingas Krisberedskapsmyndigheten föreslå en ekonomisk nivå som ligger lägre än inkommet anspråk. I övrigt överensstämmer planerad verksamhet med förutsättningar i Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005.

Lantmäteriverket

I Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att det är prioriterat att skapa ett fullgott tekniskt stöd. Den geografiska informationen och systemen för denna information utgör ett viktigt verktyg i hanteringen av en kris. Lantmäteriverket planerar i detta syfte att genomföra ett antal utvecklings- och övningsprojekt för att öka tillgängligheten och bredda den möjliga användningen av den geografiska informationen.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 3,3 mnkr avsätts för Lantmäteriverkets beredskapsverksamhet. På grund av brist på ekonomiska medel tvingas Krisberedskapsmyndigheten föreslå en tilldelning av medel på lägre nivå än inkommet anspråk. Vidare anser Krisberedskapsmyndigheten att planerade åtgärder i högre utsträckning skall samfinansieras med Lantmäteriverkets ordinarie verksamhet.

Statistiska centralbyrån

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 framgår att en stor och viktig del av krishanteringsarbetet utgörs av informationshantering. Statistiska centralbyrån har i egenskap av förvaltare av bland annat befolkningsregistret en viktig roll att spela i att tillhandahålla och tillgängliggöra information vid en kris.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 1,3 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Statistiska centralbyråns ansvarsområde. Detta är lägre än vad som äskats eftersom Krisberedskapsmyndigheten anser att kontinuitetsplanering skall göras inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet och således inte belasta anslaget 6: 5 Civilt försvar. I övrigt överensstämmer planerade åtgärder med intentionerna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning.

Styrelsen för psykologiskt försvar

Av Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 framgår att en stor och viktig del av krishanteringsarbetet utgörs av informationshantering. Informationsfrågorna består dels av information inom och mellan myndigheter och andra aktörer, dels av information utåt till allmänhet och medier. Styrelsen för psykologiskt försvar har inom ramen för samhällets krisberedskap ett särskilt ansvar för mediernas beredskap.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 1 mnkr avsätts för Styrelsens för psykologiskt försvar beredskapsverksamhet. Medel tilldelas Styrelsen för psykologiskt försvar för att genomföra omvärldsanalys och studier inom området medieberedskap i enlighet med förutsättningarna i planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005. Krisbered-

skapsmyndigheten bedömer att den studie som Styrelsen för psykologiskt försvar föreslagit i samband med arbetet med planeringsunderlaget inte är förenlig med myndighetens uppgift inom samverkansområdet. Krisberedskapsmyndigheten kommer därför under år 2004 att initiera en diskussion med Styrelsen för psykologiskt försvar och Försvarsdepartementet om Styrelsens studieverksamhet. Dessa diskussioner bör leda fram till en överenskommelse som i detalj reglerar vilken omvärldsanalys som Styrelsen för psykologiskt försvar skall bedriva under 2005.

8.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstildelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna i första hand bör öka inom Krisberedskapsmyndighetens ansvarsområde vad gäller omvärldsanalys och åtgärder för att förstärka den tekniska ledningsförmågan vid länsstyrelserna.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade åtgärderna för att förstärka koncerninformationssystemet Hermes inom Ekonomistyrningsverkets ansvarsområde. Vid omfattande ekonomiska neddragningar måste även Krisberedskapsmyndighetens planerade satsning på forskning begränsas, liksom investeringarna i anslutningar till FTN.

8.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Ekonomistyrningsverket

Under åtgärdskategorierna *utveckling och utredning* samt *kapital och räntekostnader* planerar Ekonomistyrningsverket för fortsatt drift av koncerninformationssystemet Hermes. Systemet utnyttjas dels av Regeringskansliet för budgetering och uppföljning, dels av Ekonomistyrningsverket för att samla in och behandla utfallsdata från samtliga myndigheter. Förvaltning och vidareutveckling har uppdragits åt Ekonomistyrningsverket, men Finansdepartementets budgetavdelning är systemägare till de systemdelar som används inom Regeringskansliet. De åtgärder som skall genomföras är dels fortsatt utredning och utveckling, dels dubbleringar av datorinstallationerna, sedan påbörjade utredningar färdigställts. Kostnaderna för utredning och utveckling uppgår till 0,15 mnkr och för dubblering av datorinstallationerna uppgår till 0,4 mnkr.

Åtgärdskategori *samverkan och information* innefattar samverkan till en kostnad av 0,1 mnkr.

Krisberedskapsmyndigheten

Inom åtgärdskategori *investeringar* planerar Krisberedskapsmyndigheten att genomföra investeringar i signalskyddsutrustningar, FTN-anslutningar och förbättringar vid de regionala ledningsplatserna till en kostnad av 21,8 mnkr. Detta avser till exempel el- och teleförbindelser till och från länsstyrelserna och utbyggnad av reservkraft.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* innehåller det administrativa ansvaret för Civilpliktsrådet som Krisberedskapsmyndigheten har tilldelats från och med år 2004. Kostnaderna för rådet beräknas uppgå till 2,55 mnkr/år, inklusive förmånskostnader. Därutöver har Krisberedskapsmyndigheten kostnader för PLIS (Pliktverket) och auditörer som beräknas uppgå till 2,4 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten avser vidare att vidmakthålla den tekniska ledningsförmågan vid de regionala ledningsplatserna till en kostnad av 18,23 mnkr. Utöver detta beräknas kostnaden för drift och underhåll för signalskydds-materiel och signalskyddsnycklar uppgå till 4,2 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *forskning* planerar Krisberedskapsmyndigheten bedriva forskning i syfte att skapa en sektorsövergripande överblick på både kort och lång sikt. I detta arbete ingår att identifiera, förstå och bidra till utvecklingen av kunskap om sådana händelser, omständigheter och trender som har betydelse för utvecklingen av krisberedskapen. Det kan röra sig om hot, risker och sårbarheter som uppstår i samhället som en följd av den tekniska, ekonomiska, politiska och sociala utvecklingen och som inte är av sektorsspecifik karaktär. Krisberedskapsmyndigheten skall i aktiv samverkan med olika aktörer i krishanteringssystemet och i näringslivet identifiera behov av underlag samt sprida detta till berörda aktörer. Kostnaden för detta uppgår till ca 60 mnkr, inklusive medel för beredning av forskningsfrågor, spridning av resultaten, utveckling och konferenser/seminarier.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser bland annat utveckling av metodik för kriskommunikation och risk- och sårbarhetsanalyser samt stöd till de olika aktörerna i krishanteringssystemet vilket inkluderar att utveckla en internationell dimension i arbetet. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 8 mnkr. Åtgärds-kategorin innehåller vidare omvärldsanalyser samt genomförandet av två fördjupade genomgångar (utvärderingar). Den totala kostnaden för detta beräknas uppgå ca 4 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten planerar även att genomföra utredningsarbete inför Krisberedskapspropositionen 2005 vilket beräknas kosta ca 0,5 mnkr. Krisberedskapsmyndighetens expertstöd för utveckling av tekniskt ledningsstöd vid centrala myndigheter beräknas kosta 0,5 mnkr. Förutom att vidmakthålla den tekniska ledningsförmågan vid de regionala ledningsplatserna planerar Krisberedskapsmyndigheten att genomföra utveckling samt prov och försök vid dessa. Kostnaden för utvecklingen beräknas uppgå till 1,4 mnkr. Vidare planerar Krisberedskapsmyndigheten att bedriva utvecklings- och utredningsverksamhet såsom omvärldsbevakning etc. inom området telesäkerhet inklusive signalskydd för 6,2 mnkr/år.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* innefattar övergripande planering och uppföljning av krishanteringsfrågor. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten avser även att fortsätta utveckla planeringsprocessen. I detta arbete ingår bland annat att inarbeta resultaten av genomförda risk- och sårbarhetsanalyser och myndighetens forsknings- och omvärldsanalyser i planeringsprocessen. Kostnaden för att samordna planeringen av åtgärder som stärker förmågan när det gäller krishantering och civilt försvar beräknas uppgå till 5,65 mnkr. Detta är en höjning jämfört med tidigare år, främst beroende på ökade konsultkostnader för morfologiska studier (risk- och sårbarhetsanalyser).

I åtgärds-kategorin *utbildning och övning* ingår fortsatt arbete med utbildningar och övningar i krishantering. Detta avser både utbildningar och övningar i egen regi, lämnat stöd till andra organisationer och köpta utbildningsplatser vid till exempel Försvarshögskolan. Under 2005 kommer Krisberedskapsmyndigheten inte att genomföra någon egen större övning då mycket tid kommer att läggas på övningen Barents Rescue som genomförs i Norge 2005. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 23,44 mnkr. I samma åtgärds-kategori ingår även utbildnings- och övningsverksamhet för regionala företrädare inom området telesäkerhet inklusive signalskydd till en kostnad av 1,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *samverkan och information* innefattar samverkan med trossamfundet till en kostnad av 0,5 mnkr (inklusive kostnader för trossamfundsrad) samt med frivilliga försvarsorganisationer till en kostnad av 0,5 mnkr/år. I samma åtgärds-kategori ingår även övergripande samordning och utveckling av NBC-verksamheten, utvecklingsuppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut och Skyddscentrum inom NBC-området samt kostnader för NBC-rådet. Kostnaden för dessa verksamheter beräknas uppgå till 5,17 mnkr. När det gäller krishanteringsfrågor planerar Krisberedskapsmyndigheten att kunna lämna stöd till olika aktörer vid en händelse och en konferens för aktörer i krishanteringssystemet avses genomföras 2005. Kostnaderna för dessa åtgärder uppgår till 2,7 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten avser fortsätta utveckla samverkan med näringslivet och kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 mnkr inklusive kostnader för ett näringslivsråd. Krisberedskapsmyndigheten planerar att genomföra vissa externa kontakter, inriktningsarbete rörande planeringsprocessen, samverkan med försvarsmakten och internationella frågor såsom EU-frågor och samverkan med Nato/PFF. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,92 mnkr. Krisberedskapsmyndigheten avser även samordna den regionala signalskyddsverksamheten till en kostnad av 1,9 mnkr. Myndighetens arbete med myndighetsgemensam krisberedskapsinformation beräknas uppgå till 0,35 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *bidrag och ersättningar* planerar Krisberedskapsmyndigheten att lämna 25,5 mnkr i bidrag till kommunerna för att stärka den lokala tekniska ledningsförmågan. Stödet vänder sig till kommunernas ledning och delfinansieras enligt beslut. Beslutet förbereds av en beredningsgrupp med externa deltagare. Krisberedskapsmyndigheten avser också att lämna 0,75 mnkr i bidrag till området totalförsvarsinformation. Idag består huvuddelen av denna kostnad av bidrag till ungdomsprojektet "Lumpen" och till hemsidan totalforsvaret.se.

Krisberedskapsmyndigheten skall sammanhålla övriga myndigheters uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna inom verksamhetsområdena civilt försvar och svåra påfrestningar på samhället i fred. Krisberedskapsmyndigheten avser bibehålla tidigare års nivå om 62,7 mnkr i bidrag till de frivilliga försvarsorganisationerna. Enligt regleringsbrevet för 2004 skall Krisberedskapsmyndigheten också fortsätta att samordna projekt som de frivilliga försvarsorganisationerna genomför i länder i östra Europa. Vilka länder som stöd skall lämnas till kan komma att förändras, bland annat beroende av att några är blivande EU- och Natomedlemsländer. Krisberedskapsmyndigheten planerar att lämna 3,25 mnkr i bidrag till denna verksamhet samt 0,35 mnkr i utbildningsstöd till Baltic Defence College (se vidare kapitel 11).

GotSam

Försöksverksamheten i projektet GotSam tilldelas 7 mnkr. Storleken på beloppet till GotSam är dock osäkert då projektet är fördröjt och det fortfarande finns flera oklarheter, till exempel lokalisering för försöksverksamheten. Krisberedskapsmyndigheten har i ett särskilt regleringsbrevsuppdrag påpekat att det erfordras en översyn av ekonomi och tidplan för försöksverksamheten.

Kommunerna

Krisberedskapsmyndigheten planerar att avsätta 200 mnkr för ersättningar till kommunerna. Under 2003 slutfördes förhandlingarna mellan Krisberedskapsmyndigheten och Svenska Kommunförbundet (i enlighet med ett regeringsuppdrag) om förutsättningar och nivåer för den ersättning som skall utbetalas till kommunerna för planering av verksamhet vid höjd beredskap och svåra påfrestningar på samhället i fred. Förhandlingarna ledde till att man i stort var överens om den verksamhet som kommunerna skall ansvara för och om hur fördelningen av ersättningarna skall hanteras. Man blev dock inte överens om totalbeloppet. Angivet belopp är här, i avvaktan på att förhandlingarna avslutas, det som diskuterades vid rapporteringen av ovan nämnda regeringsuppdrag hösten 2003.

Länsstyrelserna

Krisberedskapsmyndigheten avser vidare att lämna 40 mnkr i bidrag till länsstyrelserna för att stärka krishanteringsförmågan på regional nivå. För att utveckla en funktion med vakthavande beslutsfattare föreslås sammanlagt 5,7 mnkr per år och för möjligheten att anlita konsult hjälp/projektanställningar föreslås 15,75 mnkr per år. Utöver detta skall medlen bland annat användas till att bedriva verksamhet såsom att utveckla samverkansformer, genomföra utbildnings- och övningsverksamhet, lämna stöd till kommunerna i deras roll i krishanteringsystemet, risk- och sårbarhetsanalysarbete samt vidta förberedelser för samverkan över länsgränserna i en krissituation. Denna verksamhet beräknas till 18,55 mnkr per år (se vidare kapitel 10).

Lantmäteriverket

Under åtgärds kategorin *forskning* planerar Lantmäteriet att studera ett antal krissituationer, metodik för urval av relevant information samt användning av information i visualiserings- och positioneringsverktyg. Den totala kostnaden är beräknad till 1 mnkr.

Åtgärds kategorin *utveckling och utredning* avser en utredning av det civila försvarets behov av geografisk information som påbörjas under 2004. Kostnaden för detta är beräknad till 0,2 mnkr. Försvarsmakten satsar för närvarande stora resurser på att utveckla ett nätverksbaserat försvar. Geografisk information är en grund i systemet. Därför har Lantmäteriet som mål att utveckla ett närmare samarbete främst inom delprojekten Ledsyst M och Ledsyst T. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr. En utredning om konsekvenser ur sekretessynpunkt av när geografisk information samkörs med annan samhällsinformation har påbörjats under 2004. Lantmäteriet planerar att under 2005 göra fördjupade studier och lämna förslag till åtgärder med berörda samverkans-

ansvariga myndigheter med ansvar för lägesbunden och lägesrelaterad information samt tillsammans med ansvariga för sekretes tillsyn. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr. Utredningen "Reservrutiner" hanterar tillgängligheten av samhällsviktiga system för fastighets- och landskapsinformation. Lantmäteriverket planerar att utvidga utredningen under 2005 till att även innefatta reservrutiner för nya samhällsviktiga funktioner inom sektorn geografisk information. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,25 mnkr. Lantmäteriverkets utredning "Om huvudkontoret i Gävle blir utslaget" syftar till att utvärdera hur viss samhällsviktig verksamhet skall kunna fortgå. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Lantmäteriet att tillsammans med övriga myndigheter inom sektorn geografisk information fortsätta med de under 2004 påbörjade utbildningsinsatserna vad gäller lägesbunden information och geografisk informationsteknik. Målet är att skapa kunskap om hur lägesbunden information och geografisk informationsteknik kan ge gemensam lägesbild och gemensam lägesuppfattning. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr. Lantmäteriet planerar att i lämpliga delar fortsätta att utveckla och utnyttja framtaget övningskoncept för sektorn geografisk information för att stärka samhällets krishanteringsförmåga. Kostnaden är beräknad till 0,3 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *samverkan och information* avser Lantmäteriet bedriva samverkan inom sektorn geografisk information. Exempel på åtgärder är ersättning till myndigheter och organisationer som inte har medel för krishanteringsverksamhet inom sektorn geografisk information, utbildning, mindre utredningar, vissa kostnader för gemensam webbportal samt kostnader i samband med möten, mässor, övningar som initieras inom sektorssamverkan. Samverkansersättningen beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avser bland annat deltagande i konferenser, seminarier och övningar för att fortsatt kunna följa och medverka i det internationella arbetet vad gäller utveckling av geografisk information som krishanteringsstöd. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,25 mnkr. Samverkan i fråga om krishantering sker för närvarande i Interregprojektet Säkerhet och trygghet i Öresundsregionen där ett delprojekt är en övning enligt Kolinda-konceptet.

Statistiska centralbyrån

Under åtgärds-kategorin *investeringar* planerar Statistiska centralbyrån att genomföra de investeringar som krävs utifrån de brister som framkommit vid den risk- och sårbarhetsanalys som genomförts under 2003. En rapport har lämnats i januari 2004. Kostnaderna för detta beräknas uppgå till 1 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* avser Statistiska centralbyrån att genomföra en djupare uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysen. För en sådan uppföljning kommer konsult hjälp att krävas. Kostnaderna för detta uppgår till 0,2 mnkr. Under åtgärds-kategorin *samverkan och information* avser Statistiska centralbyrån att delta i arbetet i samverkansområdet och kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,1 mnkr.

Statistiska centralbyrån avser under 2004 att se över vilka uppgifter man har inom samverkansområdet. Om behovet av statistik och prognoser och konsekvenserna av detta behöver utredas kommer det att göras 2005. Medel för detta kommer då att behövas eftersom det har stor betydelse för Statistiska centralbyråns roll som samverkansmyndighet. I sådant fall planerar Statistiska centralbyrån att omfördela beviljade medel.

Styrelsen för psykologiskt försvar

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* innefattar omvärldsanalys och studier inom området medieberedskap till en kostnad av 1 mnkr. Under år 2004 kommer Krisberedskapsmyndigheten att initiera en diskussion med Styrelsen för psykologiskt försvar och Försvarsdepartementet om Styrelsens studieverksamhet. Dessa diskussioner bör leda fram till en överenskommelse som i detalj reglerar vilken omvärldsanalys som Styrelsen för psykologiskt försvar skall bedriva under 2005.

8.6 Förslag till bemyndigande

Tabell 8.3 Förslag till bemyndigande för samverkansområdet 2005, tkr

	2003	2004	2005	2006	2007-
Åtgärd:	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Telesäkerhetsåtgärder inkl FTN, KBM					
Utestående förpliktelser vid årets början	8 500	6 077	0	5 000	0
Under året nya förpliktelser	6 077	0	5 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	8 500	6 077	0	5 000	0
Utestående förpliktelser vid årets slut	6 077	0	5 000	0	0
Föreslagen bemyndiganderam			5 000		
	2003	2004	2005	2006	2007-
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Kommunala ledningsplatser, KBM					
Utestående förpliktelser vid årets början	0	7 962	0	20 000	3 000
Under året nya förpliktelser	7 962	0	20 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	0	7 962	0	17 000	3 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	7 962	0	20 000	3 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			20 000		

	2003	2004	2005	2006	2007-
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Totalt för samverkansområdet					
Utestående förpliktelser vid årets början	8 500	14 039	0	25 000	3 000
Under året nya förpliktelser	14 039	0	25 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	8 500	14 039	0	22 000	3 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	14 039	0	25 000	3 000	0
Föreslagen bemyndiganderam			25 000		

Krisberedskapsmyndigheten behöver bemyndiganden till åtgärder för att förbättra telesäkerhet och för bidrag till investeringar i kommunala ledningsplatser.

8.7 Förslag till investeringsplan

Tabell 8.4 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

	Total	Anskaffat	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
Åtgärd	kostnad	t.o.m. 2003	2 004	2 005	2 006	2007-
<i>Krisberedskapsmyndigheten:</i>						
Telesäkerhet	206 003	114 203	24 900	21 800	23 300	21 800
<i>Statistiska centralbyrån:</i>						
Robusthetsåtgärder	2 500	0	0	1 000	1 000	500
Summa investeringar	208 503	114 203	24 900	22 800	24 300	22 300
Finansieringsform						
lån	0					
försäljningsinkomster	0					
bidrag/anslag	208 503	114 203	24 900	22 800	24 300	22 300
egna medel	0					
övrigt	0					
Summa finansiering	208 503	114 203	24 900	22 800	24 300	22 300

Planerade investeringar inom samverkansområdet omfattar telesäkerhetsåtgärder och åtgärder för att förbättra förmågan att tillhandahålla information vid störningar i ordinarie el- och teleförbindelser. Investeringarna finansieras fullt ut genom anslag.

9 Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård

9.1 Krisberedskapsmyndighetens förslag till fördelning av medel till samverkansområdet

Verksamheten skall bedrivas så att skydds-, räddnings-, och sjukvårdsinsatser snabbt kan genomföras lokalt, regionalt och nationellt för att minska konsekvenserna för liv, egendom och i miljö vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid ett väpnat angrepp. Förberedelser skall vidtas för att ta emot ett större antal skydds- och vårdbehövande från katastrof- eller krigsområden i andra länder.

Tabell 8.1 Förslag till fördelning av medel till samverkansområdet 2005, tkr

Samverkansområde	Förslag
Skydd, undsättning och vård	438 239

9.2 Anspråk och förslag per myndighet inom samverkansområdet

Tabell 9.2 Anspråk och förslag till fördelning av medel inom samverkansområdet 2005, tkr

Myndighet	Anspråk 2005	Förslag 2005
Luftfartsverket	6 050	2 050
Investeringar	250	250
Utveckling och utredning	4 500	500
Utbildning och övning	800	800
Internationell verksamhet	500	500
Migrationsverket	500	500
Samverkan och information	500	500
Rikspolisstyrelsen	38 800	27 800
Investeringar	3 200	2 500
Drift och underhåll	1 400	1 400
Utveckling och utredning	2 500	0
Planering och uppföljning	5 400	2 900
Utbildning och övning	25 300	21 000
Internationell verksamhet	1 000	0
Sjöfartsverket	603	600
Utbildning och övning	200	200
Internationell verksamhet	403	400

Socialstyrelsen	125 125	117 109
Investeringar i andras anläggningar	29 000	20 984
Drift och underhåll	23 500	23 500
Kapital- och räntekostnader	11 000	11 000
Avveckling och utförsäljning	3 000	3 000
Utveckling och utredning	7 750	7 750
Planering och uppföljning	9 800	9 800
Utbildning och övning	7 100	7 100
Samverkan och information	1 500	1 500
Bidrag och ersättningar	31 925	31 925
Internationell verksamhet	550	550
Statens räddningsverk	305 055	285 055
Investeringar	1 000	1 000
Drift och underhåll	24 150	24 150
Kapital- och räntekostnader	63 400	63 400
Avveckling och utförsäljning	12 800	800
Forskning	1 000	1 000
Utveckling och utredning	24 020	24 020
Planering och uppföljning	10 610	10 610
Utbildning och övning	52 500	51 500
Samverkan och information	4 275	4 275
Bidrag och ersättningar	103 800	96 800
Internationell verksamhet	7 500	7 500
Statens strålskyddsinstitut	6 050	5 050
Investeringar	2 600	2 600
Drift och underhåll	800	800
Utveckling och utredning	200	200
Samverkan och information	1 000	0
Utbildning och övning	1 450	1 450
Tullverket	75	75
Samverkan och information	75	75
Totalt samverkansområde Skydd, undsättning och vård	482 258	438 239

9.3 Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet 2005

Luftfartsverket

Planerna på att upprätta en alternativ ledningscentral överensstämmer med förutsättningarna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning som anger att reservalternativ för ordinarie el- och telekommunikationer skall finnas. Samverkansutbildning är viktig för att stärka krishanteringsförmågan och för att öka samverkan med andra myndigheter och med näringslivet. Den internationella verksamheten är också prioriterad. Luftfartsverket har även äskat medel för att skapa mörkerförmåga hos ambulanshelikoptrar. Krisberedskapsmyndigheten anser i nuläget att den planerade investeringen i mörkerförmåga inte bör finansieras genom anslag 6:5 Civilt försvar. Krisberedskapsmyndigheten föreslår mot bakgrund av nuvarande underlag att mörkerförmåga förs in som ett krav vid kommande upphandling av tjänsten ambulanshelikoptrar. Krisberedskapsmyndigheten har dock för avsikt att föra en fördjupad diskussion med Luftfartsverket avseende mörkerförmågan i samband med Luftfartsverkets utredning om en samordnad helikopterberedskap för samhället vid svåra påfrestningar som genomförs under 2004.

Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel om 2 mnkr avsätts för Luftfartsverkets beredskapsverksamhet inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård.

Migrationsverket

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges att det är viktigt att etablera samverkan med kommuner, landsting och näringslivet. Krisberedskapsmyndigheten anser att de samverkanskonferenser som planeras är väl motiverade och överensstämmer med skrivningarna i planeringsinriktningen om att det är prioriterat att etablera samverkan med kommuner och landsting. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 0,5 mnkr avsätts för Migrationsverkets beredskapsverksamhet.

Rikspolisstyrelsen

Insatser för att stärka polisens ledningsförmåga och insatsförmåga prioriteras högt i planeringsinriktningen. Krisberedskapsmyndigheten anser att planerade satsningar på polisens övningsverksamhet samt den särskilda beredskapspolisen ligger i linje med detta. Krisberedskapsmyndigheten har i samband med genomförandet av arbetet med regeringsuppdraget rörande typsituationer och omvärldsexempel konstaterat att det finns ett stort behov av bevakningsresurser även vid fredstida påfrestningar. Polisens ordinarie personalresurser bedöms vara otillräckliga.

Däremot anser Krisberedskapsmyndigheten att satsningen på "IT-polisiär" verksamhet inte i nuläget skall finansieras från anslaget 6:5 Civilt försvar. De satsningar som staten gör inom informationssäkerhetsområdet utreds för närvarande i Utredningen om informationssäkerheten i samhället (Fö 2002:06). Krisberedskapsmyndigheten finner förslaget intressant men anser att i avvaktan på resultatet av utredningen bör vidare satsningar på området anstå. Krisberedskapsmyndigheten föreslår att medel om 27,8 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom polisområdet. Krisberedskapsmyndigheten tvingas på grund av brist på ekonomiska medel föreslå en viss ambitionssänkning.

Sjöfartsverket

Den tilläggsutbildning som läggs till den ordinarie OSC-utbildningen (On Scene Coordinator) kommer att öka Sjöfartsverkets förmåga att agera vid svåra påfrestningar. Den internationella verksamheten är också prioriterad i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 0,6 mnkr avsätts för Sjöfartsverkets beredskapsverksamhet.

Socialstyrelsen

Att vidareutveckla el-, värme- och vattenförsörjningen vid akutsjukhusen är prioriterat enligt planeringsinriktningen, varför medel bör avsättas för reservanordningar. Investeringar, vidareutveckling och drift av IS Swede bör fortsätta då det är prioriterat att fortsätta utveckla radiokommunikationsutrustningen i sjuktransportfordon. Planeringsinriktningen påtalar också behovet av att vidmakthålla en viss handlingsfrihet att hantera konsekvenserna av ett begränsat väpnat angrepp, varför Socialstyrelsen behöver medel för drift av beredskapslager. Då landstingens katastrofmedicinska beredskap är viktig prioriteras centrala och regionala kurser i katastrofmedicin samt bidrag till kunskapscentra.

Krisberedskapsmyndigheten anser däremot att satsningar på ledningsstöd för närvarande bör hållas på en låg nivå eftersom Krisberedskapsmyndigheten under år 2004 kommer att göra en analys över behovet av tekniskt ledningsstöd. I sitt remissyttrande framhåller Socialstyrelsen att det finns behov av att stödja en förbättring av den tekniska ledningssäkerheten hos landstingen. Socialstyrelsen motsätter sig därför en nedprioritering av detta. Risk- och sårbarhetsanalyser inom landstingen är en mycket prioriterad verksamhet. Även övriga projekt bedöms ligga i linje med intentionerna i planeringsinriktningen. På grund av brist på ekonomiska medel föreslår dock Krisberedskapsmyndigheten att ambitionsnivån sänks något på vissa projekt. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 117,1 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Statens räddningsverk

Enligt Krisberedskapsmyndighetens utredning Framtida inriktning av befolkningsskyddet (KBM dnr 0135/2003) bör åtgärder för fysiskt skydd ligga på ungefär samma nivå som åren innan. Den gemensamma ledningsförmågan bör utvecklas, varför satsningar på ledning och samband är prioriterade. Räddningsverket skall verka för att kommunerna under höjd beredskap kan utföra krigsräddningstjänst, varför utbildning av civilpliktiga räddningsmän och ammunitionsröjare fortsätter.

Krisberedskapsmyndigheten anser, i enlighet med tidigare planeringsunderlag, att avvecklingskostnader för civilpliktsutbildning inte skall belasta anslag 6:5 Civilt försvar. Statens räddningsverk anmäler i sitt remissyttrande en avvikande mening. De anser att kvarvarande kostnader för personal och lokaler till följd av minskad civilpliktsutbildning skall finansieras av anslag 6:5 Civilt försvar. I Planeringsinriktningen för samhällets krisberedskap 2005 anges att ambitionen vad gäller utbyggnad av räddningscentraler bör vara begränsad. Krisberedskapsmyndigheten anser därför att ambitionsnivån bör

sänkas jämfört med tidigare år. Räddningsverket anser inte att ambitionsnivån för räddningscentraler skall sänkas, då detta är en viktig del i utvecklingen av ledningsförmåga. Den extra utbildning för civilpliktiga som krävs för att de skall kunna arbeta som deltidsbrandmän bör enligt Krisberedskapsmyndigheten inte belasta anslaget, eftersom det avser en förbättring av basförmågan. I sitt remissyttrande menar Statens räddningsverk att medel för en modifierad utbildning för civilpliktiga räddningsmän till följd av att brandmannautbildningen förändrats, bör beviljas för att dessa skall kunna utgöra en förstärkningsresurs under höjd beredskap.

I övrigt anser Krisberedskapsmyndigheten att Räddningsverkets anspråk överensstämmer med Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 285,1 mnkr avsätts för beredskapsverksamhet inom Statens räddningsverks ansvarsområde.

Statens strålskyddsinstitut

Det är viktigt att nödvändig teknisk utrustning finns snabbt tillgänglig, samt att utbildnings- och övningsinsatser genomförs. Statens strålskyddsinstitut planerar bland annat att under år 2005 investera i olika typer av mätsystem samt genomföra utbildningar.

Krisberedskapsmyndigheten anser att planerad verksamhet är väl motiverad och relevant samt överensstämmer med intentionerna i Krisberedskapsmyndighetens planeringsinriktning. Krisberedskapsmyndigheten anser dock att de kostnader Statens strålskyddsinstitut anmält för samverkan kan tillgodoses genom den ersättning myndigheten tilldelas inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att 5 mnkr avsätts för beredskapsåtgärder inom Statens strålskyddsinstitutets ansvarsområde.

Tullverket

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att 0,075 mnkr avsätts för Tullverkets beredskapsverksamhet för samverkanskostnader.

9.4 Prioritering inom samverkansområdet vid ökad eller minskad medelstilldelning

I det fall ytterligare ekonomiska medel kan tillföras samverkansområdet utöver vad Krisberedskapsmyndigheten föreslagit ovan, är det Krisberedskapsmyndighetens mening att satsningarna i första hand bör öka inom Rikspolisstyrelsens ansvarsområde i syfte att öka lednings- och insatsförmågan inom polisen.

I det fall regeringen väljer att inte avsätta ekonomiska medel i den omfattning som Krisberedskapsmyndigheten har föreslagit ovan, bör minskningen i första hand drabba de planerade åtgärderna inom Socialstyrelsens och Statens räddningsverks ansvarsområdena vad gäller satsningar på ledningsplatser utanför de geografiskt prioriterade områdena. Vid en omfattande ekonomisk neddragning bör en minskad ambitionsnivå för materielinköp för väpnat angrepp till den kommunala räddningstjänsten gälla.

9.5 Planerade beredskapsåtgärder 2005 enligt Krisberedskapsmyndighetens förslag

Luftfartsverket

Åtgärds-kategorin *investeringar* avser projektering och genomförande av alternativ lokaliserings för Aeronautical Rescue Co-ordination Centre (ARCC), d.v.s. flygräddningscentralen, vid svår påfrestning och höjd beredskap. Luftfartsverket kommer under 2004 att utreda en alternativ lokaliserings för ARCC vid höjd beredskap och projekteringen av den alternativa lokaliseringsen är ett följdprojekt till utredningen. Ambitionen är att tillskapa flyttbar utrustning som kan användas vid den alternativa lokaliseringsen enligt den kommande utredningsens förslag. Kostnaden för åtgärderna beräknas uppgå till 0,25 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* innefattar framtagandet av en implemteringsplan för helikopterberedskapen. Bakgrunden är att Krisberedskapsmyndigheten i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004* föreslagit att Luftfartsverket utreder en samordnad helikopterberedskap för samhället vid svåra påfrestningar. En samordnad helikopterberedskap kommer att väsentligt stärka förmågan för samhället vid extrema händelser som annars riskerar att ge allvarliga och långtgående konsekvenser. Kostnaden för åtgärden beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Luftfartsverket att genomföra samverkansutbildningar och övningar för flygande räddningsenheter från olika myndigheter för att kunna säkerställa effektiviteten och säkerheten vid evakueringar under extrema händelser och svåra påfrestningar på samhället i fred eller höjd beredskap. De flygande enheterna måste kunna utföra en effektiv samordningsinsats samtidigt som en hög flygsäkerhet måste bibehållas. För att utföra samordningsbehovet måste myndigheterna tillsammans utveckla ett väl fungerande samordningssystem. Flygande räddningsenheter finns idag förutom hos Försvarsmakten även vid Kustbevakningen, polisen samt knutna till civila myndigheter. Kostnaden för åtgärderna beräknas uppgå till 0,8 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell samverkan* innefattar dels medverkan i Natos samverkansövning Bright Eye, dels vidareutveckling av kompetens för internationell förmåga. Verksamheten inom Natos samverkansövning Bright Eye bidrar till fred och säkerhet i vår omvärld. Luftfartsverket har behov av en närmare samverkan med de baltiska staterna vilket blir möjligt genom de baltiska staternas inträde i Nato. Luftfartsverket avser även delta i internationella möten som syftar till samverkansområdets målsättning att förbättra samhällets förmåga till att hantera svåra påfrestningar. Kostnaden för åtgärderna beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Migrationsverket

Under åtgärds-kategorin *samverkan och information* planerar Migrationsverket att genomföra samverkanskonferenser på regional nivå. För att utveckla samverkan på både regional och lokal nivå avser Migrationsverket anordna fem regionala konferenser med maximalt 30 deltagare per tillfälle från länsstyrelser, kommuner, landsting, polis och Migrationsverket. Syftet med konferenserna är att diskutera frågor inom Migrationsverkets område. Kostnaden för konferenserna beräknas uppgå till 0,5 mnkr.

Rikspolisstyrelsen

Under åtgärds-kategorin *investeringar* avser Rikspolisstyrelsen att under verksamhets-året fortsätta komplettera och förnya utrustning för beredskapspolisen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 2,5 mnkr. I det angivna beloppet ingår kostnader för anskaffning av uniformer och viss personlig utrustning. Det ingår även kostnader för resterande anskaffning av gruppinternt samband i form av handradiostationer som inte kunnat omfattas av inköpen under 2004.

Utöver detta anmäler Rikspolisstyrelsen att det kan komma att uppstå behov av ytterligare investeringar på grund av exempelvis förändringar i användningen av den särskilda beredskapspolisen.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* omfattar data och telefonikostnader, leasingkostnad för fordon, driftkostnader för fordon samt förrådshyra, förrådshållning och administrativa kostnader. Dessutom har kostnader för transport av utrustning till utbildningsplatser m.m. inberäknats. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1,4 mnkr.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* avser förvaltning av den särskilda beredskapspolisen vilket innebär verksamhet i form av utarbetande av handlingsplaner för framtida verksamhet, samt uppföljning och översyn av genomförd verksamhet. Administrationen av utbildningsverksamheten över året, mål- och resultatstyrning, medverkan i Försvarsmaktens planeringsarbete är några exempel på verksamhet som också ingår i åtgärds-kategorin. Kostnaden för åtgärderna beräknas uppgå till 2,9 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Rikspolisstyrelsen att genomföra ledarskapsutbildning för yrkespoliser vilka uttagits som avdelningschef eller gruppchef för den särskilda beredskapspolisen. Antalet polismän som omfattas är ca 30. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,25 mnkr och består av instruktörskostnader, rese- och traktamentskostnader, mat och logi samt kostnader för framtagning av studiemateriel. Andra utbildningar som skall genomföras är grundutbildning för 20 yrkespoliser och ca 120 civilpliktiga beredskapspolismän. Utbildningens längd är 19 dagar och sammanlagda kostnaderna uppgår till 4,3 mnkr varav dagpenning för civilpliktig beredskapspolismän utgör ca 2 mnkr. Övriga kostnader utgörs av rese- och traktamentskostnader för polismän samt övriga utbildningsberoende kostnader såsom instruktörskostnader, lokalhyror, kost och logi samt leasingkostnader för fordon m.m. Repetitionsutbildning för 160 yrkespoliser och ca 800 civilpliktiga beredskapspoliser planeras också att genomföras. Utbildningens längd är 5 dagar. Kostnaden för detta beräknas uppgå till sammanlagt 9,45 mnkr. Inom Rikspolisstyrelsen pågår ett omfattande arbete med att utveckla polisens taktiska förmåga. I detta arbete ingår utvecklingen av en nationell förstärkningsorganisation som bland annat skall ge Polisen förmågan att med kort tid förbereda, planera och genomföra nationella insatser mot händelser under en svår påfrestning på samhället i fred. Denna förstärkningsorganisation är dessutom en förutsättning för att i ett pressat personalläge kunna verka effektivt under höjd beredskap. För denna förstärkningsorganisation krävs en kvalitetssäkrad utbildning för kommenderingschefer, stabschefer och polisinsatschefer. Utbildningen kommer att genomföras i samverkan

med Försvarsmakten och andra civila myndigheter och kommer bland annat innehålla delar om hur samhället fungerar i kris och hur effektiv resursallokering kan bedrivas. Det inledande utvecklingsarbetet beräknas vara avslutat under år 2004 och Rikspolisstyrelsen planerar att genomföra utbildningen under år 2005. Rikspolisstyrelsen har beräknat att kostnaderna för utbildningen uppgår till 3 mnkr.

Rikspolisstyrelsen planerar att under 2005 och framåt prioritera övningsverksamheten. Övningsverksamheten kommer, så långt det är möjligt, att genomföras utifrån de naturliga regionala samverkanskonstellationer som landets polismyndigheter informellt har format. Regionerna varierar mellan tre till sex polismyndigheter i storlek. Det är med dessa regioner som Rikspolisstyrelsen vill genomföra samverkansövningar med övriga myndigheter utifrån scenarion som bygger på svåra påfrestningar på samhället i fred. Kostnaden för övningarna beräknas uppgå till 4 mnkr.

Sjöfartsverket

Under åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Sjöfartsverket att genomföra en tilläggsutbildning för On Scene Co-ordinator (OSC) för ca 40 personer. I syfte att utveckla och fördjupa denna utbildning så att OSC skall kunna agera även vid svåra påfrestningar, såsom vid massflyktsituationer, terroristattacker mot fartyg och stöd till andra länder vid svåra olyckor till havs, avser Sjöfartsverket att i samarbete med bland annat SAS, ta fram ett särskilt utbildningsprogram som ett komplement till det nuvarande kursinnehållet i OSC-kursen. Merkostnaden för denna tilläggsutbildning beräknas uppgå till 0,2 mnkr.

Åtgärds kategorin *internationell verksamhet* avser medverkan i den internationella Nato-sponsrade flyg- och sjöräddningsövningen Bright Eye. I och med vissa Östersjöländers inträde i Nato, kommer "Bright-Eye konceptet" att införas i Östersjöregionen och ersätta den nuvarande PFF-övningen Baltic Eye. Sjöfartsverket har därför behov av att utveckla ett närmare samarbete med Östersjöstaterna vilket bidrar till en ökad internationell förmåga. Kostnaderna för denna åtgärd beräknas uppgå till 0,3 mnkr. Utöver detta planerar Sjöfartsverket även att delta i PFF/PBOS (Planning Board for Ocean Shipping) och kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,1 mnkr.

Socialstyrelsen

Åtgärds kategorin *investeringar* innefattar investeringar i andras anläggningar. Socialstyrelsen avser att lämna bidrag till landsting för investeringar avseende reservel, -värme och -vatten. Beloppet beräknas dels på redan gjorda utfästelser avseende två landsting, dels på kända behov från ett antal landsting. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 15 mnkr. Utifrån de utredningar som genomförts under 2003 inom två pilotlandsting planerar Socialstyrelsen att förbättra ledningssäkerheten vid ledningsplatser på landstingsnivå. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 2,984 mnkr. Socialstyrelsen avser vidare att ge bidrag till landstingen avseende installation av Swede-anpassad kommunikationsutrustning i ambulanser. Under 2005 beräknas kostnaden för detta att uppgå till 3 mnkr.

Åtgärds kategorin *drift och underhåll* avser drift av beredskapslager. Kostnaderna uppgår

till 14,5 mnkr och är beroende av beredskapslagrens storlek och omfattning samt bundna genom avtal respektive lån för investeringar. Socialstyrelsen är central systemägare av informationssystemet Swede och i åtgärds-kategorin ingår även drift och förvaltning av detta system. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 9 mnkr.

Till åtgärds-kategorin *kapital- och räntekostnader* räknas kostnader som är knutna till lån för investeringar och bundna till beslut gällande räntenivåer. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 11 mnkr.

Åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* avser ytterligare reducering av beredskapslagren efter utredning och nytt försvarsbeslut. Inkomster från möjlig försäljning beräknas inte täcka den totala kostnaden för reducering. Differensen beräknas uppgå till 3 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* planerar Socialstyrelsen att fortsätta implementera och eventuellt vidareutveckla risk- och sårbarhetsanalyserna hos landstingen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr. Vidare planerar Socialstyrelsen att fortsätta arbetet inom KAMEDO, det vill säga erfarenhetsåtervinning från inträffade katastrofer i hela världen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,75 mnkr. Fortsatt satsning på Svenska Nationella Ambulansflyget samt åtgärder för att förbättra luft- och vattenburna sjuktransporter vid allvarliga händelser sker. Utveckling av system för beräkning av behov av sjukvårdsförnödenheter planeras också. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 mnkr. Socialstyrelsen planerar även att genomföra en utredning av ytterligare reducering av beredskapslagren efter nytt försvarsbeslut samt utredningar inför nya investeringar för svåra påfrestningar på samhället i fred. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 mnkr. Vidareutveckling och implementering av informationssystemet Swede i samtliga landsting samt hos Försvarsmakten planeras till en kostnad av 4,5 mnkr.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* innefattar utveckling och drift av INTEGER-registret hos Pliktverket samt en årlig konferens för INTEGER-ansvariga vid landstingen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 3,5 mnkr. Inom samma åtgärds-kategori avser Socialstyrelsen vidare att ta fram underlag avseende anpassning, arbetet med planeringsunderlag och arbete inom samverkansområdena. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,5 mnkr. Fortsatt arbete för utveckling av funktionssäkerheten hos landstingen, stödåtgärder och framtagning av riktlinjer etc. samt utveckling och underhåll av resursdatabas beräknas uppgå till 3,5 mnkr. Ytterligare åtgärder är implementering av föreskrifter, allmänna råd och riktlinjer för katastrofmedicinsk beredskap, styrning av kunskapscentra samt tillsyn och utvärdering av bland annat katastrofmedicinsk beredskap. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1,1 mnkr. Socialstyrelsen avser fortsätta utveckla och följa upp kommunens beredskap inom socialtjänst och hälso- och sjukvård samt att följa upp Socialstyrelsens riktlinjer om socialtjänstens beredskap för särskilda händelser. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 0,5 mnkr respektive 0,5 mnkr. Fortsatt samordning av regional planering för samverkan med Försvarsmakten samt vidareutveckling av den regionala verksamheten planeras och beräknas kosta 0,1 mnkr. Framtagande av planeringsunderlag m.m. beräknas kosta 0,1 mnkr.

Under åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Socialstyrelsen att genomföra centrala utbildningar inom det katastrofmedicinska området i syfte att utbilda handledare för de regionala utbildningarna. Ungefär 400 personer beräknas delta och kostnaden för utbildningarna beräknas uppgå till 6,5 mnkr. Vidare planeras implementering av riktlinjer för utbildning, kvalitetsuppföljning av genomförd utbildning samt vidareutveckling av utbildningar för hälso- och sjukvården att genomföras till en kostnad av 0,4 mnkr. Socialstyrelsen avser medverka i planering och genomförande av regionala övningar regionalt samt kunskapsupbyggnad avseende beredskap inom socialtjänstområdet. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,1 mnkr respektive 0,1 mnkr.

Åtgärds-kategorin *samverkan och information* innefattar dels övergripande samverkan som möten och konferenser med externa samverkanspartners dels regional samverkan med landsting, Försvarmakten, länsstyrelser inklusive löner för handläggare överflyttade från Civilbefälhavarkansliet. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 0,3 mnkr respektive 1,2 mnkr.

Åtgärds-kategorin *bidrag och ersättning* avser bidrag till Kunskapscentrum katastrofmedicin (KCKM) samt Kunskapscentrum katastrofpsykiatri (KCKP) för deras insatser avseende forskning och omvärldsbevakning, deltagande i utbildningsinsatser etc. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 8,8 mnkr respektive 2,125 mnkr. Socialstyrelsen planerar också att lämna ersättning till landsting/motsvarande för upprätthållande av en katastrofmedicinsk beredskap, föranlett av ny lagstiftning, och kostnaden för detta beräknas uppgå till 6 mnkr. Socialstyrelsen avser lämna bidrag till landstingen för regionala utbildningsinsatser inom det katastrofmedicinska området. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 15 mnkr.

Åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* avser utveckling, deltagande i kurser, konferenser, workshops etc. inom det nordiska samt EU-samarbetet. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,4 mnkr. Vidare avses utveckling, deltagande i kurser, konferenser, workshops etc. inom WHO samt PFF. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,150 mnkr.

Statens räddningsverk

Åtgärds-kategorin *investeringar* avser sats- och reservdelar (direktavskrivs) i form av fortsatt anskaffning av påfyllningsutrustning till lyftkuddar. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 mnkr.

Åtgärds-kategorin *drift och underhåll* avser drift och underhåll av olika sambandssystem m.m. till en kostnad av 0,4 mnkr samt av olika varningssystem till en kostnad av 6,95 mnkr. Under åtgärds-kategorin redovisas också Statens räddningsverks materielhantering gentemot kommunerna (sköts av centrum för risk- och säkerhetsutbildning (CRS)). Kostnaderna uppgår till 10 mnkr och avses användas för bland annat uppföljning av materielhanteringen i kommunerna, råd/stöd och utbildning av kommunerna i materielhantering och materielredovisning, drift och underhåll av kvarvarande förråd samt hantering av övertagen försvarsmateriel. Åtgärds-kategorin innehåller även den verksamhet som bedrivs vid verkets centralförråd i Malmö. Kostnaderna uppgår till 5 mnkr. Statens rädd-

ningsverks centrala administration i Karlstad redovisar också de rena hyreskostnader som verket har för vissa privata förråd. Kostnaderna för detta beräknas uppgå till 1,8 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *kapital- och räntekostnader* planerar Statens räddningsverk att vidta ett antal åtgärder avseende utomhusvarning. Ett nytt manöversystem för styrning av utomhusvarningen håller på att införas. Det nya systemet medför dels väsentligt lägre driftskostnader än för tidigare system, dels möjlighet att snävare avgränsa varningen till enbart de områden som behöver varnas. Målet för varning av allmänheten är att hela befolkningen skall kunna varnas genom radio eller television. I områden med farlig verksamhet eller i områden med högsta eller hög prioritet skall dessutom varning utomhus kunna ske. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 18 mnkr. Beredskapsåtgärderna för de kommunala räddningstjänsterna i syfte att de skall kunna hantera ett begränsat angrepp omfattar förutom kompletterande materiel för att den kommunala räddningsskåren skall kunna genomföra räddningsinsatser i krigsmiljöer, även uppbyggnad av särskilda resurser för sanering och indikering (se SO Spridning av farliga ämnen) samt uppbyggnad av ammunitionsröjningsgrupper och räddningshundgrupper. Vidare vidtas begränsade åtgärder för att förstärka länsstyrelsens organisation under höjd beredskap så att den har tillgång till regionala flyggrupper via Frivilliga Flygkåren (FFK).

Den materielanskaffning som sker fortlöpande i fred omfattar dimensionerande materiel som inte bedöms kunna upphandlas under ett anpassningsskede. För denna materiel tas även hänsyn till hur den kan användas av kommunerna i samband med omfattande olyckor i fred. Detta innebär även att den kompletterande materielen skall vara anpassad till den kommunala räddningstjänstens ordinarie taktik och metodik. Vidare anskaffas sådan materiel som behövs för att komplettera redan inköpt materiel för att få användbara satser (för 400 typskador). Materieltillgången är varierande mellan materielslagen. De brister som finns för närvarande inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård innebär att investeringar behöver göras avseende brandhjälm, handlampa och pannlampa för ammunitionsröjare, anskaffning av materiel till FFK:s verksamhet samt fortsatta mindre kompletteringar av materiel till räddningshundekipage. Inriktning och volym vad gäller de två sistnämnda investeringsåtgärderna kan dock komma att förändras efter den dialog som skall föras under 2004. Målet är att den kommunala räddningstjänsten, inom ramen för grundförmågan, totalt skall kunna hantera 400 typskador i samband med ett begränsat angrepp. I denna förmåga ingår även hantering av typen fredstida händelser. Förmåga skall också finnas till fortsatta åtgärder som vidtas under en anpassningsperiod och som syftar till att skapa operativ uthållighet genom samverkan och då ha förmåga att hantera 800 typskador. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 45,4 mnkr.

I samband med att det nya manöversystemet införs så har verket vissa utgifter för avveckling av det gamla systemet. Under åtgärds-kategorin *avveckling och utförsäljning* avdelas 0,8 mnkr/år för sådana kostnader.

Under åtgärds-kategorin *forskning* planerar Statens räddningsverk att bedriva forskning inom området räddningstjänst vid nya hot och vid händelser av typen svåra påfrestningar till en kostnad av 1 mnkr.

Åtgärds-kategorin *utveckling och utredning* avser åtgärder i syfte att utveckla stöd-system för dokumentation av skydds-rumsbeståndet, utveckling och säkerställande av regelsystemet samt att bedriva kunskapsutveckling och forskning och analys inom om-rådet under en anpassningsperiod. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 4,65 mnkr. Vidare bedrivs ett arbete i syfte att upprätthålla kompetensen med anknytning till produktionen av räddningscentraler. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 7,52 mnkr. Räddningsverkets informationsbank (RIB) är ett integrerat beslutstöd för skydd mot olyckor, ett så kallade MIS (Management Information System), som ger aktuell och rele-vant information vid myndighetsutövning samt andra beslutssituationer. Kostnaden för de verksamheter inom RIB som har koppling till svåra påfrestningar och höjd beredskap uppgår till 1,25 mnkr.

Under 2003 startades projektet GROHS (Utveckling av grundförmåga till regional ledning vid olyckor, hot och svåra påfrestningar), som ett delprojekt inom Krisberedskapsmyn-dighetens projekt ÖS, (Öka förmåga till samordning genom samverkan eller ledning av krishanteringssystemet). Målet med GROHS-projektet är att på regional nivå bygga upp ledningsförmågan och genom tydligt utvecklade former för samverkan kunna verka operativt med kort varsel. Projektet beräknas kosta ca 4 mnkr och i detta ingår perso-nalkostnader för 2 mnkr, köpta tjänster för 1,7 mnkr och resekostnader för 0,3 mnkr. För att säkerställa förmågan till regional och lokal ledning och samverkan vid svåra påfrest-ningar på samhället och i syfte att skapa handlingsfrihet och flexibilitet inom ramen för grundförmågan finns behov av infrastruktur och särskilda nät för radio- och datakom-munikation mellan olika samverkande organ. Räddningsverket medverkar i arbetet med det nya gemensamma radiokommunikationssystemet RAKEL och ser det som mycket viktigt att stöd till detta kan lämnas även fortsättningsvis i form av personalkostnader och bidrag till anpassningsåtgärder i räddningscentraler. Kostnaden för fortsatt utred-ningsverksamhet (utöver GROHS) uppgår till 5,85 mnkr. Inom varningsområdet bedrivs ett antal projekt och utredningar i syfte att bland annat förbättra kunskapen om nya metoder för VMA och kostnaden för detta uppgår till 0,75 mnkr.

Åtgärds-kategorin *planering och uppföljning* avser Statens räddningsverks administra-tiva stöd i arbetet med att behålla arvet av skyddsrum samt drift och underhåll av datorstöd för systemet för fysiskt skydd. Kostnaden för detta uppgår till 1,81 mnkr. Statens räddningsverks lednings- och produktionsstöd avseende räddningscentraler och sambandssystem samt övrigt internt administrativt stöd inklusive OH-kostnader uppgår till 2 mnkr. Under åtgärds-kategorin redovisas även kostnaderna för den centrala administrationen i Karlstad och det administrativa stöd som ges där. Åtgärderna utgörs av planering, inriktning och uppföljning av verksamheten vid CRS:s skolor och Malmbý, systemansvar för SMASH (Statens räddningsverks materielredovisningssystem) inklusive underhåll, utveckling och utbildning av systemet samt destruktion av avvecklad mate-riel. Den totala kostnaden för ovan uppräknade åtgärder uppgår till 5,2 mnkr. För övrigt administrativt stöd inklusive det interna stöd som Statens räddningsverk avdelar för samordningen av myndighetens verksamhet inom 50 Skydd undsättning och vård uppgår kostnaden till 1 mnkr. Utöver detta tillkommer ett medelsbehov för övrig extern samver-kan (exempelvis mot Pliktverket m.fl.) för planering och uppföljning av verksamheten och kostnaden för detta uppgår till 0,6 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *utbildning och övning* planerar Statens räddningsverk att genomföra utbildning av civilpliktiga räddningsmän och ammunitionsröjare. Målet för utbildningen är att i fred ha en fortlöpande utbildning av civilpliktig personal i syfte dels att möta det kommunala behovet av förstärkningsresurser för att klara ett begränsat angrepp, dels genom upprätthållande av utbildningskompetens och utbildningsanordningar säkerställa att en grund finns för den omfattande utbildningsverksamhet som kommer att behöva vidtas under en anpassningsperiod. Civilpliktsutbildningen ger, förutom behörighet att krigsplaceras i kommunens krigsorganisation, även behörighet att ingå i kommunens räddningstjänst som deltidsanställda brandmän utan att genomgå ytterligare yrkesutbildning anordnad av Statens räddningsverk. För år 2005 är utgångspunkten att ca 200 räddningsmän och ammunitionsröjare skall utbildas. Kostnaden för utbildningen beräknas uppgå till 40 mnkr. Räddningsverket planerar vidare att genomföra en utbildning av fast anställda brandmän att ingå i ammunitionsröjningsgrupper. Detta för att säkerställa att de kommunala ammunitionsröjningsgrupperna arbetar i samklang med övriga delar av räddningsstyrkan samt att det även finns viss förmåga att med kort varsel (omedelbar förmåga) kunna påbörja ammunitionsröjningsinsatser inom särskilt utsatta områden. Fortsatt försöksverksamhet behövs för att se om en utbildning för fast anställda kan utvecklas så att den ger kompetens motsvarande CMD 2 (en ISO-cerifiering som gör att personen efter viss kompletterande utbildning kan medverka i utlandsinsatser). Kostnaden för denna utbildning beräknas uppgå till 2,5 mnkr. I september 2005 genomförs Barents Rescue 2005 i Nordnorge. Scenariot som nu föreligger i koncept visar på en övning både till sjöss och på land i norra Norge på gränsen till Ryssland. Statens räddningsverk avser delta på flera plan med personal och materiel. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 5 mnkr.

I syfte att skapa en verklighetsnära bild av vad humanitär min- och ammunitionsröjning innebär krävs att erfarenhet hämtas hem från krigsdrabbade områden. Detta bland annat för att i ett anpassningsskede kunna bilda en bas för den instruktörskader som behövs för att genomföra den drastiskt växande utbildnings- och övningsverksamheten under en anpassningsperiod. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 4 mnkr.

Åtgärds-kategorin *samverkan och information* innefattar förvarningsinformation (främst medel till Försvarmakten) och konferensverksamhet med bland annat läns- och kommunföreträdare samt övrig samverkan inom området. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 4,275 mnkr.

Inom åtgärds-kategorin *bidrag och ersättning* avser Statens räddningsverk att vidmakthålla skyddsrumssystemet. Fysiskt skydd består av skyddsrum, dels av skyddade utrymmen. Skyddsrumsbeståndet omfattar idag ca 7,2 miljoner skyddsrumspatser fördelat på 67 000 skyddsrum. Produktion av skyddsrum i samband med fredstida nybyggnation har upphört. Den åtgärd som numera vidtas i fred syftar till att upprätthålla en handlingsberedskap inom ramen för grundförmågan och utgörs av verksamhet i syfte att vidmakthålla nuvarande skyddsrumsbestånd. Det innebär att kommunerna genomför underhållsbesiktningar av skyddsrummen med målsättningen att skyddsrummen skall kontrolleras vart tionde år. En åtgärd som bekostas av staten med 5 000 kr per besiktigt skyddsrum. Om det i samband med besiktningen uppdragas att det finns behov av förbättringsåtgärder, åtgärdas i

fredstid numera endast de skyddsrum som ligger inom särskilt utsatta områden. För övriga skyddsrum noteras åtgärderna för att vidtas och bekostas av staten under en anpassningsperiod. Kostnaderna för dessa åtgärder beräknas uppgå till 28,8 mnkr. Räddningscentraler är en fast ledningsplats, utformad och utrustad för att ledning av kommunal räddningstjänst skall kunna bedrivas därifrån under alla de situationer som är relevanta med hänsyn till den riskbild som finns i varje kommun. Riskbilden avser såväl fredsolyckor, svår påfrestning som höjd beredskap. För att säkerställa operativ ledningsförmåga i samband med svåra påfrestningar i fred görs förstärkningar inom reservkraftförsörjning och sambands-system samt, där det är möjligt, även andra åtgärder för att öka ledningsförmågan. Genom detta erhålls en grundförmåga till ledning som även har förutsättningar att kunna hantera händelser i samband med begränsade angrepp. Denna grundnivå är sedan den nivå som inför ett annalkande krigshot bildar utgångspunkten för de åtgärder som planeras att vidtas under en anpassningsperiod. Grundförmågan inom det civila försvaret uttryckt i behovet av skydd för räddningscentraler uppfylls genom att räddningscentraler med så kallade grundskydd produceras i de större tätorterna. Detta i möjligaste mån i samband med att kommunen bygger ny brandstation. Övriga räddningscentralers behov av fysiskt skydd åtgärdas under en anpassningsperiod. Kostnaden för stöd till kommunernas produktion av nya räddningscentraler d.v.s. bidrag för de merkostnader som anges ovan uppgår till 68 mnkr. Med hänsyn till det kommande nya gemensamma radiokommunikationssystemet (RAKEL) har beslut fattats om att bidrag till sambandssystem skall ges endast till sådana installationer och sådan utrustning som är användbar även i det nya systemet.

Under åtgärds-kategorin *internationell verksamhet* planerar Statens räddningsverk att delta i Sveriges internationella säkerhets- och förtroendeskapande arbete inom ramen för PFF. Statens räddningsverk har genom verksamheten inom ramen för PFF utvecklat ett praktiskt och nära samarbete med Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Ukraina. Statens räddningsverk eftersträvar att fördjupa och stärka detta samarbete i framtida aktiviteter och ser även PFF som en viktig arena för att utveckla samarbetet med länderna i Kaukasus och Centralasien. Myndighetens engagemang inom ramen för PFF planeras att vara fortsatt stort de närmaste åren. Myndighetens verksamhet inom ramen för PFF består dels av deltagande i Nato-kommittéer och arbetsgrupper, dels i aktiviteter som andra länder arrangerar och som finns med i *Partnership Work Programme (PWP)*. Statens räddningsverks viktigaste bidrag till det svenska IPP-avtalet med Nato är de PFF-kurser som verket arrangerar. Totalkostnaden beräknas uppgå till 6,0 mnkr. Statens räddningsverk planerar även att medverka i PFF-övningar (EADRCC). I samarbete mellan EADRCC (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre) och något av länderna inom EAPR (Euroatlantiska partnerskapsrådet, vilket består av Nato- och PFF-länderna) genomförs årligen räddningstjänstövningar som ingår i PWP. Övningarna syftar bland annat till att förbättra kapaciteten för de olika länderna att samarbeta vid en eventuell katastrof. Statens räddningsverk anser att detta praktiska samarbete är mycket viktigt och planerar därför för deltagande i en övning till en kostnad av 1,5 mnkr.

Strålskyddsinstitutet

Under åtgärds-kategorin *investeringar* avser Strålskyddsinstitutet genomföra investeringar för utrustning och programvara vad gäller mobila spektrometrar. Investeringar

avseende mobila spektrometrar, sökinstrument för räddningstjänstpersonal, flygspektrometrar för SGU flygplan samt handinstrument för personavsökning planeras till en kostnad av 1 mnkr, 1 mnkr, 0,3 respektive 0,3 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *drift och underhåll* planerar Strålskydds institutet drift och underhåll av mobila spektrometrar (0,2 mnkr), sökinstrument för räddningstjänstpersonal (0,1 mnkr), flygspektrometrar för SGU-plan (0,1 mnkr), terränggående fältlaboratorier (0,2 mnkr) samt flygspektrometrar för FM-helikoptrar (0,2 mnkr). Den totala kostnaden för åtgärds kategorin uppgår till 0,8 mnkr.

Åtgärds kategorin *utveckling och utredning* avser handinstrument för personavsökning. Det finns behov av instrumentering för att vid en skadeplats kunna söka av personer som kan ha blivit förorenade av betastrålände radioaktiva ämnen i samband med en attack eller en olycka där radioaktiva partiklar spridits. Hur många instrument som behövs och vilka personalkategorier inom räddningstjänst och sjukvård som behöver utbildas på instrumentet måste utredas i samverkan med Statens räddningsverk och Socialstyrelsen. Kostnaden för anskaffning av instrument är beroende av om ett helt nytt instrument skall köpas in eller om det går att komplettera befintliga instrument med betasonder. Inledande utredning och tester av sonder planeras att ske under 2005 och kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,2 mnkr.

Inom åtgärds kategorin *utbildning och övning* planerar Strålskydds institutet att utföra en scenariobaserad behovsanalys för fältmätsystem för joniserande strålning och radioaktiva ämnen. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1,05 mnkr. Räddningstjänsten och miljö- och hälsoskydds förvaltningarna i kommunerna tilldelades 1998 en ny intensimeter (SRV 2000) för att möjliggöra mätning av radioaktivt nedfall från kärnvapenexplosioner. Intensimetern kan också användas till att mäta strålningsnivåer vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnkraftolyckor eller vid andra händelser med spridning av radioaktiva ämnen, förutsatt att dessa är gammastrålände. Varje kommun tilldelades två intensimetrar och en mätsond för att kunna mäta även mycket höga strålningsnivåer där avläsningarna av instrumentet måste göras från skyddat utrymme. Mätning vid nedfall skall utföras vid fasta mätpunkter. I varje kommun har två till fyra fasta mätpunkter utsetts, vilket innebär drygt 800 mätpunkter i hela landet. I samband med utdelningen av instrumenten genomfördes en landsomfattande utbildning av personal från räddningstjänst och miljö- och hälsoskydd. Eftersom nästan ingen uppföljande utbildning skett sedan utdelningen sjunker kunskaperna om hur mätning och rapportering skall genomföras. Strålskydds institutet och Statens räddningsverk planerar därför att genomföra uppföljande utbildning i kommuner för att inte kunskaperna om strålningsmätningar och strålskydd skall försämrats ytterligare. Insatserna avser uppföljande utbildning i strålskydd och strålningsmätning för ett antal kommuner varje år. Personal från ungefär 60 kommuner kommer att erbjudas utbildningen och kostnaden för detta beräknas uppgå till 0,4 mnkr.

Tullverket

Inom åtgärds kategorin *samverkan och information* planerar Tullverket att genomföra samverkan till en kostnad av 0,075 mnkr.

9.6 Förslag till bemyndigande

Tabell 9.3 Förslag till bemyndigande för samverkansområdet 2005, tkr

Åtgärd:	2003	2004	2005	2006	2007-
Förstärkning av landstingens ledningsplatser, SoS	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	1 357	2 272	0	8 000	0
Under året nya förpliktelser	1 872	0	8 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	957	2 272	0	8 000	0
Utestående förpliktelser vid årets slut	2 272	0	8 000	0	0
Föreslagen bemyndigandera			8 000		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Räddningscentraler, SRV	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	90 966	58 275	39 000	55 000	0
Under året nya förpliktelser	50 997	0	55 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	83 688	19 275	39 000	55 000	0
Utestående förpliktelser vid årets slut	58 275	39 000	55 000	0	0
Föreslagen bemyndigandera			55 000		
	2003	2004	2005	2006	2007-
Totalt för samverkansområdet	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	92 323	60 547	39 000	63 000	0
Under året nya förpliktelser	52 869	0	63 000	0	0
Under året infriade förpliktelser	84 645	21 547	39 000	63 000	0
Utestående förpliktelser vid årets slut	60 547	39 000	63 000	0	0
Föreslagen bemyndigandera			63 000		

Behov av bemyndigande avser förstärkning av landstingens ledningsplatser samt stöd till kommunerna vid produktion av räddningscentraler.

9.7 Förslag till investeringsplan

Tabell 9.4 Förslag till investeringsplan för samverkansområdet 2005, tkr

	Total	Anskaffat	Prognos	Budget	Beräknat	Beräknat
Åtgärd	kostnad	t.o.m. 2003	2 004	2 005	2 006	2007-
<i>Luftfartsverket:</i>						
Alternativ lokalisering av ARCC SP och HB	3 000	0	0	0	3 000	0
<i>Rikspolisstyrelsen:</i>						
Uniformer, samband m.m.	16 100	0	6 500	3 200	3 200	3 200
<i>Statens räddningsverk:</i>						
Ruhb-mtrl exkl C-mtrl	338 115	314 000	14 120	8 995	500	500
Varningsmateriel	60 000	0	40 000	10 000	5 000	5 000
<i>Summa Statens räddningsverk:</i>	<i>398 115</i>	<i>314 000</i>	<i>54 120</i>	<i>18 995</i>	<i>5 500</i>	<i>5 500</i>
<i>Socialstyrelsen:</i>						
Sjukvårdsutrustning	60 000	60 000	0	0	0	0
Hypotermiutrustning	1 000	0	1 000	0	0	0
Nytt tältsystem	5 000	0	0	1 000	2 000	2 000
Nytt bårsystem	5 000	0	0	1 000	2 000	2 000
<i>Summa Socialstyrelsen:</i>	<i>71 000</i>	<i>60 000</i>	<i>1 000</i>	<i>2 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>
<i>Statens strålskyddsinstitut:</i>						
Mobila spektrometrar	3 000	0	2 000	1 000	0	0
Sökinstrument	6 000	0		1 000	3 000	2 000
Flygspektrometrar SGU	1 300	0	1 000	300	0	0
Flygspektrometrar FM	6 000	0	2 000	0	2 000	2 000
Handinstr. Personavsök	3 300	0		300	1 500	1 500
Aut. Intersimetrar	3 000	0		0	1 500	1 500
<i>Summa Statens Strålskyddsinstitut:</i>	<i>22 600</i>	<i>0</i>	<i>5 000</i>	<i>2 600</i>	<i>8 000</i>	<i>7 000</i>
<i>Tullverket:</i>						
Anslutning till FTN	11 880	1 320	2 640	0	2 640	2 640
Summa investeringar	522 695	375 320	69 260	29 435	26 340	22 340

Finansieringsform						
lån	469 115	374 000	53 120	19 995	9 500	9 500
försäljningsinkomster	0					
bidrag/anslag	53 580	1 320	16 140	9 440	16 840	12 840
egna medel	0					
övrigt	0					
Summa finansiering	522 695	375 320	69 260	29 435	26 340	22 340

Planerade investeringar inom samverkansområdet avser framförallt beredskapsmateriel och utrustning till sjukvård, räddningstjänst, polis och strålskyddsberedskap. Investeringarna inom Socialstyrelsens och Räddningsverkets ansvarsområden finansieras via lån. Övriga investeringar finansieras via anslag.

10 Områdesansvariga aktörer

10.1 Lokal nivå – kommunerna

Kommunernas roll och uppgifter i det reformerade krishanteringssystemet skall läggas fast och byggas upp under de närmaste åren. Krisberedskapsmyndigheten och länsstyrelserna kommer att ha en viktig stödjande roll i detta arbete.

Sedan den 1 januari 2003 gäller lagen (2002:833) om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. En extraordinär händelse avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. Lagen stadgar att kommunerna liksom landstingen för varje mandatperiod skall fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser. I kommuner och landsting skall det vidare finnas en nämnd, krisledningsnämnden, för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser.

Kommunens förberedelser för och verksamhet under höjd beredskap regleras i lag (1994:1720) om civilt försvar. Kommunerna skall enligt lagen vidta de beredskapsförberedelser som behövs för kommunens verksamhet under höjd beredskap. Kommunstyrelsen ansvarar för att beredskapsförberedelserna får en enhetlig inriktning och genomförs på ett ändamålsenligt sätt. I nuvarande system betalar staten ersättning till kommunerna för beredskapsförberedelserna med utgångspunkt i varje kommuns utsatthet och risker i krig.

Regeringen uppdrog den 28 november 2002 åt Krisberedskapsmyndigheten att genomföra förhandlingar med Svenska kommunförbundet om förutsättningar för och nivåer på den ersättning som skall utbetalas till kommunerna för planering av verksamhet vid höjd beredskap och vid sådana extraordinära händelser som kan betecknas som svåra påfrestningar på samhället i fred. Krisberedskapsmyndigheten skulle sedan lämna ett förslag till överenskommelse till regeringen. Krisberedskapsmyndigheten redovisade uppdraget till Försvarsdepartementet den 29 augusti 2003. Det redovisade förslaget tar upp uppgifter, ersättningssystem, uppföljning, genomförande m.m. Krisberedskapsmyndigheten och Svenska kommunförbundet är till alla delar överens om innehållet i förslaget. Det har däremot inte varit möjligt att komma överens om totalbeloppet för den statliga ersättningen till kommunerna för de nya uppgifterna i krishanteringssystemet.

Förslaget till överenskommelse innebär att kommunerna åtar sig att göra risk- och sårbarhetsanalyser för all verksamhet som måste kunna upprätthållas vid en extraordinär händelse samt att verka för samordningen av krishanteringen inom kommunens geografiska område (det geografiska områdesansvaret). Kommunerna får vidare skyldighet att rapportera vissa förhållanden till staten samt att utbilda och öva sin personal. Av hittillsvarande uppgifter för det civila försvaret kommer endast förvaring och vård av viss materiel samt underhåll och provning av aggregat för utomhusvarning att kvarstå. Statens ersättning till kommunerna föreslås utbetalas av Krisberedskapsmyndigheten i tre delar (ersättning för kvarstående uppgifter för höjd beredskap, grundbidrag och

verksamhetsersättning). Det skall vara möjligt för Krisberedskapsmyndigheten att på förslag av länsstyrelsen reducera ersättningen till en kommun som inte fullgjort ålagda uppgifter. Överenskommelsen föreslås genomföras i kommunerna under en uppbyggnadsperiod. Under uppbyggnadsperioden gör Krisberedskapsmyndigheten och Svenska kommunförbundet tillsammans en fortlöpande avstämning av genomförandet.

De tillkommande uppgifterna för kommunerna bör lagregleras genom komplettering av lagen (2002:833) om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Krisberedskapsmyndigheten och Svenska kommunförbundet har vid förhandlingen funnit att en genomgripande översyn av hela lagen (1994:1720) om civilt försvar bör göras så snart som möjligt. Regeringen beslutade den 12 februari 2004 att påbörja en översyn av lagen om civilt försvar. Översynen skall vara klar den 1 december 2004.

Förhandlingen mellan staten och Svenska kommunförbundet om totalbeloppet för statens ersättning till kommunerna fortsätter genom Förvarsdepartementets försorg. Under förutsättning att en slutlig överenskommelse kan träffas med Svenska kommunförbundet under år 2004 kommer medel att behövas för olika slag av stödjande åtgärder för kommunerna som information till förtroendemän och andra nyckelpersoner om krishanteringssystemet och stöd med utbildning och övning. Fortsatt stöd med förstärkningsåtgärder avseende kommunernas ledningsplatser skall ges. Tillsammans med bland annat Svenska kommunförbundet skall ett uppföljningssystem tas fram. I avvaktan på att förhandlingarna avslutas har 200 mnkr avsatts till kommunerna.

Utöver dessa 200 mnkr som går direkt till kommunerna genom överenskommelsen mellan Svenska kommunförbundet och staten kanaliseras ytterligare ca 190 mnkr till kommunerna genom satsningar från några centrala myndigheter, främst Krisberedskapsmyndigheten och Statens räddningsverk. Statens energimyndighet och Livsmedelsverket satsar också de medel på kommunerna genom olika projekt.

Krisberedskapsmyndigheten satsar 28,5 mnkr på kommunalteknisk försörjning genom bidrag om högst 50 procent av investeringskostnaderna. Krisberedskapsmyndigheten ger även kommuner 25,5 mnkr i bidrag årligen för att stärka den tekniska ledningsförmågan.

Statens räddningsverks kostnader för materielhantering gentemot kommunerna uppgår till 16,8 mnkr. Statens räddningsverk ger dessutom 68 mnkr i bidrag till kommunerna för räddningscentraler. Bidraget skall täcka de merkostnader som uppstår för de olika behoven av förstärkningsåtgärder i systemen för svåra påfrestningar och höjd beredskap.

Utöver detta planerar Livsmedelsverket projekt som syftar till att öka medvetenheten i kommunerna om sårbarheten i dricksvattenförsörjningen. Livsmedelsverket bidrar med starthjälp till kommunerna så att dessa kan lägga upp arbetet med säkerhetsgenomgångar inom den kommunala dricksvattenförsörjningen till en kostnad av 2,65 mnkr, samt genomför vid senare tillfälle återbesök för att diskutera och gå igenom vilka skyddsåtgärder som vidtagits till en kostnad av 1,25 mnkr. Livsmedelsverket anordnar därutöver utbildningsdagar för kommuner som syftar till att öka deras handlingsbered-

skap vid B-, och C-hot, till en kostnad av 1,2 mnkr, samt ger utbildning till lokala chefer inom området dricksvattenproduktion till en kostnad av 4,5 mnkr.

Statens energimyndighet planerar att under 2005 ge bidrag till teknikutveckling och sådana demonstrationsprojekt som behövs för att utveckla den lokala förmågan att klara elavbrott och elbrist motsvarande 12,3 mnkr. Statens energimyndighet skall även utveckla samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv genom att leda, följa upp och utvärdera det inledande arbetet i kommunerna för vilket man har avsatt 4,5 mnkr.

10.2 Regional nivå – länsstyrelserna

Av Krisberedskapsmyndighetens Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 framgår det att personal inom länsstyrelserna alltid skall ha en förmåga att kunna agera inom vissa givna ramar – exempelvis att kunna genomföra utbildning och övning – eller att i relevanta fall tillgängliggöra det civila försvarets resurser. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att Krisberedskapsmyndigheten tilldelas medel om totalt 40 mnkr för verksamhet inom länsstyrelsernas ansvarsområde. Detta är i enlighet med inkomna anspråk från länsstyrelserna.

Vid planering och utformning av åtgärder skall länsstyrelserna alltid se till att det finns en omedelbar samverkans- och informationsförmåga. Avgörande komponenter för en omedelbar samverkans- och informationsförmåga är att det finns en operativ kärna med personal som alltid är utbildad och övad, att det finns ändamålsenliga lokaler samt ett fullgott tekniskt ledningsstöd. En annan viktig faktor för att länsstyrelserna skall kunna upprätthålla omedelbar samverkans- och informationsförmåga är att det går att komma i kontakt med länsstyrelsen även utanför kontorstid. Krisberedskapsmyndigheten anser att inrättandet och upprätthållandet av en funktion med vakthavande beslutsfattare skapar förutsättningar för länsstyrelserna att leva upp till denna del i områdesansvaret. Det bidrar även till att utveckla länsstyrelsens krishanteringsförmåga. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att medel avsätts för inrättande och upprätthållande av en funktion med vakthavande beslutsfattare.

Länsstyrelsens roll i krishanteringssystemet ställer stora krav på länsstyrelsernas förmåga och kompetens. Det ställs också krav på en helt annan intensitet i kontakter på både lokal, regional och central nivå. Länsstyrelserna har dessutom en pedagogisk uppgift att tillsammans med andra aktörer implementera och utveckla samhällets krishanteringssystem och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. Förhandlingarna mellan Svenska kommunförbundet och staten kommer också att resultera i nya uppgifter för länsstyrelserna när det gäller uppföljning av krishanteringsförmågan i kommunerna. För att klara dessa uppgifter behöver länsstyrelserna tillföras personalresurser och ny kompetens. Då volymen på uppgifterna har ökat, kan inte enbart kompetensutveckling av befintlig personal täcka detta behov. Krisberedskapsmyndigheten anser därför att det är nödvändigt att länsstyrelserna tillföras resurser motsvarande en årsarbetskraft per länsstyrelse.

I Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2005 anges det att i nuvarande omvärldsläge och på medellång sikt skall resurscentra i form av storstadsregionerna

prioriteras i planeringen av beredskapsåtgärder. Krisberedskapsmyndigheten föreslår därför att länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län tilldelas verksamhetsmedel på en högre nivå än övriga län.

Länsstyrelserna har inkommit med anspråk om totalt 40 mnkr för planerade beredskapsåtgärder. Medlen skall användas för de åtgärder som beskrivs nedan.

Vakthavande beslutsfattare avser anspråk omfattande 5,7 mnkr vilket innebär att 17 länsstyrelser har anspråk på 0,3 mnkr per länsstyrelse och att de fyra kärnkraftslänen har anspråk om 0,15 mnkr per länsstyrelse. Vid planering och utformning av åtgärder skall länsstyrelserna alltid se till att det finns en omedelbar samverkans- och informationsförmåga. För att ha den omedelbara förmågan har flera länsstyrelser under 2003 inrättat en vakthavande beslutsfattarfunktion bestående av egen personal. Länsstyrelserna begär därför fortsatta medel för att kunna behålla och utveckla funktionen. Medlen täcker beredskaps- och jourtillägg samt utbildnings- och övningsmedel. Medlen avser inte anställning av ytterligare personal.

Personalresurser avser anspråk omfattande 15,75 mnkr vilket innebär att 21 länsstyrelser har anspråk på 0,75 mnkr vardera för att bland annat anställa en årsarbetskraft per länsstyrelse. Det geografiska områdesansvaret är en prioriterad del i det nya krishanteringssystemet. Detta har inneburit en utökning i arbetsuppgifter som inte bara kan täckas av en omfördelning av arbetsuppgifter mellan befintlig personal. Under 2003 har de flesta länsstyrelser använt medel för att kunna rekrytera personal på projektbasis. Länsstyrelserna begär därför medel för att kunna behålla personalen samt att nyrekrytera där så inte skett än.

Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands och Skåne län bör tilldelas mer verksamhetsmedel än övriga län då de utgör resurscentra samt har ett större antal parter att samverka med. Det kan finnas skäl att göra inbördes prioriteringar mellan storstadslänen. Verksamhetsmedel avseende samtliga länsstyrelser beräknas till 18,55 mnkr.

Länsstyrelserna planerar och genomför utbildning, information och övningar av egen samt kommunernas personal. Vidare genomför länsstyrelserna samverkan med kommuner, andra länsstyrelser, samverkansansvariga myndigheter, Försvarsmakten och relevanta delar av näringslivet. Länsstyrelserna har påbörjat arbetet med egna risk- och sårbarhetsanalyser samt att stödja kommunerna i deras riskhanteringsarbete. I syfte att åstadkomma en ökad och effektivare risk- och krishantering begär länsstyrelserna medel för att kunna genomföra aktiviteter med ovan nämnda.

Vid sidan av dessa satsningar på den regionala nivån i form av direkta bidrag till länsstyrelserna omfattas även länsstyrelserna av indirekta satsningar. Under 2005 uppgår dessa indirekta satsningar till ca 35 mnkr. Dessa satsningar ligger främst på Krisberedskapsmyndigheten och innefattar seminarie- och konferensverksamhet, utbildningsinsatser inom krishanteringsområdet till exempel kriskommunikation, lednings- och stabsmetodik, informationssäkerhet, risk- och sårbarhetsanalyser m.m. Även på teknisk sidan görs satsningar på länsstyrelserna bland annat avseende de tekniska lednings-

platserna i syfte att vidmakthålla och anpassa det tekniska stödet för ledning. Krisberedskapsmyndigheten tillhandahåller riktad utbildning för den personal som har någon form av ansvar för användandet av ledningsplatserna. Krisberedskapsmyndigheten satsar 18,3 mnkr på att vidmakthålla den tekniska ledningsförmågan vid de regionala ledningsplatserna och 1 mnkr på att utveckla och anpassa nuvarande ledningsplatser genom till exempel el- och teleförbindelser till och från länsstyrelsen samt 10 mnkr på åtgärder i fastigheten samt utbyggnad av reservkraft.

Statens räddningsverk avsätter ca 4 mnkr för projektet GROHS (utveckling av grundförmåga till regional ledning vid olyckor, hot och svåra påfrestningar). Det syftar till att på regional nivå bygga upp ledningsförmågan och genom tydligt utvecklade former för samverkan kunna verka operativt. Inom ramen för den satsning på räddningscentraler som beskrivs under avsnitt 10.1 används en del av medlen även för satsningar på länsradioprojekt.

Statens energimyndighet planerar att inom ramen för HEL-projektet att inleda samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv på regional nivå vilket beräknas kosta 1,5 mnkr.

11 Landsting och regioner

Totalt avsätts inom ramen för planeringsprocessen knappt 80 mnkr för landstingen. Med landstingen avses även regionerna. Krisberedskapsmyndigheten avsätter inte några medel direkt för landstingen, utan det är Socialstyrelsen som avsätter pengar för landstingens verksamhet inom ramen för planeringsprocessen. Satsningar på landstingen behandlas i samverkan mellan Krisberedskapsmyndigheten och Socialstyrelsen. Socialstyrelsen arbetar mer direkt gentemot landstingen än vad Krisberedskapsmyndigheten gör och har ett särskilt ansvar för krisberedskapen inom hälso- och sjukvårdsområdet. Socialstyrelsen har även ett ansvar inom socialtjänst och hälso- och smittskyddsområdena och för att samverka mellan landsting och kommuner inom Socialstyrelsens sektorsansvar utvecklas.

Landstingens roll i krishanteringssystemet regleras av hälso- och sjukvårdslagen, lagen om extraordinära händelser samt lagen om civilt försvar. Samma regler som är tillämpliga på kommunerna är också tillämpliga på landstingen. Landstingen har i krishanteringssystemet först och främst ansvar för hälso- och sjukvårdsfrågor.

Socialstyrelsen lämnar 17,9 mnkr i bidrag till landstingen för investeringar i reservel, värme och vatten samt ledningssäkerhet. Därutöver får landstingen 3 mnkr av Socialstyrelsen för installation av Swede-anpassad kommunikationsutrustning i ambulanser samt 4,5 mnkr för vidareutveckling och implementering samt drift och förvaltning motsvarande 9 mnkr av ledningsstödsystemet Swede i samtliga landsting (samt hos Försvarsmakten). För vidareutveckling och implementering av risk- och sårbarhetsanalyser hos landstingen har Socialstyrelsen äskat 0,5 mnkr. Vidare lämnas bidrag på 6 mnkr till landstingen för implementering av ny lagstiftning.

Det fortsatta arbetet för utveckling av funktionssäkerheten hos landstingen, stödåtgärder och framtagning av riktlinjer etc. samt utveckling och underhåll av resursdatabas beräknas kosta 3,5 mnkr. Landstingen får även ersättning för regionala utbildningsinsatser inom det katastrofmedicinska området motsvarande 15 mnkr och Socialstyrelsen utbildar landstingens utbildare för motsvarande 6,5 mnkr inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård. Motsvarande siffra för samverkansområdet Spridning av farliga ämnen är 4,2 mnkr.

Socialstyrelsen investerar motsvarande 3,2 mnkr för landstingens räkning i fasta och mobila saneringsanläggningar så att sjukvårdens förmåga att ta hand om personer som utsätts för såväl toxiska industrikemikalier som kemiska stridsmedel förbättras. Därutöver får landstingen bidrag och ersättning för att genomföra regionala och lokala utbildningar för att hälso- och sjukvården skall kunna vidmakthålla och utveckla krishanteringsförmågan inom NBC-området om 4,5 mnkr.

12 Frivilliga försvarsorganisationer

De frivilliga försvarsorganisationerna utgörs av ideella, självständiga och demokratiskt styrda sammanslutningar. Deras medlemmar har sedan lång tid utbildats och ställts till det svenska totalförsvarets förfogande. Den säkerhetspolitiska utvecklingen har emellertid gjort att behovet av att i dag utbilda frivilligresurser för det civila försvaret i syfte att möta ett väpnat angrepp har minskat. Denna förändring har fått konsekvenser för de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet.

Frivillig försvarsverksamhet är enligt förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet verksamhet som främjar totalförsvaret och som omfattar försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga för uppgifter inom totalförsvaret. Krisberedskapsmyndigheten fördelar organisationsstöd och uppdragsmedel till några av de frivilliga försvarsorganisationerna. Försvarsmakten och Krisberedskapsmyndigheten har i samverkan tagit fram ett nytt system för fördelning av organisationsstödet vilket bygger på förutsättningarna i regeringens proposition Frivillig försvarsverksamhet inom totalförsvaret (prop. 2001/02:159). Systemet trädde delvis i kraft den 1 januari 2004. Storleken på organisationsstödet genereras av organisationernas medlemstal, ungdomsverksamhet och deras möjligheter att utbilda för totalförsvarets behov, vilket inkluderar deras möjlighet att bidra till samhällets krishantering vid svåra påfrestningar i fred. För 2005 beräknas stödet bli 25 – 27 mnkr.

Krisberedskapsmyndigheten ger för närvarande uppdrag till 11 frivilliga försvarsorganisationer⁷. Uppdragen gäller utbildning av frivilliga för att de skall kunna tillgodose de behov av kompetenser som kan bidra till att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred. Många kompetenser som finns tillgängliga inom de frivilliga försvarsorganisationerna har sin utgångspunkt i totalförsvaret. Dessa kan även nyttjas vid svåra påfrestningar på samhället i fred under förutsättning att de ges ökad tillgänglighet för snabba insatser.

För att identifiera områden och uppgifter för frivilliga, för vilka uppdrag kan ges till organisationerna, utgår Krisberedskapsmyndigheten från olika typer av analyser och diskussioner med aktörerna i krishanteringssystemet. I detta arbete fastställs vilka behov och typer av kompetenser som kan föreligga samt vilka krav som måste ställas på insatsförmåga.

Behov av externa tillskott av kompetenser till ordinarie organisation för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred kan ha olika grund:

- Behov kan föreligga av unika kompetenser (spetskompetenser) och tjänster, som de frivilliga försvarsorganisationerna besitter men som inte finns att tillgå i samhällets ordinarie verksamheter och dessa spetskompetenser kan ge ett avgörande bidrag till samhällets krishantering.

⁷ 2004 är det: CFB, Centralförbundet för Befälsutbildning; FAK, Frivilliga Automobilkåren; FFK, Frivilliga Flygkåren; FMCK, Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund; FRO, Frivilliga Radioorganisationen; SBK, Svenska Brukshundklubben; SBS, Svenska Blå Stjärnan; SCF, Sveriges Civilförsvarsförbund; SLK, Riksförbundet Sveriges Lottakärer; SKBR, Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund; SRK, Svenska röda korset.

- Behov kan även föreligga av kompetenser och tjänster som redan finns att tillgå i samhällets ordinarie verksamheter, men som i en krissituation inte skulle vara tillräckliga. De frivilliga försvarsorganisationerna skulle då kunna ge förstärkning och stöd och därmed bidra till ökad uthållighet i krishanteringsarbetet.

Behovet av frivilliga kan också ses utifrån principen om områdes- och sektorsansvar. Inom dessa ansvarsområden kan pooler, grupper eller nätverk skapas av nödvändiga frivilligkompetenser som är beredda att stå till förfogande i olika situationer för att förstärka krishanteringsförmågan. Beroende på vad som hänt och vilka behov som uppkommit kan olika typer och antal av frivilligkompetenser nyttjas av aktörerna i krishanteringssystemet.

Uppdragsmedlen för 2005 beräknas till 62,7 mnkr. I denna summa ingår för närvarande 25 mnkr som ges för uppdrag till självskyddsutbildning. Dessa uppdrag bidrar till att bygga upp samhällets basförmåga. Medlen skall förutom direkta uppdrag till organisationerna även bekosta utvecklingen av långsiktig inriktning för organisationernas roll i samhällets krishantering.

Uppdrag till organisationerna ges för grundutbildning, repetitionsutbildning och kompletteringsutbildning och är för närvarande riktade mot uppgifter som kriskommunikation, krisstöd, övervakning, underrättelseinhämtning, sambandstjänster, och personsanering. Möjligheter för kommunerna att skapa fler trygghets- och informationscentra har ökat med hjälp av frivilligengagemanget.

Trovärdighet i verksamheten skapas genom målinriktning och kvalitetssäkring av utbildningarna och att aktörerna i krishanteringssystemet tar sitt ansvar och övar även de frivilliga.

13 Driftvärn

Rikshemvärnschefen har i uppdraget "Förstudie avseende driftvärnets utveckling efter 2006" (HKV 02317:75725) bland annat konstaterat att driftvärnets i dess nuvarande form inte är anpassat för framtiden. Driftvärnets är utbildat, organiserat och uppgiftsinriktat för en gången tid. De åtgärder som vidtagits inom det allmänna hemvärnets för att öka tillgängligheten har inte omfattat driftvärnets. Förstudien konstaterar också att det som är viktigast för hemvärnsförband är insatsförmågan. Kader- och kompetensförband efterfrågas inte. Förstudien beskriver även var det den 1 januari 2004 fanns driftvärn organiserat (se tabell 12.1 nedan). Driftvärnets vid Järnvägarna, Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Vägverket samt Kraftvärnets får delar av verksamheten finansierad genom medel ur anslaget 6:5 Civilt försvar. I dagsläget omfattar driftvärnets 1 867 personer. År 1987 uppgick antalet driftvärnsmän till 22 381 personer.

Tabell 13.1 Driftvärn och medlemsantal

Driftvärn	Antal medlemmar
Byggnads och reparationsberedskapen (BRB)	876
Järnvägarna	490
Luftfartsverket	98
Sjöfartsverket	162
Vägverket	19
Kraftvärnets	110
Uppsala kommun	65
Haparanda kommun	11
Aerotech Telub	20
Karlskronavarvet	16
Totalt	1 867

Antalet driftvärnsmän har sedan 1987 minskat dramatiskt. Det finns för närvarande inga tecken på att den negativa personalförsörjningstrenden skulle ändras. En starkt bidragande orsak till personalminskningarna har varit att det inte finns lämpliga personalkategorier hos dagens myndigheter och företag för att kunna lösa de traditionella driftvärnsuppgifterna. Krisberedskapsmyndighetens uppfattning är att civila myndigheters och företags personal är specialiserade och behövs för att den ordinarie verksamheten skall fungera.

Driftvärnets är en totalförsvarsresurs som med gällande regelverk kan användas om hemvärnsberedskap råder. Det är i framtiden viktigt att utveckla samhällets förmåga att hantera en svår påfrestning på samhället i fred. I detta sammanhang är det till exempel viktigt att utveckla möjligheterna till skydd och bevakning under fredstida förhållanden. Krisberedskapsmyndigheten anser att det i första hand bör ske en utveckling av möjligheten att använda beredskapspolisorganisationen som förstärkningspolis och förband

ut det allmänna hemvärdet redan under fredstida extrema förhållanden såsom en extra resurs utöver samhällets ordinarie resurser.

Krisberedskapsmyndigheten anser därför att driftvärdet hos civila myndigheter och företag bör utgå från och med 2006. Medel för denna verksamhet kan därefter inte rimligen avsättas från anslag 6:5 Civilt försvar. Om det i framtiden uppstår en situation där samhället skall anpassas mot ett växande militärt hot mot Sverige bör bevakningsfrågorna lösas med utgångspunkt i de fredstida lösningarna.

Driftvärdets medelstilldelning

Krisberedskapsmyndigheten föreslår att totalt 5,16 mnkr avsätts för driftvärnsverksamhet hos berörda myndigheter (se tabell 12.2) under 2005. Från och med år 2006 avsätts inga medel ur anslag 6:5 Civilt försvar för driftvärnsverksamhet.

Tabell 13.2 Driftvärdets medelstilldelning (tkr)

Myndighet	Åtgärd	Kostnad
Banverket	Anläggningar	300
	Planering, ledning och samverkan	800
	Utbildnings- och övningsverksamhet	1 200
Luftfartsverket	Utbildnings- och övningsverksamhet	840
	Utveckling	20
Sjöfartsverket	Utbildnings- och övningsverksamhet	200
Vägverket	Utbildnings- och övningsverksamhet	300
Svenska Kraftnät	Utbildnings- och övningsverksamhet	1 500
Totalt		5 160

Banverkets kostnader i samband med investeringar i sanitetsanläggningar vid utbildningsplatserna kommer att uppgå till 0,3 mnkr. Investeringen genomförs i syfte att förbättra utbildnings- och övningsverksamheten vid dessa platser. För att täcka personalkostnader, konferenser m.m. i samband med planering, ledning och samverkan kommer Krisberedskapsmyndigheten att avsätta 0,8 mnkr. För att Banverkets driftvärn skall ha bibehållen kompetens att kunna verka i spårbunden miljö disponerar Banverket 1,2 mnkr för utbildnings- och övningsverksamhet.

För att bibehålla kompetensen och utveckla Luftfartsverkets driftvärn avsätts 0,84 mnkr till utbildnings- och övningsverksamhet och 0,02 mnkr till utvecklingsarbete. Sjöfartsverket föreslås erhålla 0,2 mnkr för att bekosta den övningsverksamhet som krävs för att utbilda och öva det driftvärn som krävs för att lösa uppgifter under höjd beredskap. Vägverket föreslås disponera 0,3 mnkr för driftvärdets kompetensorganisations årliga övningsverksamhet.

Svenska kraftnät föreslås tilldelas 1,5 mnkr för att utbilda och öva driftvärnsgrupper för skydd och bevakning av elförsörjningens viktigare anläggningar.

14 Planeringsförutsättningar

I Samhällets krisberedskap 2005 – planeringsinriktning (KBM 0207/2003) ges en integrerad inriktning för planeringen av verksamhet som skall genomföras 2005 inom områdena svåra påfrestningar på samhället i fred och civilt försvar. Planeringsinriktningen baseras på beslut fattade av regering och riksdag och skall ligga till grund för åtgärder som stärker samhällets krisberedskap.

Här redovisas kort de mål som gäller för aktuella politik- och verksamhetsområden samt utdrag från den inriktning som återfinns i dokumentet Samhällets krisberedskap 2005 – planeringsinriktning (KBM 0207/2003).

14.1 Mål för politik- och verksamhetsområden

Den verksamhet som genomförs för att stärka samhällets krisberedskap bedrivs inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Utgiftsområdet är indelat i två politikområden och verksamhet för samhällets säkerhet och beredskap kan hänföras till båda dessa politikområden. Anslaget 6:5 Civilt försvar ligger under politikområde Totalförsvar. De finansieringsprinciper som finns, möjliggör dock en viss finansiering av verksamhet inom verksamhetsområdet Svåra påfrestningar (se vidare bilaga 1). Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar omfattar inte särskilda medel och är inte nedbrutet i anslag. Samverkansområdenas ansvar och verksamhet sträcker sig över de båda verksamhetsområdena Det civila försvaret och Svåra påfrestningar.

Målet för politikområdet Totalförsvar är att bidra till att bevara vårt lands fred och självständighet. Vi skall kunna möta militära hot som direkt berör landet. Internationellt skall vi bidra till fred och säkerhet i omvärlden genom gemensamma fredsfrämjande och humanitära insatser både i och utom Europa.

Totalförsvarsresurserna skall kunna användas för följande huvudändamål:

- försvara Sverige mot väpnat angrepp,
- hävda Sveriges territoriella integritet,
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- bidra till att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred.

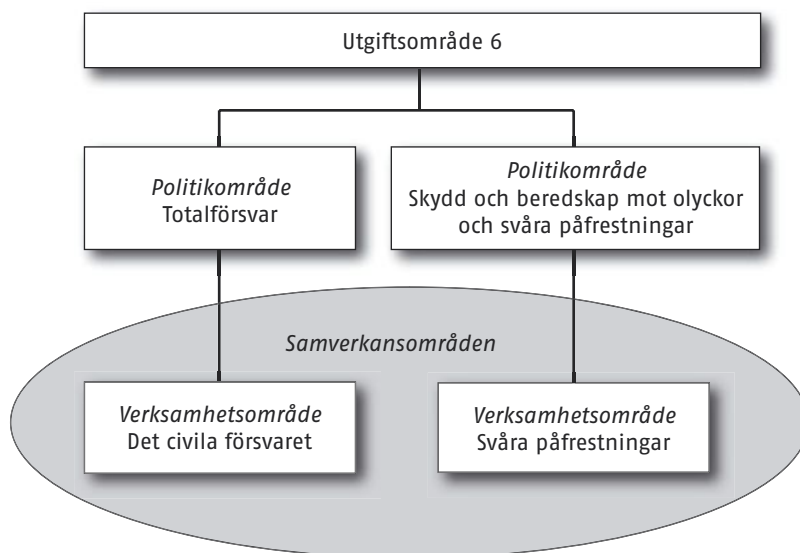
Målet för verksamheten inom det civila försvaret och för utformningen av resurserna är att:

- värna civilbefolkningen, trygga en livsnödvändig försörjning, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld,
- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och
- stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Målet för politikområde Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar är att:

- minska risken för och konsekvenserna av olyckor och svåra påfrestningar på samhället i fred och
- minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder.

Målet för verksamheten är att minska risken för och konsekvenserna av svåra påfrestningar på samhället i fred. Om en sådan påfrestning skulle inträffa, skall människors liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas.

För respektive samverkansområde har regeringen fastställt verksamhetsinriktningar. Dessa återfinns inledningsvis i varje kapitel 4-9 i planeringsunderlaget.

14.2 Planeringsinriktning för beredskapsåtgärder 2005 (utdrag)

Inledning

Dagens hotbild är sammansatt och komplex och har allt mer internationella beröringar. Den sträcker sig från antagonistiska hot som sabotage och terrorism till andra extrema händelser i samhället som kan leda till så snabba försämringar i dess funktionsförmåga att de medför allvarliga risker för att samhället inte längre kan trygga medborgarnas liv och hälsa eller allvarligt kan äventyra stora miljömässiga eller ekonomiska värden. Strukturerna som det öppna, moderna samhället har utvecklat har i ökad grad blivit transnationella, vilket medfört att händelser långt borta snabbt kan få konsekvenser även för Sverige, till exempel genom störningar i IT-system, finansiella system och elförsörjningen.

Basen för att kunna hantera denna typ av allvarliga kriser skapas i den normala fredstida verksamheten som syftar till att hantera vardagens hot och risker. Utifrån denna bas krävs vissa kompletterande åtgärder för att säkerställa en tillräcklig förmåga för att hantera mer extrema störningar. Dessa åtgärder kan vara förebyggande för att minska risken (riskhantering) eller syfta till att bättre kunna hantera situationen om en sådan ändå skulle inträffa (krishantering).

De åtgärder och de resurser som skapas inom hela samhället ger också betydande effekter för det civila försvaret och bör i de allra flesta fall vara tillräckliga. Skalan för samhällets krishantering sträcker sig därmed från förmåga att klara normala fredstida störningar via förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred till förmåga att möta militära väpnade hot. Genom att utgå från förmågan i det normala fredstida samhället och sedan integrera åtgärder för att kunna hantera svåra påfrestningar på samhället i fred och under höjd beredskap skapas en helhetssyn. Denna helhetssyn skall präglade all beredskapsplanering.

Vid bedömningen av om en beredskapsåtgärd skall vidtas, är det viktigt att aktören beaktar sannolikheterna för en händelse, samt konsekvenserna av en sådan. En samlad analys av dessa aspekter och frågan om åtgärden kan hänskjutas till en anpassnings-situation måste göras i samband med planeringen.

Statsmakternas inriktning innebär att vissa åtgärder måste prioriteras och ges ökad tyngd. Hit hör åtgärder som syftar till att stärka den tekniska infrastrukturen, öka krishanteringsförmågan främst på lokal nivå samt höja beredskapen mot spridning av farliga ämnen.

Efter hand kommer genomförda och utvecklade risk- och sårbarhetsanalyser utgöra en viktig del av underlaget för beslut om vilka åtgärder som skall prioriteras och vidtas i det nya krishanteringssystemet. Arbetet med att utveckla metodik för hur analyserna skall genomföras och hur resultaten skall beaktas i planeringen har hög prioritet.

Inriktning för samhällets grundförmåga

De åtgärder som behövs för att komplettera den fredstida basförmågan i samhället för att klara av mer extrema situationer enligt beskrivningen i föregående avsnitt definieras i planeringsarbetet som grundförmåga.

Grundförmågan består av tre grundkomponenter: omedelbar förmåga, förmåga på kort sikt och handlingsfrihet.

Grundförmågan måste byggas underifrån och utifrån detta skall kompletterande åtgärder vidtas för att kunna möta de ökade krav som kan ställas i samband med ett väpnat angrepp, övriga påfrestningar på samhället i fredstid, eller vid internationella uppgifter. Åtgärder för att säkerställa denna grundförmåga planeras och utformas i närtid och kan inte hänskjutas till en anpassningsperiod. En konkretisering av dessa krav följer nedan. Det bör dock observeras att en del av dessa krav redan ställs inom ramen för samhällets basförmåga. Dessa krav på samhällets förmåga är dock inte alltid ännu uppfyllda.

Den omedelbara förmågan skall finnas vid varje givet tillfälle. Att ge ett mer specificerat tidsperspektiv för respektive verksamhet är inte möjligt, eftersom olika samhällsverksamheter fyller olika roller vid olika skeden beroende på typ av händelse och insats. Inom samverkansområdena bör dock en diskussion ske om hur den omedelbara förmågan ur respektive samverkansområdets perspektiv skall betraktas och bedömas. Kravet är dock att det inom ramen för den omedelbara förmågan skall finnas:

- En förmåga att motstå ett väpnat angrepp med begränsad insats av fjärrstridsmedel eller sabotageförband. Ett sådant angrepp torde främst rikta sig mot teknisk infrastruktur av nationell betydelse.
- En förmåga att motstå en annan form av angrepp. Exempel på sådana angrepp kan vara informationsoperationer.
- En förmåga att tillhandahålla personella och materiella resurser för internationella insatser och internationell civil krishantering. Dessa resurser skall också vara tillgängliga för insatser som främjar demokratiska staters utveckling och rättsordning, fredsfrämjande konfliktlösning, gemensam hantering av uppflammande kriser och samarbete inom EU, EAPR/PFF, OSSE, FN med flera.
- En förmåga att förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större fredstida påfrestningar och kriser. Det gäller bland annat ledningssystem och ledningsresurser, personal, sjukvårdsutrustning, informationsresurser och resurser i övrigt som kan identifieras som lämpliga för användning vid fredstida påfrestningar.

På kort sikt, efter högst ett års förberedelser, skall det finnas en förmåga att motstå ett väpnat angrepp med insatser av fjärrstridsmedel, sabotageförband och begränsade luftrörliga insatsstyrkor.

Med handlingsfrihet menas i detta sammanhang att det skall finnas en handlingsfrihet i närtid att hantera förändringar, men huvudsakligen att det skall finnas en handlingsfrihet för att kunna vidta åtgärder och hantera förändrade säkerhets- och försvarspolitiska förutsättningar i framtiden. Denna förmåga till handlingsfrihet utgör, tillsammans med samhällets basförmåga och genomförda åtgärder som vidtagits för att bygga upp en grundförmåga en avgörande förutsättning för att kunna genomföra anpassningsåtgärder i olika tidsperspektiv.

Generella prioriteringar

De samverkansansvariga myndigheterna skall utveckla förmågan till omvärldsbevakning och analys. Vidare skall myndigheterna i samverkansområdet sammanställa kunskap inom respektive myndighets ansvarsområde som är relevant för att förbättra samhällets krisberedskap i samverkan med Krisberedskapsmyndigheten. Myndigheterna i samverkansområdet skall därutöver sammanställa vilket kunskapsbehov som finns för att myndigheterna i området skall kunna förslå vilka beredskapsåtgärder som skall genomföras och hur dessa skall prioriteras.

Sammanfattningsvis gäller följande generella prioriteringar för 2005 (utan inbördes rangordning).

- Åtgärder som syftar till att öka säkerheten inom områdena elförsörjning, telekommunikationer och IT prioriteras. Även användarna måste beakta och överväga åtgärder som minskar skadeverkningarna om ett långvarigt och omfattande avbrott i elförsörjningen inträffar.
- Vid planering och utformning av resurser skall hänsyn tas till ett relativt sett ökat hot för Sverige, eller svensk personal i utlandstjänst, att utsättas för massförstörelsevapen eller för de konsekvenser som användandet av sådana vapen medför. Förmågan att möta NBC-risker och hot skall stärkas.
- Det är viktigt för de samverkansansvariga myndigheterna att etablera samverkan med kommuner, landsting och näringslivet, både ur ett användar- och ett producentperspektiv, och på lämpligt sätt involvera dessa när det gäller att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser.
- Det är viktigt att samtliga områdes- och sektorsansvariga organ har en egen grundläggande lednings- och handlingsberedskap inklusive informationsförmåga. Detta innebär bl.a. personal som alltid är utbildad och övad, ändamålsenliga lokaler samt ett fullgott tekniskt ledningsstöd. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Samverkansansvariga myndigheter inklusive länsstyrelserna skall ha en sådan övningsfrekvens att den utsedda krisledningen har en omedelbar förmåga till intern ledning och extern samverkan. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Samtliga i krisberedskapsförordningen utpekade samverkansansvariga myndigheter inklusive länsstyrelserna, bör i händelse av en fredstida kris, kunna agera i sina roller med en uthållighet i minst en vecka. Detta gäller i förekommande fall även verksamhetskritiska delar av respektive sektor.
- Geografiskt skall resurscentrum i form av storstadsregionerna och Gotland prioriteras i planeringen av beredskapsåtgärder.

Internationell verksamhet

Det internationella civila säkerhetspolitiska samarbete som har utvecklats och fördjupats under de senaste åren påverkar de nationella ansvars- och samverkansformerna inom krishanteringsområdet. Det beror bland annat på att utvecklingen av civil förmåga till internationella krishanteringsinsatser och kampen mot terrorism berör olika samhällssektorer. Allt fler internationella samarbetsområden förutsätter enade svenska positioner där faktorer från flera samhällsområden måste vägas samman. Detta ställer krav på samordningen mellan berörda myndigheter som skall bistå med underlag eller resurser. Det bör dock påpekas att det internationella samarbetet om civil krishantering i första hand avser hur man skall bidra till konflikthantering utanför EU:s och Natos gränser.

Internationellt samarbete kring ömsesidiga beroenden (till exempel inom elförsörjning och telekommunikationer) och samarbete för att minska sårbarheter i samhället, skall syfta till att förebygga och hantera uppkomsten av svåra påfrestningar på samhället i fred. Sådant samarbete har mot bakgrund av terroristhot, epizootier med mera också utvecklats på bred front inom bland andra EU, FN och Nato. Det svenska krishanterings-

systemet bör inriktas mot att ytterligare kunna bidra till utveckling av samarbetet. Det nationella systemet bör medge att stöd kan tas emot från andra medlemsländer vid behov.

För att ansvariga svenska myndigheter effektivt skall kunna driva på och delta i internationellt samarbete bör myndigheterna utveckla den internationella dimensionen i sitt arbete.

När det gäller samarbete inom EU bör myndigheterna i samverkansområdena verka för att bli delaktiga i relevant EU-samarbete avseende samhällets fredstida sårbarhet och säkerhet inklusive tvärsektoriella beroenden. Det är också viktigt att myndigheterna uppmärksammar kopplingen mellan det nationella krishanteringsarbetet och det arbete som görs i Nato/PFF. Detta gäller både arbetet i Nato/SCEPC och dess civila underkommittéer.

Anpassning inom civilt försvar

Anpassningsplanering för det civila försvaret innebär en översiktlig planering för att uppnå önskvärd förmåga på medellång sikt (inom fem år). Planeringen skall ge underlag för avvägning mellan att vidta åtgärder för att förbättra grundförmågan och att hänskjuta åtgärder till en anpassningssituation. Anpassningsplaner bör inte utarbetas för tidsperspektivet förmåga på lång sikt (inom tio år). Fokus bör istället vara att bygga upp bas- och grundförmågan för att bibehålla handlingsfriheten på lång sikt.

Anpassningsplaneringen utgör en integrerad del av planeringsprocessen.

Bilaga 1

Finansieringsprinciper

I syfte att förbättra samhällets resursanvändning skall åtgärder inom beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap samordnas både vad avser verksamhet och finansiering. Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet skall, när det gäller höjd beredskap inom det civila försvaret och svåra påfrestningar på samhället i fred, finansiera:

- investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt i hög grad stärker förmågan vid höjd beredskap,
- övnings- och utbildningsverksamhet som syftar till att ge samhället tillräcklig kris- hanteringsförmåga på lokal, regional och nationell nivå för såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap,
- investeringar för höjd beredskap, samt
- viss internationell fredsfrämjande och humanitär verksamhet.

Åtgärder inom verksamhetsområdet svåra påfrestningar skall liksom i dag i huvudsak finansieras över andra utgiftsområden om inte investeringen avser de områden som anges ovan.

Principer för statliga åtgärder och finansiering

Statens ansvar inom krishanteringsområdet avser åtgärder som är specifikt inriktade på extrema händelser med låg sannolikhet och med mycket allvarliga och långtgående konsekvenser. Administrativa beredskapskostnader, kostnader för planering, utbildning av egen personal för kris- och krigsorganisation, övningsverksamhet med mera skall finansieras av den verksamhetsansvarige. Detta innebär för statliga myndigheter att de finansierar åtgärderna över sina förvaltningsanslag eller motsvarande.

Planering, utbildning och övning som är av större omfattning och som inte enbart berör den egna verksamheten utan syftar till samverkan mellan olika verksamheter och till att få krishanteringssystemet att fungera bör dock inte alltid finansieras av den verksamhetsansvarige. Detta gäller planering samt utbildnings- och övningsverksamhet som berör flera samverkansområden eller flera myndigheter och aktörer inom ett samverkansområde och som syftar till hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred eller väpnat angrepp.

Staten skall även bidra till åtgärder som syftar till att ge samhället erforderlig krishanteringsförmåga på lokal, regional och nationell nivå för såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap.

Åtgärder som syftar till att förbättra basförmågan, det vill säga grundläggande åtgärder för att skydda sig mot konsekvenser av olyckor och kriser, skall finansieras av den verksamhetsansvarige. Exempel på sådan verksamhet är informationssäkerhetsåtgärder

som syftar till att skydda användaren mot IT-relaterade hot som sker isolerat. Exempel på andra åtgärder som inkluderas i basförmågan är åtgärder för att hantera störningar i infrastrukturen vid snöoväder eller stormar samt begränsade och kortvariga avbrott eller andra driftstörningar vid tekniska eller andra problem.

Investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap

Investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred som samtidigt väsentligt stärker förmågan vid höjd beredskap, skall kunna finansieras inom utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*.

Statliga myndigheters investeringar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred vilka inte direkt stärker förmågan vid höjd beredskap, skall däremot även fortsättningsvis finansieras över dessa myndigheters respektive förvaltningsanslag eller motsvarande och därmed belasta andra utgiftsområden.

Vissa åtgärder för fredstida kriser får finansieras inom utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*. Det gäller exempelvis kunskapscentrum inom ämnesområdet katastrofmedicin inom hälso- och sjukvården. Dessutom skall bidrag för grundförmåga avseende kommunalteknisk försörjning för både svåra påfrestningar på samhället i fred och för höjd beredskap finansieras över utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*. Även i fortsättningen skall finansieringen delas mellan stat, landsting och kommun.

Organisationsstöd och uppdragsersättning till frivilliga försvarsorganisationer för uppgifter under höjd beredskap och för viss verksamhet under svåra påfrestningar på samhället i fred skall finansieras över utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*.

Åtgärder för samhällets krishanteringsförmåga på lokal, regional eller nationell nivå

Planerings-, utbildnings- samt övningsverksamhet av mer omfattande karaktär som syftar till hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred eller höjd beredskap, skall kunna finansieras inom utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*. Exempel på övningar kan vara sådana som berör flera samverkansområden eller flera myndigheter och aktörer inom ett samverkansområde. Utbildnings- och övningsverksamhet som syftar till hantering av olyckor av lägre dignitet än vad som nu nämnts skall dock finansieras av den verksamhetsansvariges förvaltningsanslag eller motsvarande.

Områdesansvaret gäller såväl vid svåra påfrestningar på samhället i fred som vid höjd beredskap och är en förutsättning för att helhetssynen skall kunna få genomslag i det nya krishanteringssystemet. Att stötta områdesansvaret på lokal och regional nivå hör till de åtgärder som syftar till att ge samhället erforderlig krishanteringsförmåga för att klara såväl svåra påfrestningar på samhället i fred som höjd beredskap.

Forskning och utveckling, omvärldsanalyser för höjd beredskap och svåra påfrestningar

på samhället i fred samt risk- och sårbarhetsanalyser som berör flera samverkansområden skall också kunna finansieras över utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet*.

Investeringar för höjd beredskap

Utgiftsområde 6, *Försvar samt beredskap mot sårbarhet* skall finansiera åtgärder för höjd beredskap i dess helhet när det gäller investeringar i anläggningar, materiel och utrustning för höjd beredskap avseende grundförmåga och för anpassning på medellång sikt (fem år). Även utbildningskostnader och förmånsmedel för totalförsvarspliktiga samt omfattande övningar och utbildningar för höjd beredskap hör till denna grupp av åtgärder.

Viss internationell fredsfrämjande och humanitär verksamhet

Utgiftsområdet skall kunna finansiera åtgärder som avser Sveriges möjligheter att med civila resurser stötta andra länder vilka befinner sig i tillstånd av svår påfrestning på samhället i fred. Det skall då endast avse insatser i länder som inte kategoriseras som biståndsmottagande länder av Sida. Här avses akuta operativa insatser, där beslut tas av regeringen. Särskilda medel avsätts genom regeringens försorg och utbetalas till berörd myndighet i samband med insats.

Krisberedskapsmyndigheten

Box 599

101 31 Stockholm

Tel 08-593 710 00

Fax 08-593 710 01

[kbm@krisberedskaps
myndigheten.se](mailto:kbm@krisberedskapsmyndigheten.se)

[www.krisberedskaps
myndigheten.se](http://www.krisberedskaps
myndigheten.se)